

LUDZAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saturs

Ievads	4
1. Īss novada raksturojums	6
2. Plānošanas un normatīvais ietvars	15
3. Spēkā esošie pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti	17
3.1. Spēkā esošie teritorijas plānojumi	17
3.1.1. Spēkā esošo teritorijas plānojumu salīdzinājums	17
3.1.2. Spēkā esošo teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējums	22
3.1.3. Spēkā esošo lokālplānojumu īstenošanas izvērtējums	26
3.1.4. Spēkā esošo detālplānojumu īstenošanas izvērtējums	26
3.2. Spēkā esošie tematiskie plānojumi	29
4. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts	33
4.1. Tematiskie plānojumi	33
4.2. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi apdzīvoto vietu robežu grozījumiem	33
4.3. Funkcionālais zonējums	39
4.4. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem	55
4.4.1. TIN1 – Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas	56
4.4.2. TIN11 – Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi"	59
4.4.3. TIN12 – Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostaciju būvniecība	61
4.4.4. TIN13 – Teritorija, kas paredzēta valsts robežas apsekošanai no gaisa	66
4.4.5. TIN14 – Valsts robežsardzes Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldes lidlauka apkārtējā teritorija ar apbūves ierobežojumiem	68
4.4.6. TIN3 – Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums	69
4.4.7. TIN4 – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas	70
4.4.8. TIN5 – Ainaviski vērtīgas teritorijas	74
4.5. Transporta infrastruktūra	77
4.5.1. Nacionālas un vietējas nozīmes transporta attīstības teritorijas	79
4.5.2. Valsts autoceļi, to aizsargjoslu un sarkano līniju platumi	79
4.5.3. Pievienojumi valsts ceļu tīklam	80
4.5.4. Dzelzceļa infrastruktūra	80
4.5.5. Transporta infrastruktūra pilsētās un ciemos	81
4.5.5.1. Ludzas pilsētas transporta infrastruktūras attīstība	81
4.5.5.2. Kārsavas pilsētas transporta infrastruktūras attīstība	82
4.5.5.3. Zilupes pilsētas transporta infrastruktūras attīstība	82
4.5.5.4. Risinājumi ielu un ceļu piederībai un klasifikācijai ciemos	82
4.6. Inženiertīkli un objekti, riska objekti	85
4.7. Derīgie izrakteņi	91
4.8. Kultūrvēsturiskais mantojums	94
4.9. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti, mikroliegumi to aizsardzība un izmantošana	101
4.10. Ainavas	105

4.10.1.	Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava	110
4.10.2.	Zilupes ielejas ainava	113
4.10.3.	Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainava	116
4.10.4.	Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava.....	119
4.10.5.	Ainaviskie ceļi	122
4.10.5.	Rekomendācijas.....	122
4.11.	Publiskie ūdeņi un atpūtas vietas uz ūdeņiem	124
4.12.	Aizsargjoslas un apgrūtinājumi	127
4.13.	Citi objekti.....	129
4.14.	Meža vai plantāciju meža ieaudzēšana	130
4.15.	Noteiktie attālumi	136
5.	Teritorijas plānojuma atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.....	139

Ievads

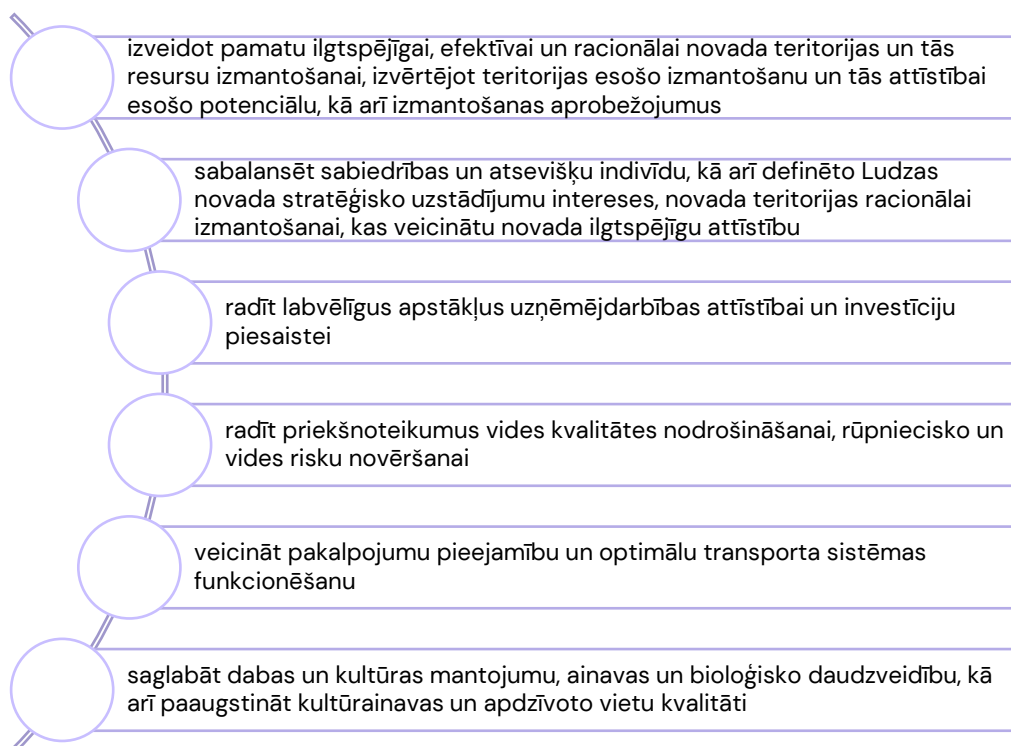
Ludzas novada teritorijas plānojums (turpmāk – Teritorijas plānojums) ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai.¹

Pašvaldību likuma 4. pantā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas ietver zemes izmantošanas un apbūves noteikšanu saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu.²

Teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta ar Ludzas novada pašvaldības domes 2023. gada 30. augusta sēdes lēmumu "Par Ludzas novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu" (protokols Nr. 9, 7. §).

Saskaņā ar apstiprināto darba uzdevumu Teritorijas plānojuma mērķis ir:

Pēc 2021. gada 1. jūlija administratīvi teritoriālās reformas īstenošanas, kad tika apvienoti pastāvošie Ciblas, Kārsavas, Ludzas un Zilupes novadi, Ludzas novada administratīvā teritorija sastāv no 3 pilsētām – Ludzas, Kārsavas, Zilupes – un 22 pagastiem: Blontu, Briģu, Ciblas, Cirmas, Goliševas, Isnaudas, Istras, Lauderu, Līdumnieku, Malnavas, Mežvidu, Mērdzenes, Nirzas, Ņukšu, Pasienes, Pildas, Pureņu, Pušmucovas, Rundēnu, Salnavas, Zaļesjes un Zvirgzdenes pagasta (attēls Nr. 3).

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1.pants. <https://likumi.lv/doc.php?id=238807>

² Pašvaldību likuma 4. pants. <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

Administratīvi teritoriālās reforma ir radījusi nepieciešamību izstrādāt jaunu (vienotu) teritorijas plānojumu Ludzas novada administratīvajai teritorijai.

Nodrošinot plānošanas pēctecību, Teritorijas plānojumā izvērtēti un ņemti vērā līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošo pašvaldību ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti:

- Ludzas novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam (ar 2022. gada grozījumiem);
- Ciblas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam;
- Kārsavas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (ar 2020. gada grozījumiem);
- Zilupes novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta pirmo daļu, vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

Teritorijas plānojumā, lai raksturotu pašreizējo situāciju, kā informatīvs materiāls ņemams vērā [Ludzas novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam](#) sadaļa Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze, kurā aprakstīta novada fiziski ģeogrāfiskā, demogrāfiskā, infrastruktūras, vides aizsardzības, atkritumu apsaimniekošanas, ekonomiskās attīstības u.c. situācija.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā īstenota sadarbība ar Ludzas novada pašvaldības speciālistiem, iestādēm, kapitālsabiedrībām, struktūrvienībām, valsts iestādēm, uzņēmējiem un iedzīvotājiem, organizējot sabiedrības līdzdalības aktivitātes.

Teritorijas plānojumā ietilpst:

- Paskaidrojuma raksts, tai skaitā Paskaidrojuma raksta pielikumi;
- Grafiskā daļa (M: 10 000);
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk – Apbūves noteikumi), tai skaitā Apbūves noteikumu pielikumi.
- Kā papildus materiāli sagatavots Kopsavilkums par teritorijas plānojuma izstrādes procesu un Vides pārskats (izstrādāts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros).

Teritorijas plānojuma izstrādes vadītāja – Ludzas novada pašvaldības Nekustamā īpašuma pārvaldības nodaļas vadītāja Mārīte Romanovska.

Teritorijas plānojuma izstrādātājs – SIA “Reģionālie projekti”, projekta vadītāja, teritorijas plānotāja – Līva Melķe-Tropiņa, teritorijas plānotājs – Ivo Narbutis, kartogrāfi Jānis Ozols un Anatolijs Boiko un projekta asistentes – Laine Šildere un Sanita Fazilova.

Visus paziņojumus par Ludzas novada teritorijas plānojuma izstrādes gaitu publisko Ludzas novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.ludzasnovads.lv.

Informācija par Ludzas novada teritorijas plānojuma izstrādi pieejama Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā Ģeolatvija – https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_28265.

Dokumenta noformējumā izmantoti Ludzas novada pašvaldības un tās tīmekļa vietnēs publicētie fotoattēli.

1. Īss novada raksturojums

Teritorijas novietojums un platība		- Ludzas novads atrodas Latvijas austrumos, Latgales plānošanas reģionā (attēls Nr. 1, attēls Nr. 2), Latgales kultūrvēsturiskajā novadā, fiziogēogrāfiski – Austrumlatvijas zemienē, Mudavas zemienē un Latgales augstienē. - Robežojas ar Balvu, Rēzeknes, Krāslavas novadu, kā arī Krieviju un Baltkrieviju. - Novada teritorijas kopējā platība ir 2411,36 km², no tā 2310,21 km² sauszemes platība.³ - Pēc platības lielākie pagasti – Salnavas (166,26 km²), Istras (164,12 km²), Malnavas (163,72 km²) un Līdumnieku (161,10 km²). Pēc platības mazākie pagasti – Pureņu (59,53 km²), Ņukšu (68,61 km²) un Pušmucovas (72,42 km²).⁴
Administratīvā un teritoriālā struktūra		- Ludzas novads ir izveidots 2021. gada 1. jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot bijušo Ludzas, Ciblas, Kārsavas un Zilupes novadu pašvaldības. - Ludzas novada administratīvais centrs ir Ludzas pilsēta. - Novadu veido trīs pilsētas – Ludza, Kārsava, Zilupe – un 22 pagasti: Blontu, Briģu, Ciblas, Cirmas, Golīševas, Isnaudas, Istras, Lauderu, Līdumnieku, Malnavas, Mežvidu, Mērdzenes, Nirzas, Ņukšu, Pasiēnes, Pildas, Pureņu, Pušmucovas, Rundēnu, Salnavas, Zaļesjes un Zvirgzdenes pagasts (attēls Nr. 3). - Saskaņā ar Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (līdz 2037. gadam): - reģionālas nozīmes attīstības centrs – Ludza, 2 novada nozīmes attīstības centri – Kārsava un Zilupe, 27 vietējas nozīmes attīstības centri – Auziņi, Blonti, Briģi, Cibla, Felicianova, Golīševa, Istalsna, Kivdolova, Martiši, Malnava, Mežvidi, Mērdzene, Lauveri, Līdumnieki, Lucmuiža, Nirza, Ņukši, Pasiene, Pilda, Pušmucova, Rundēni, Salnava, Tutāni, Vecslabada, Zaļesje, Zvirgzdene. - Efektīvai pārvaldei Ludzas novada teritorija sadalīta 10 pārvaldēs 0 pilsētas, pagastu apvienības (attēls Nr. 4).

³ Oficiālās statistikas portāls, DRT011

⁴ Oficiālās statistikas portāls, DRT011

Īpašumu struktūra		- Pēc zemes sadalījuma lietošanas veidos 2024. gadā 49% aizņem meži, 34% aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 4% purvi, 4% zeme zem ūdeņiem u.c.⁵ 2024. gadā platību maksājumiem Ludzas novadā pieteikti 58,026 tūkst. ha zemes jeb 70% no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm.⁶ - Ludzas novadā 2024. gadā ir 9,5 tūkst. mājsaimniecības ar vidējo lielumu 2,13 personas.⁷
Iedzīvotāji		2024. gada sākumā iedzīvotāju skaits novadā – 20 745, tai skaitā Ludzā – 7524, Kārsavā – 1843, Zilupē – 1271.⁸ 2024. gada sākumā, salīdzinot ar 2014. gadu, iedzīvotāju skaits pašreizējā Ludzas novada teritorijā samazinājies par 19,3%.⁹ - Lielākie ciemi pēc iedzīvotāju skaita 2024. gada sākumā – Malnava (318), Martiši (251), Pilda (228), Tutāni (216), Veclabada (214), Pasiene (213).¹⁰ 2024. gadā blīvāk apdzīvotie pagasti ir Cirmas (8 cilv./km²), Ciblas (7 cilv./km²), Isnaudas (7 cilv./km²) pagasts. Visretāk apdzīvotie ir Līdumnieku (1 cilv./km²), Istras, Lauderu, Nirzas, Pasienes, Rundēnu, Salnavas pagasts (3 cilv./km²). Kopējais iedzīvotāju blīvums novadā – 9 cilv./km².¹¹

⁵ Valsts zemes dienests

⁶ Lauku atbalsta dienests

⁷ Oficiālās statistikas portāls, MVS011

⁸ Oficiālās statistikas portāls, IRDO81

⁹ Oficiālās statistikas portāls, IRDO81

¹⁰ Oficiālās statistikas portāls, RIGO10

¹¹ Oficiālās statistikas portāls, IRDO62

**Transports un
sasniedzamība**

- Novads atrodas Latgales austrumu daļā, netālu no Latvijas–Krievijas robežas, kas nodrošina stratēģisku izvietojumu un labu saasniedzamību ar Rēzekni un Daugavpili.
- Attālums no Ludzas līdz lielākajām pilsētām: Rēzeknei – 26 km, Daugavpilij – 118 km, Jēkabpilij – 126 km, Rīgai – 262 km.
- Novadu šķērso:
 - valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova);
 - valsts galvenais autoceļš A13 Krievijas robeža (Grebņeva) – Lietuvas robeža (Medumi),
 - valsts reģionālie autoceļi: P45 Viļaka – Kārsava, P48 Kārsava – Tilža – Dubļukalns, P49 Kārsava – Ludza – Ezernieki, P50 Kārsava – Krievijas robeža (Aizgārša), P52 Ploski – Zilupe – Šķaune – Ezernieki, P136 Ludza – Brigi – Zilupe.
 - Dzelzceļa līnijas Rēzekne II–Zilupe–valsts robeža un Rēzekne II–Kārsava–valsts robeža.
- 2023. gadā kopējais valsts autoceļu garums ir 791 km, no kuriem 37% ar asfalta un citu bitumizēto segumu.¹²
- Kopējais pašvaldības ielu un ceļu garums sasniedz 1369 km, no kuriem 9% ar asfalta un citu bitumizēto segumu.¹³

Kopumā 80% no novada autoceļiem, ceļiem un ielām ir ar šķembu un grants segumu.

¹² Oficiālās statistikas portāls, TRSO20

¹³ Oficiālās statistikas portāls, TRSO20

Ekonomika

- 2023. gadā Ludzas novadā ir 1363 tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi, no tiem 55% jeb 746 ir fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicējas, 26% jeb 352 komercsabiedrības u.c.¹⁴
- 2023. gadā Ludzas novadā uz 1000 iedzīvotājiem ir 65 tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi (salīdzinājumam – Latgales reģionā 69, Balvu novadā 89, Krāslavas novadā 73, Rēzeknes novadā 68).¹⁵
- Bezdarba līmenis – 11,2%, augstākais Latgalē (uz 2024. gada 31.12.). Būtiski atzīmēt, ka 54% no visiem ir ilgstoši bezdarbnieki, vienlaikus 31% ir invalīdi.¹⁶
- Ludzas novadā 2023. gadā ir 4183 aizņemtas darba vietas, no kurām 55% sabiedriskajā sektorā un 45% privātajā.¹⁷
- Pēc apgrozījuma 2023. gadā lielākie Ludzas novadā reģistrētie uzņēmumi (virs 3 milj. EUR) ir SIA "Lūsēni" (finiera lokšņu un koka paneļu ražošana), SIA "Ariols" (gatavu ēdienu ražošana), SIA "ERA-M" (zāģēšana, ēvelēšana, impregnēšana), SIA "Ludzas maiznīca" (mazumtirdzniecība), SIA "CPA" (mazumtirdzniecība), SIA "Ludzas medicīnas centrs" (slimnīcu darbība), SIA "Grano E" (jauktā lauksaimniecība), SIA "Ludzas apsaimniekotājs" (ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde), SIA "Salenieku dolomīts" (grants un smilts karjeru izstrāde).¹⁸
- 2023. gadā novadā dzīvo 8370 nodarbināto, no kuriem 17% nodarbināti lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, 16% valsts pārvaldē, 13% tirdzniecībā, 13% izglītībā, 12% apstrādes rūpniecībā, 9% apstrādes rūpniecībā, 7% veselībā u.c.¹⁹
- Ludzas novadā dzīvojošo nodarbināto lielākā radītā produkcijas vērtība 2022. gadā ir šajās nozarēs – kravu pārvadājumi, zāģēšana, mežizstrāde, tirdzniecība, transporta palīgdarbības, pārtikas produktu ražošana u.c.²⁰
- Savukārt visvairāk darbavietas Ludzas novadā 2022. gadā bija šajās nozarēs: pakalpojumu sniegšana sabiedrībai (670), vidējā izglītība (529), jauktā lauksaimniecība (512), valsts pārvalde (505), mazumtirdzniecība (442), sociālā aprūpe (363), kravu pārvadājumi (316), uzkopšana (303), pirmsskolas izglītība (247), slimnīcu darbība (203) u.c.²¹
- Kopumā Ludzas novadā plašāk attīstāma uzņēmējdarbība un ražošana, jo saskaņā ar ekonomiskās situācijas raksturojumu, lielākais nodarbināto skaits vērojams sabiedriskajā sektorā.

¹⁴ Oficiālās statistikas portāls, UZSO11

¹⁵ Oficiālās statistikas portāls, UZSO41

Inženiertīkli un objekti		• 2023. gadā novadā ir 78 ūdens ņemšanas vietas.²² • 2023. gadā novadā ir 47 notekūdeņu novadīšanas vietas.²³ • Centralizētā siltumapgāde Ludzas novadā tiek nodrošināta Kārsavā, Ludzā, Zilupē, Malnavas pagasta Malnavā, Rundēnu pagasta Rundēnos, kā arī daļā pagastu centru dzīvojamās kvartālos.²⁴ • Mazākos ciemos un lauku apvidū iedzīvotāji un komersanti izmanto vietējos ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas risinājumus. • Novadu šķērso 330 kV elektrolīnija un 110 kV elektrolīnijas. Dabaszāģes tīklu nav.
Dabas resursi		• Ludzas novadā ir ~140 ezeri, no tiem lielākie ir Cirms (1255,9 ha), Lielais Ludzas ezers (825,5 ha), Nierzas ezers (562,5 ha), Plisūns (464,5 ha), Peiteļa ezers (364,7 ha). • Garākās upes – Zilupe (Sīnupe) (190 km), ludrupe (Rītupe) (176 km), Ludza (155 km). • Novadā atrodas 25 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Rāzņas Nacionālais parks, 3 dabas parki, 14 dabas liegumi un 7 dabas pieminekļi. • 12 Natura2000 teritorijas: Rāzņas Nacionālais parks, Greblukalns, Istras ezers, Istras pauguraine, Mežamatveju kadiķu pļavas, Mežamatveju pļavas, Pildas ezers, Gulbinkas purvs, Kurjanovas ezers, Gulbju un Platpirovas purvs, Klešņiku purvs, Kreiču purvs.²⁵ • Kā vērtīgās ainavas izdalītas Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava; Zilupes ielejas ainava; Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainava; Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava.

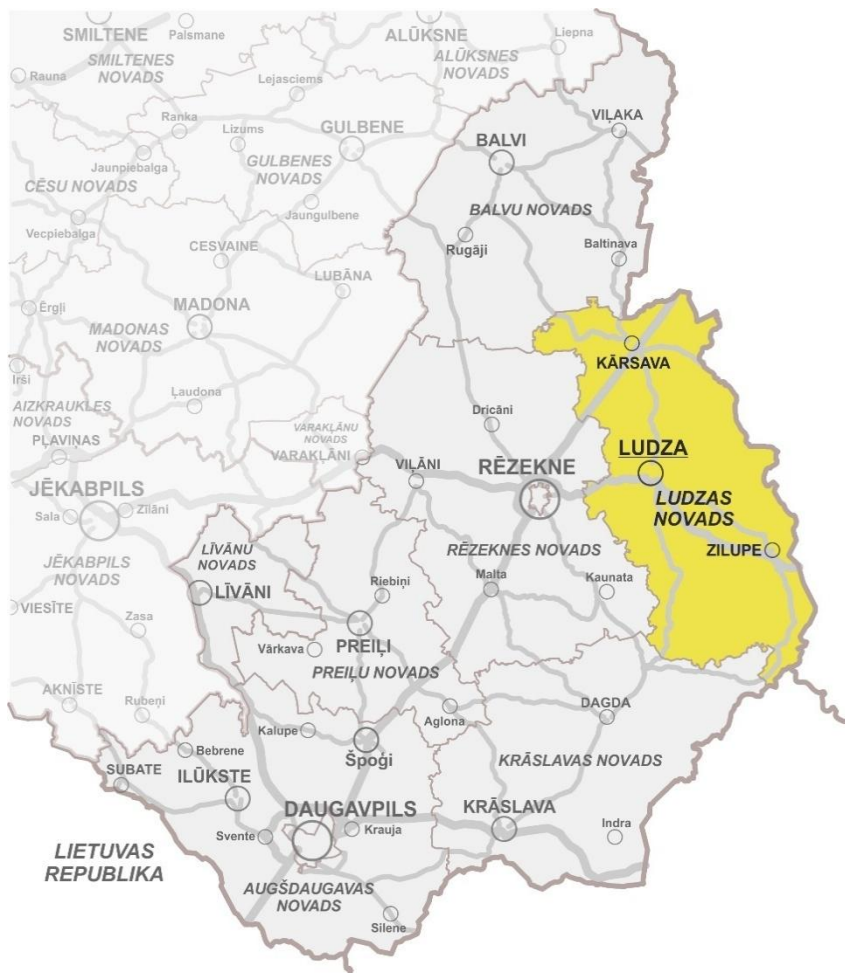
¹⁶ NVA¹⁷ Oficiālās statistikas portāls, DVA021¹⁸ Lursoft¹⁹ Oficiālās statistikas portāls, EKA071²⁰ Oficiālās statistikas portāls, NPVO11²¹ Oficiālās statistikas portāls, NPVO11²² Oficiālās statistikas portāls, DRU010²³ Oficiālās statistikas portāls, DRU030²⁴ Ludzas novada attīstības programma 2021–2027²⁵ <https://natura2000.eea.europa.eu/>

Kultūrvēsturiskais mantojums		- Ludzas novadā kopumā ir 138 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi – 95 arheoloģijas, 16 arhitektūras, 26 mākslas, 1 pilsētbūvniecības. - Ludza ir Latvijas vecākā pilsēta, kas piesaista ar Livonijas ordeņa pilsdrupām un vecpilsētas apbūvi. - Īpaša nozīme ir sakrālajam mantojumam – apkopota informācija par ~30 svētvietām (baznīcas, lūgšanu nami u.tml.) un 17 krucifiksiem. - Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu sekmē amatniecība – Ludzas amatnieku centrs, vietējie podnieki, pinēji, audēji u.tml.
Tūrisms un publiskā ārtelpa		- Plašas dabas tūrisma un aktīvās atpūtas iespējas. - Apmeklētākās vietas ir Ludzas viduslaiku pilsdrupas, Ludzas Novadpētniecības muzejs, Zilupes Grebļa kalna teritorija, dabas parks "Numernes valnis", dabas taka "Rundānu Valna dūbes", Kārsavas – Malnavas apkārtnē, Ciblas – Līdumnieku puse u.c. - Pakāpeniski tiek uzlabota publiskā ārtelpa pilsētvidē, kas izmantojama arī veselīga dzīvesveida veicināšanā – pontonu tilts Ludzas mazajā ezerā, krastmala gar Lielo Ludzas ezeru u.tml. - Novadu šķērso starptautisks velomaršruts – EuroVelo11 Latgales posms, reģionālie velomaršruti.

Attēls Nr. 1 Ludzas novada novietojums Latvijā²⁶

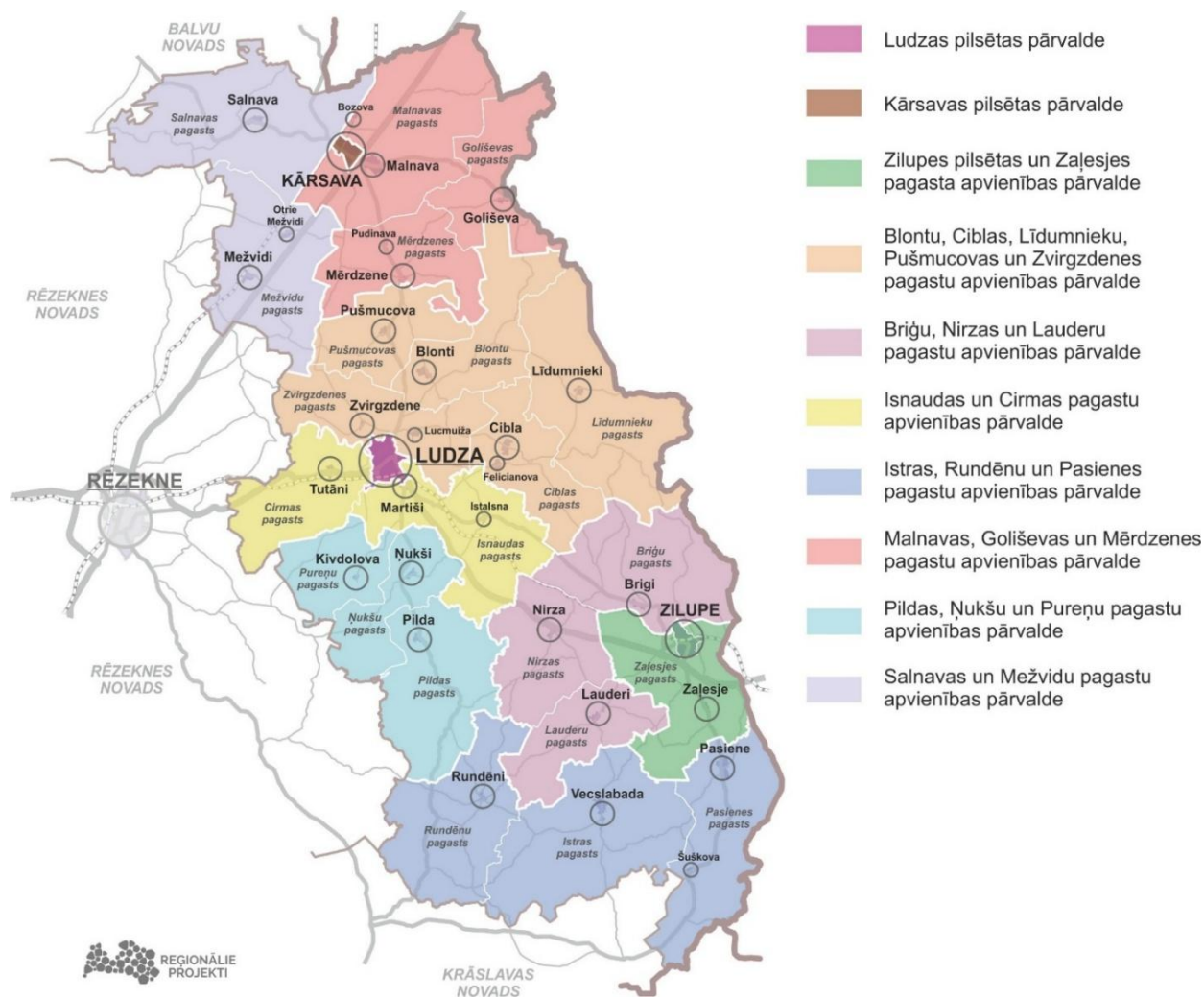
²⁶ Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037. gadam. Attēla autors: SIA "Reģionālie projekti", 2021

Attēls Nr. 2 Ludzas novada novietojums Latgales plānošanas reģionā²⁷

²⁷ Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037. gadam. Attēla autors: SIA "Reģionālie projekti", 2021

²⁸Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037. gadam. Attēla autors: SIA "Reģionālie projekti", 2021

Attēls Nr. 4 Ludzas novada pagastu apvienības

2. Plānošanas un normatīvais ietvars

Teritorijas attīstības plānošanas likums²⁹ nosaka, ka teritorijas attīstību plāno, izstrādājot savstarpēji saskaņotus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus:

- nacionālajā līmenī – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Nacionālo attīstības plānu;
- reģionālajā līmenī – Latgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu;
- vietējā līmenī – vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālplānojumus un detālplānojumus.

Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (līdz 2037. gadam)³⁰ (turpmāk – Ludzas novada IAS) ir hierarhiski augstākais Ludzas novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un teritorijas telpiskās attīstības perspektīva.

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus (attēls Nr. 5). Kā viens no nozaru plānošanas dokumentiem, kas ņemts vērā teritorijas plānojuma izstrādē ir 2025. gada beigās apstiprinātais Ludzas novada integrētais ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam.

	LATVIJĀ	LATGALE	LUDZAS NOVADĀ
ILGTERMIŅĀ	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija2030)	Latgales stratēģija 2030	Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija Ludzas novada teritorijas plānojums
VIDĒJĀ TERMIŅĀ	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam, Nozaru politikas plānošanas dokumenti	Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021. – 2027. gadam, Nozaru plānošanas dokumenti	Ludzas novada attīstības programma 2021.–2027. gadam, nozaru plānošanas dokumenti, tematiskie plānojumi
ĪSTERMIŅĀ	Institūciju darbības stratēģijas	Budžeta plānošana	Budžeta plānošana, iestāžu, kapitālsabiedrību rīcības plāni

Attēls Nr. 5 Attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

Teritorijas plānojuma saturs un izstrādes kārtība atbilst Ministru kabineta 14.10.2024. noteikumiem Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem"³¹ (turpmāk – MK noteikumi Nr. 628).

²⁹ Spēkā no 01.12.2011., pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=238807>

³⁰ Apstiprināta ar Ludzas novada domes 29.12.2021. sēdes lēmumu, pieejama: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_22743

³¹ Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr.628, pieejami: <https://likumi.lv/doc.php?id=269842>

Saskaņā ar Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi"³² (turpmāk – MK noteikumi Nr. 240) noteikto, teritorijas plānojumā nosaka funkcionālās zonas, lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī noteiktu atļautos izmantošanas veidus.

³² Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumi Nr. 240, pieejami: <https://likumi.lv/doc.php?id=256866>

3. Spēkā esošie pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

3.1. Spēkā esošie teritorijas plānojumi

3.1.1. Spēkā esošo teritorijas plānojumu salīdzinājums

Spēkā esošie teritorijas plānojumi

Pēc 2021. gada 1. jūlija un līdz šī Ludzas novada teritorijas plānojuma spēkā stāšanās brīdim, novadā ir spēkā un piemērojami četri dažādi teritorijas plānojumi, atbilstoši bijušajam Ludzas, Ciblas, Kārsavas un Zilupes novadam:

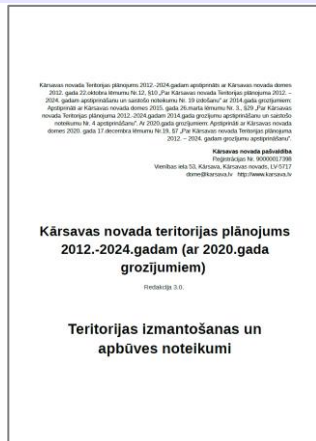
- Ludzas novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam (ar 2022. gada grozījumiem);
- Ciblas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam;
- Kārsavas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (ar 2020. gada grozījumiem);
- Zilupes novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam (tabula Nr. 1).

Tabula Nr. 1 Spēkā esošie teritorijas plānojumi

Nosaukums	Lēmumi un saistošie noteikumi
Ludzas novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam (ar 2022. gada grozījumiem) Izstrādāts Ludzas novada administratīvajai teritorijai līdz 01.07.2021.	Apstiprināts ar Ludzas novada pašvaldības domes 2022. gada 14. marta lēmumu "Par Ludzas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2024. gadam grozījumu apstiprināšanu" (protokols Nr. 6, 3. §). Sākotnējais teritorijas plānojums apstiprināts ar Ludzas novada domes 2013. gada 31. janvāra lēmumu. Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_24549
Ciblas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam	Apstiprināts ar Ciblas novada domes 2012. gada 27. septembra lēmumu „Par Ciblas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam apstiprināšanu un 2012. gada saistošo noteikumu Nr. 4 izdošanu” (protokols Nr. 9, 8. §). Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_209

Nosaukums

Kārsavas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (ar 2020. gada grozījumiem)

Lēmumi un saistošie noteikumi

Apstiprināts ar Kārsavas novada domes 2020. gada 17. decembra lēmumu "Par Kārsavas novada Teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumu apstiprināšanu" (protokols Nr. 19, 7. §) (stājās spēkā 12.03.2021.)

Pieejams:

https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_18407

Sākotnējais teritorijas plānojums apstiprināts ar Kārsavas novada domes 2012. gada 22.oktobra lēmumu "Par Kārsavas novada Teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam apstiprināšanu un saistošo noteikumu Nr. 19 izdošanu" (protokols Nr.12, 10.§)

2014. gada grozījumi apstiprināti ar Kārsavas novada domes 2015. gada 26. marta lēmumu Nr. 3., §29 "Par Kārsavas novada Teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam 2014. gada grozījumu apstiprināšanu un saistošo noteikumu Nr. 4 apstiprināšanu".

Zilupes novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam

Apstiprināts ar Zilupes 2013. gada 24. marta lēmumu "Par Zilupes novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam un saistošo noteikumu Nr. 5 "Zilupes novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa" apstiprināšanu" (protokols Nr. 5, 3. §).

Pieejams:

https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_102

Atbilstoši pašreiz spēkā esošajiem MK noteikumiem Nr. 240 ir izstrādāti tikai Ludzas novada Teritorijas plānojuma 2013. – 2024. gadam grozījumi un Kārsavas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (ar 2020. gada grozījumiem). Zilupes novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam un Ciblas novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam nav izstrādāti atbilstoši MK noteikumiem Nr. 240, kas nozīmē, ka tika veiktas izmaiņas teritorijas izmantošanas veidos / funkcionālo zonu klasifikācijā, lai tās pielāgotu minētajiem noteikumiem.

Visos plānojumos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ir strukturēti līdzīgi un lielā mērā aptver vienas un tās pašas jomas. Noteikumi nosaka prasības visas teritorijas izmantošanai, vispārīgās prasības apbūvei, transporta infrastruktūras un inženiertehniskās

apgādes tīklu izvietojumam, kā arī teritorijas labiekārtojumam un vides risku samazināšanai. Tāpat visos plānojumos noteiktas prasības zemes vienību veidošanai, piekļūšanai zemes vienībām, autostāvvietu nodrošināšanai, apstādījumu ierīkošanai un teritorijas uzturēšanai. Atsevišķās nodaļās noteikts funkcionālais zonējums ar katrai zonai noteiktajiem galvenajiem un papildizmantošanas veidiem un apbūves parametriem, kā arī regulējums teritorijām ar īpašiem noteikumiem un teritorijas plānojuma īstenošanas kārtībai.

Atšķirības starp plānojumiem galvenokārt saistītas ar funkcionālo zonu klasifikāciju, apakšzonu izmantošanu un regulējuma detalizācijas pakāpi. Ludzas un Kārsavas teritorijas plānojumos funkcionālās zonas ir saskaņā ar MK noteikumiem Nr.240, savukārt Ciblas un Zilupes teritorijas plānojumos zonu nosaukumi vai apzīmējumi ir atšķirīgi vai papildināti ar apakšzonām. Piemēram, Zilupes novada teritorijas plānojumā funkcionālajām zonām izmantoti saīsināti apzīmējumi (piemēram, L – lauku zemes, M – mežu teritorija, U – ūdeņu teritorija).

Atšķirības novērojamas arī teritorijās ar īpašiem noteikumiem un papildus regulējumā. Ciblas un Zilupes teritorijas plānojumos noteiktas īpašas teritoriju kategorijas, piemēram, turpmākās izpētes un plānošanas teritorijas, arī degradētas teritorijas vai teritorijas u.tml.

Kopumā spēkā esošie teritorijas plānojumi regulē vienas un tās pašas teritorijas izmantošanas un apbūves jomas, tomēr atšķiras izmantotā funkcionālo zonu sistēma, apakšzonu detalizācija un specifisku teritoriju noteikšana.

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem (turpmāk – TIN) noteiktas visos spēkā esošajos teritorijas plānojumos.

Tabula Nr. 2 Teritorijas ar īpašiem noteikumiem spēkā esošajos teritorijas plānojumos

Spēkā esošais teritorijas plānojums	Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem
Ciblas novada teritorijas plānojums	Valsts aizsardzības objektu teritorijas (VA) – teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir valsts aizsardzībai, robežsardzei un muitai nepieciešamo būvju, ēku un ar tām saistītās infrastruktūras izvietojums. Grafiskajā daļā attēlota Latvijas Republikas valsts robežas josla un pierobežas josla.
Kārsavas novada teritorijas plānojums	Valsts aizsardzībai, robežsardzei un muitai nepieciešamās teritorijas (TIN1) – teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir valsts aizsardzībai, robežsardzei un muitai nepieciešamo būvju, ēku un ar tām saistītās infrastruktūras izvietojums. Grafiskajā daļā attēlota valsts robežas josla, pierobežas josla, pierobeža.
Ludzas novada teritorijas plānojums	Valsts robežsardzes Aviācijas pārvaldes lidlauka apkārtējā teritorija ar apbūves ierobežojumiem (TIN13) – grafiskās daļas kartē attēlota teritorija ar ierobežojumiem Valsts robežsardzes Aviācijas pārvaldes lidlauka apkārtējās teritorijas apbūvei.

	Valsts aizsardzības objektu un infrastruktūras attīstības teritorija (TIN14). Papildus funkcionālajā zonā atļautajai izmantošanai teritoriju atļauts izmantot valsts aizsardzības objektu apbūves vajadzībām, tai skaitā "Aizsardzības un drošības iestāžu apbūvei" (12006), nepieciešamajai inženiertehniskajai infrastruktūrai, transporta infrastruktūrai un noliktavu apbūvei.
	Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN11)
	Kreiču poldera teritorija (TIN11) – grafiskās daļas kartē attēlota Kreiču poldera teritorija daļa, kas atrodas Ludzas novada administratīvā teritorijā.
	Šautuves teritorija (TIN13) – grafiskās daļas kartē attēlota teritorija, kur atļauta šautuves ierīkošana.
	Teritorija, kur izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja (TIN15) – grafiskās daļas kartē attēlotas teritorijas, kur izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja.
Zilupes novada teritorijas plānojums	Valsts aizsardzības objektu teritorija (VA) – teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir valsts aizsardzībai, robežsardzei un muitai nepieciešamo būvju, ēku un ar tām saistītās infrastruktūras izvietošana. Grafiskās daļas kartē attēlota Latvijas Republikas valsts robežas josla un pierobežas josla.
Teritorija kurai izstrādājams lokālplānojums	
	Nav noteikta nevienā no spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem.
Teritorija kurai izstrādājams detālplānojums	
Ciblas novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Kārsavas novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Ludzas novada teritorijas plānojums	Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums (TIN3) – noteikta Ludzas pilsētas apkaimei <i>Jurizdika</i>. Grafiskās daļa kartē attēlotajās "Teritorijā, kurai izstrādājams detālplānojums" (TIN3) pirms zemes vienību sadales vai būvniecības procesa uzsākšanas izstrādā detālplānojumu.
Zilupes novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija	

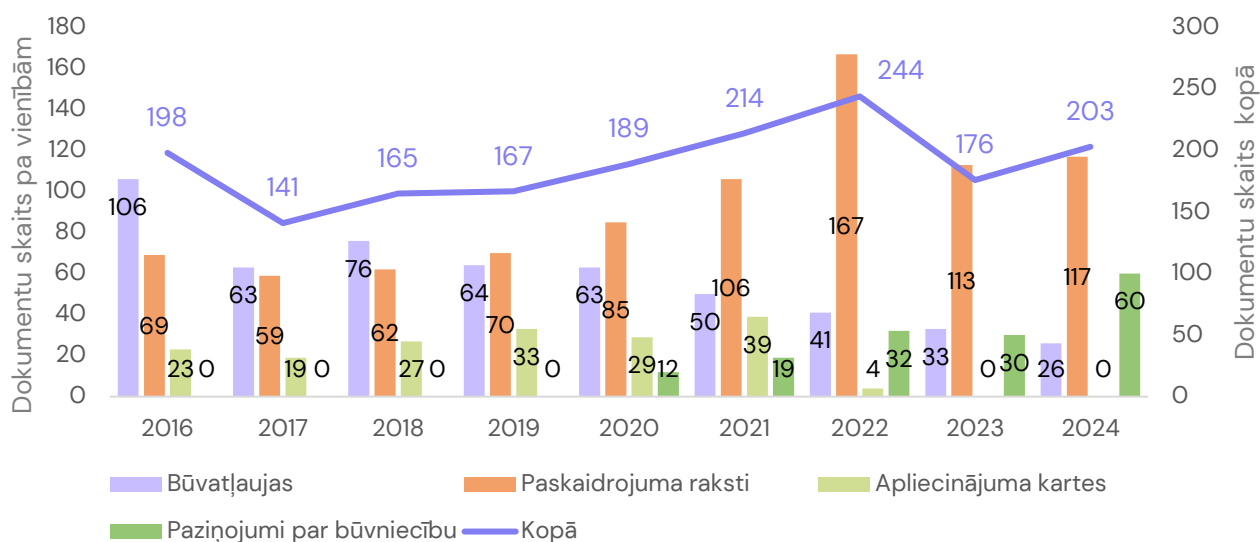
Ciblas novada teritorijas plānojums	Kā novada nozīmes kultūrvēsturiskās vietas un objekti uzskatāmi krucifiksi, brāļu kapi, piemiņas vietas, obeliski un pieminekļi. Novada nozīmes kultūrvēsturisko vietu un objektu saraksts iekļauts 5.pielikumā. Objekti attēloti Grafiskajā daļā.
Kārsavas novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Ludzas novada teritorijas plānojums	Vietējās nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4) – grafiskās daļas kartēs attēlotas vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti saskaņā ar 4.pielikumu.
Zilupes novada teritorijas plānojums	Kā novada nozīmes kultūrvēsturiskie objekti un piemiņas vietas uzskatāma kultūrvēsturiski nozīmīga apbūve, obeliski, pieminekļi krucifiksi un brāļu kapi. Novada nozīmes kultūrvēsturiskie objektu un piemiņas vietu saraksts iekļauts 4.pielikumā. Objekti attēloti Grafiskajā daļā.
Ainaviski vērtīga teritorija	
Ciblas novada teritorijas plānojums	Teritorijas plānojumā ir izdalīti ainaviski nozīmīgie ceļu posmi ar mērķi saglabāt kultūrvēsturiskās ainavas kā priekšnoteikumu tūrisma attīstībai. Ainaviski nozīmīgie ceļu posmi ir attēloti Grafiskajā daļā.
Kārsavas novada teritorijas plānojums	TIAN nenosaka, taču grafiskajā daļā ir ainaviski nozīmīgi ceļu posmi, piemēram, Malnavas pagastā.
Ludzas novada teritorijas plānojums	Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5) – grafiskās daļas kartēs attēlotas ainaviski vērtīgas teritorijas.
Zilupes novada teritorijas plānojums	Teritorijas plānojumā ir izdalīti ainaviski nozīmīgie ceļu posmi ar mērķi saglabāt kultūrvēsturiskās ainavas kā priekšnoteikumu tūrisma attīstībai. Ainaviski nozīmīgie ceļu posmi ir attēloti Grafiskajā daļā.
Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija	
Ciblas novada teritorijas plānojums	Novada nozīmes lauku zemes – novada nozīmes lauku zemes (L1) ir zemes, ko veido auglīgākās lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Novada nozīmes lauku zemes ir attēlotas Grafiskajā daļā.
Kārsavas novada teritorijas plānojums	Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN6) ir teritorijas, ko veido lielas vienlaidus, meliorētas un auglīgākās lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Tās noteiktas ar mērķi saglabāt lauksaimnieciskajai ražošanai nepieciešamo resursu.
Ludzas novada teritorijas plānojums	Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN6) – auglīgākās lauksaimniecībā izmantojamās zemes.
Zilupes novada teritorijas plānojums	Nav noteikta

Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija	
Ciblas novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Kārsavas novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Ludzas novada teritorijas plānojums	Nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN71) – noteikta valsts galvenā autoceļa A12 “Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova)” posma Rēzekne – Ludza attīstībai nepieciešamā teritorija.
Zilupes novada teritorijas plānojums	Nav noteikta
Degradēta teritorija	
	Nav noteikta nevienā no spēkā esošajiem teritorijas plānojumam.

3.1.2. Spēkā esošo teritorijas plānojumu īstenošanas izvērtējums

Būvniecības aktivitātes

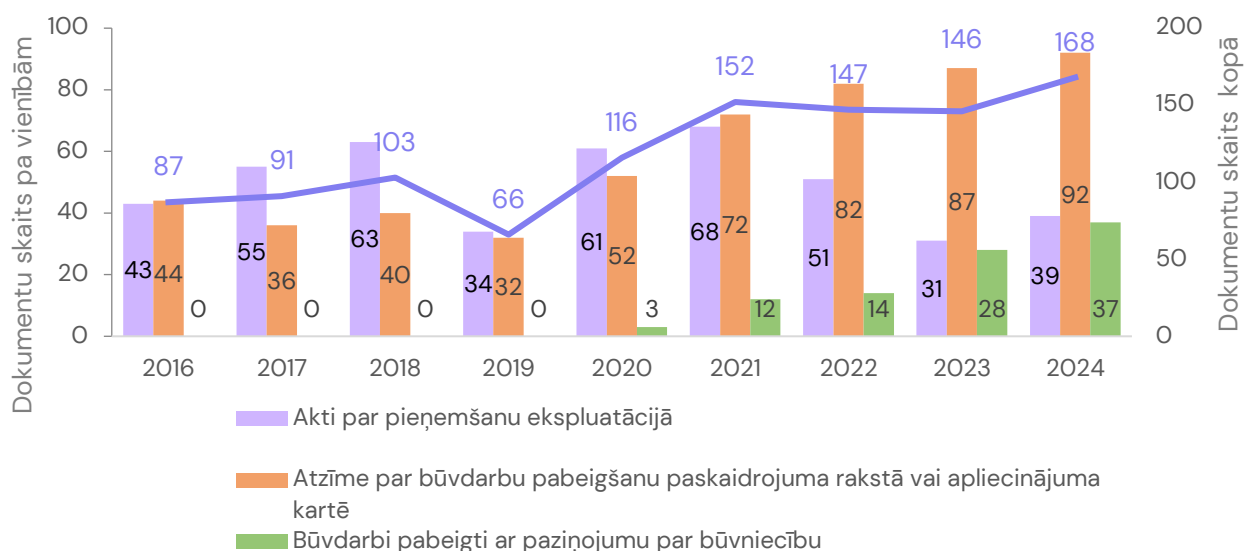
No 2016. gada līdz 2024. gadam (ieskaitot) Ludzas novadā vidēji reģistrēti 189 dokumenti gadā par būvniecības uzsākšanu. Lielākā aktivitāte novērota 2021. un 2022. gadā (attēls Nr. 6).

Attēls Nr. 6 Reģistrētie būvniecības dokumenti būvdarbu uzsākšanai Ludzas novada teritorijā 2016. – 2024. gadā ³³

No 2016. gada līdz 2024. gadam (ieskaitot) Ludzas novadā gadā vidēji reģistrēti 120 dokumenti par būvniecības pabeigšanu. Kopš 2020. gada vērojams pakāpenisks pieaugums (attēls Nr. 7).

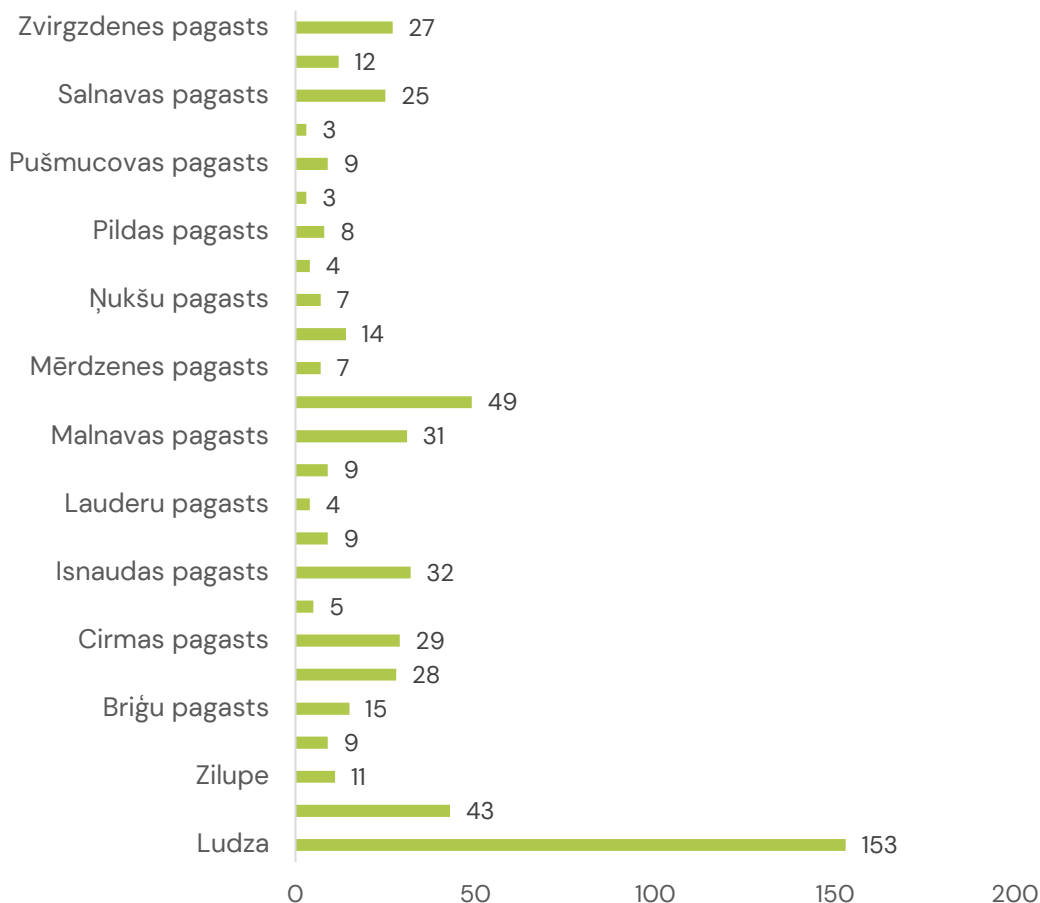
³³ Avots: Ludzas novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Attēls Nr. 7 Reģistrētie būvniecības dokumenti būvdarbu pabeigšanai Ludzas novada teritorijā 2016. – 2024. gadā ³⁴

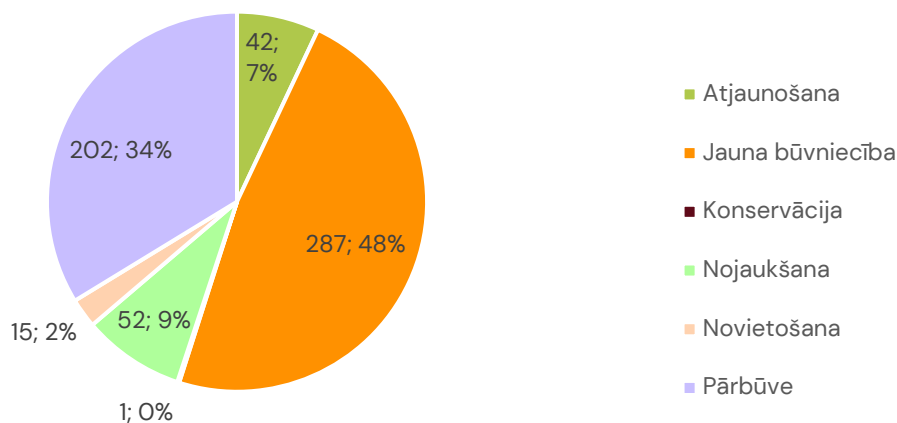
Izsniegto būvatļauju skaits pa administratīvām teritorijām no 2016. gada līdz 2024. gadam liecina, ka lielākā būvniecības aktivitāte bijusi Ludzā, Mežvidu pagastā un Kārsavā. Viszemākā būvniecības aktivitāte bijusi Pureņu, Rundēnu, Pasienes un Lauderu pagastā (attēls Nr. 8).

³⁴ Avots: Ludzas novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Attēls Nr. 8 Izsniegto būvatļauju skaits pa administratīvām teritorijām 2016. – 2024. gadā ³⁵

Pēc būvniecības veida, gandrīz puse jeb 48% no būvatļaujām saistītas ar jaunu būvniecību, 34% būvatļauju izsniegtas pārbūvei, 9% nojaukšanai, 7% atjaunošanai u.c. (attēls Nr. 9).

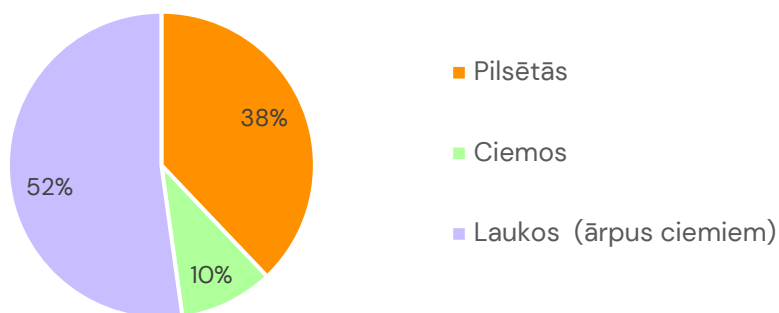
Attēls Nr. 9 Izsniegtās būvatļaujas pēc būvniecības veida 2016. – 2024. gadā ³⁶

Pēc izsniegtajām būvatļaujām pēc pilsētas, ciema un lauku teritorijas redzams, ka lielākā būvniecības aktivitāte ir bijusi ārpus ciemiem – lauku teritorijā, kur no 2016. līdz 2024. gadam izsniegtas 285 būvatļaujas. Aiz tā seko pilsētas – Ludza ar 153 būvatļaujām, Kārsava ar 43 un Zilupe ar 11 būvatļaujām. Ciemu teritorijā izsniegtas 54 būvatļaujas. Ņemot vērā ka ciemu robežas Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmas nesakrīt ar spēkā esošo

³⁵ Avots: Ludzas novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

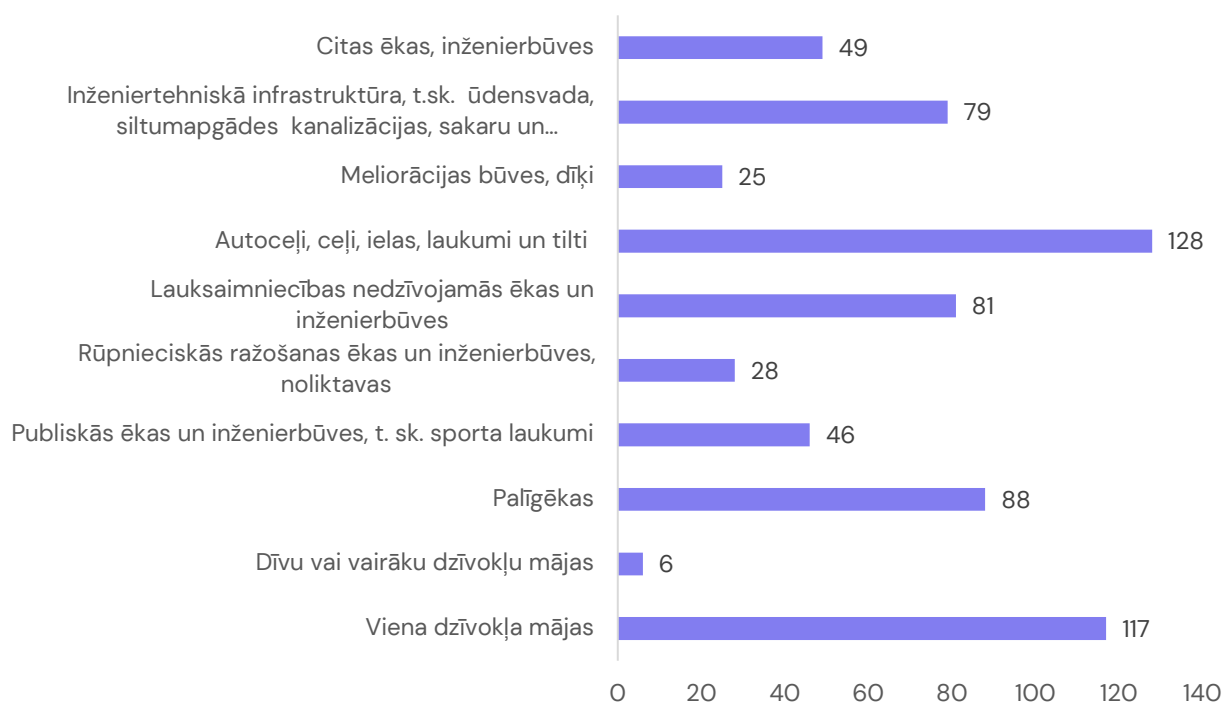
³⁶ Avots: Ludzas novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

teritorijas plānojumu robežām, nav iespējams precīzi noteikt informāciju par ciemiem un ārpus ciemiem (attēls Nr. 10).

Attēls Nr. 10 Izsniegtās būvatļaujas pēc pilsētas, ciema teritorijas 2016. – 2024. gadā³⁷

Attiecībā uz ēku un būvju kategorijām, visvairāk – 128 jeb 20% būvatļaujas izsniegtas autoceļu, ceļu, ielu, laukumu un tiltu būvniecībai. 117 jeb 18% būvatļauju izsniegtas viena dzīvokļa mājām jeb dzīvojamām mājā. Līdzvērtīgā apjomā izsniegtas būvatļaujas inženierbūvju, lauksaimniecības ēku un inženierbūvju, palīgēku (piemēram, saimniecības ēkas, šķūņi, garāžas, pirtis, dārza mājas u.c.). būvniecībai (attēls Nr. 11).

Attēls Nr. 11 Izsniegtās būvatļaujas pēc apbūves veida (konsolidēts) 2016. – 2024. gadā³⁸

Secināms, ka oficiālās būvniecības aktivitātes pēdējo 9 gadu laikā ir ar mainīgu tendenci. Teritoriāli lielākā aktivitāte notiek Ludzā, Kārsavā un atsevišķos pagastos – Mežvidu, Isnaudas, Malnavas, Cirmas, Ciblas, Zvirgzdenes un Salnavas pagastos. Lielākā daļa izsniegto būvatļauju ir transporta infrastruktūras būvniecībai 52% no izsniegtajām būvatļaujām ir būvniecībai lauku teritorijā (ārpus pilsētām un ciemiem) (attēls Nr. 8, attēls Nr. 9, attēls Nr. 10).

³⁷ Avots: Ludzas novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

³⁸ Avots: Ludzas novada pašvaldības Būvvalde, Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

3.1.3. Spēkā esošo lokālpārplānojumu īstenošanas izvērtējums

Teritorijas plānojuma 3. redakcijas izstrādes laikā nav neviena spēkā esošs lokālpārplānojums.

3.1.4. Spēkā esošo detālplānojumu īstenošanas izvērtējums

Teritorijas plānojuma 3.0 redakcijas izstrādes laikā ir viens spēkā esošs un viens izstrādes stadijā esošs detālplānojums.

Saskaņā ar Vides aizsardzības un viedās attīstības ministrijas izstrādātajām Vadlīnijām³⁹ noteikts, ka *par detālplānojuma īstenošanas uzsākšanas dienu ir uzskatāma diena, kad stāties spēkā institūcijas, kas pilda būvvaldes funkciju, lēmums par būvniecības ieceres akceptu vai tiesībām uzsākt projektēšanu atbilstoši noteiktajiem detālplānojuma īstenošanas nosacījumiem.*

Spēkā esošā detālplānojuma izvērtējums un viedoklis par to risinājumu integrēšanu teritorijas plānojumā ir sagatavots, vadoties pēc Vadlīnijām un MK noteikumu Nr. 628 5.5.apakšnodaļai "Detālplānojumu pārskatīšanas kritēriji un kārtība", ka papildus teritorijas plānošanas procesam spēkā esošo detālplānojumu pārskatīšanu un izvērtēšanu pašvaldība var veikt detālplānojumu īstenošanas uzraudzības ietvaros.

MK noteikumi Nr. 628 noteic, ka izvērtējot spēkā esošos detālplānojumus, ņem vērā, vai:

- ir uzsākta detālplānojuma īstenošana;
- īstenošana notiek saskaņā ar detālplānojumu;
- detālplānojums ir publiski pieejams sistēmā;
- ir ievēroti detālplānojuma īstenošanas nosacījumi, kas ietverti spēkā esošo saistošo noteikumu par teritorijas plānojuma vai lokālpārplānojuma apstiprināšanu noslēguma jautājumos;
- ir saņemts detālplānojuma izstrādes ierosinātāja vai tā saistību pārņēmēja, vai detālplānojuma teritorijas zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja iesniegums par detālplānojuma atcelšanu.

³⁹ [Vadlīnijas un kritēriji detālplānojumu izvērtēšanai un integrēšanai teritorijas plānojumos](#)

Cirmas pagasta īpašuma "Ligzdu parks" detālplānojums⁴⁰ – spēkā esošs

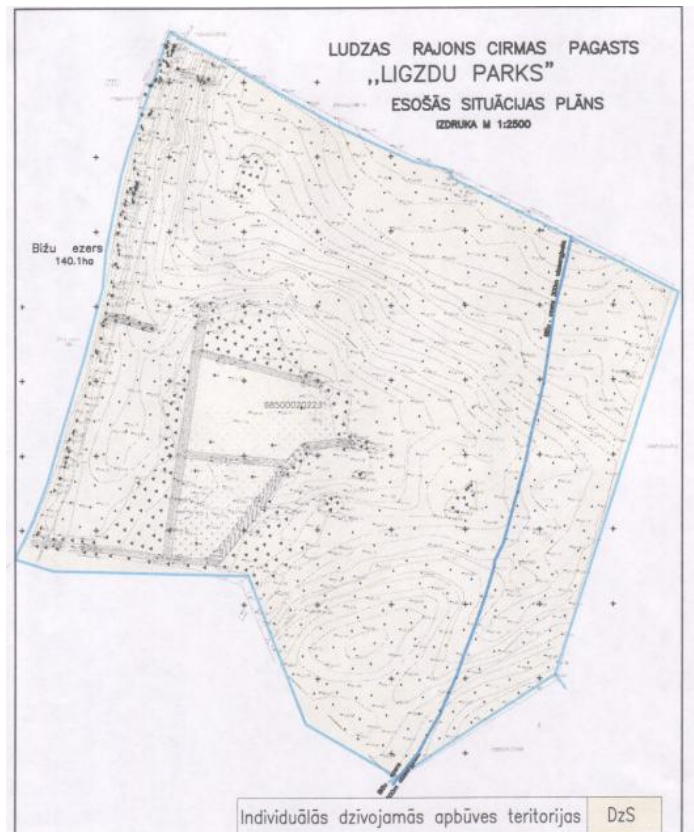
Detālplānojums aptver nekustamā īpašuma "Ligzdu parks" (kadastra Nr. 68500020223) zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 68500020223.

Detālplānojums apstiprināts 30.06.2009. un pārāpstiprināts 19.09.2009.

Detālplānojuma izstrādes mērķis: nodrošināt teritorijas racionālu izmantošanu, kas veicinātu līdzsvarotu attīstību un saglabātu vidi atbilstoši Cirmas pagasta teritorijas plānojumam.

Esošā situācija pirms detālplānojuma izstrādes: individuālās dzīvojamās apbūves teritorijas (DzS) (attēls Nr. 12).

Attēls Nr. 12 Izkopējums no
detālplānojuma – esošā situācija

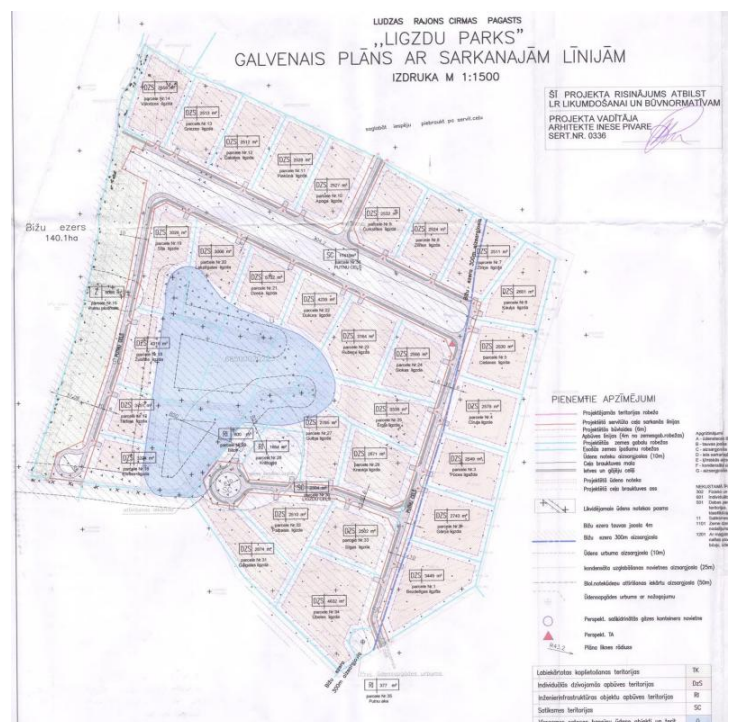
Detālplānojuma risinājumi

Detālplānojumā plānotā teritorijas izmantošana – individuālās dzīvojamās apbūves teritorija (DzS) (attēls Nr. 13).

Plānots ielu tīkls un zemes gabalu parcelācija (36 zemes gabali), paredzot jaunu apbūvi – 31 zemes gabalā individuālā, divģimeņu dzīvojamo ēku apbūve, 2 zemes gabali zemei zem ceļa, 1 zemes gabals publisko apstādījumu teritorijai Bižu ezera krastā, 3 zemes gabali tehniskai apbūvei.

Paredzēts ierīkot centralizētos ūdensapgādes, kanalizācijas tīklus.

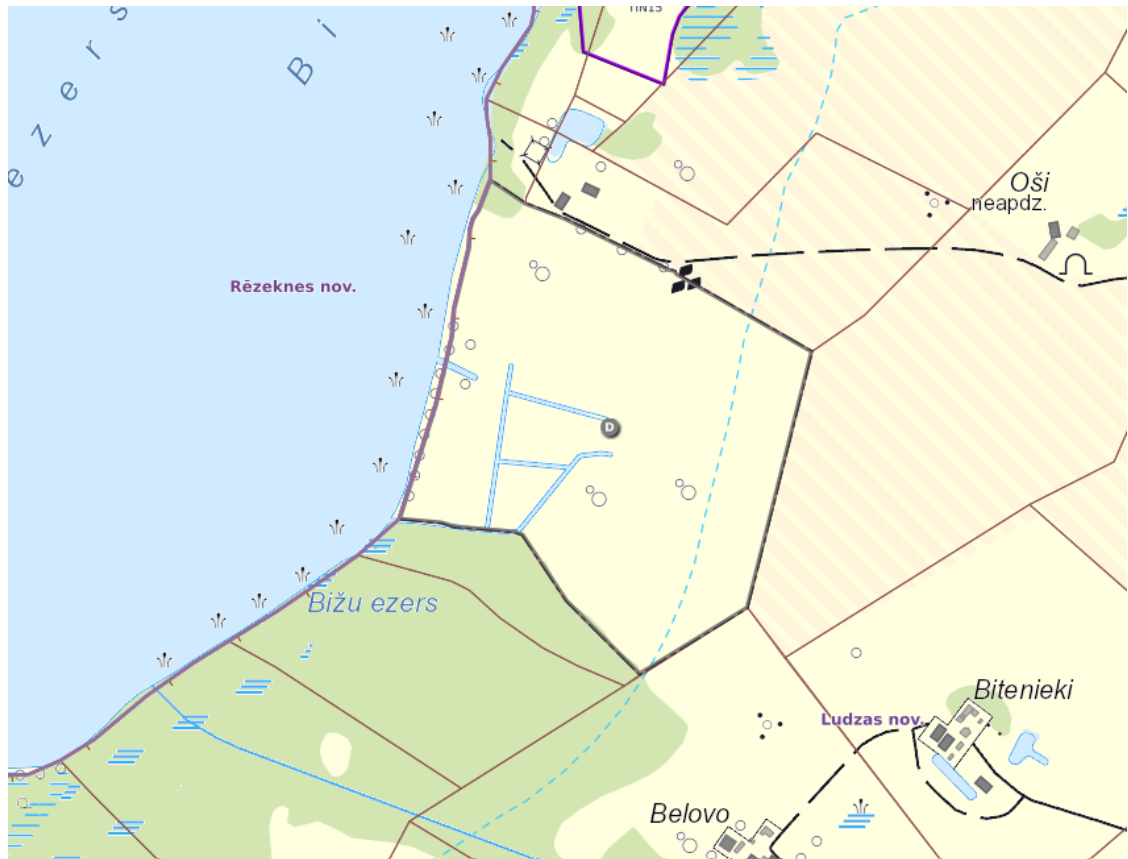
Attēls Nr. 13 Izkopējums no
detālplānojuma – plānotais risinājums

⁴⁰ Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17873

Esošā situācija

Ludzas novada Teritorijas plānojuma 2013. – 2024. gadam grozījumos⁴¹ zemes vienībai noteikts funkcionālais zonējums – “Lauksaimniecības teritorija” (L) (attēls Nr. 14).

Attēls Nr. 14 Izkopējums no spēkā esošā teritorijas plānojuma

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 21. punktu, funkcionālā zona “Savrupmāju apbūves teritorija” (DzS) nav nosakāma ārpus apdzīvotām vietām.

Teritoriju skar apgrūtinātās teritorijas – no 100 līdz 1000 hektāru lielas dabiskas ūdenstilpes vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas teritorija lauku apvidos – lielākajā daļā no teritorijas un pierobeža – visā teritorijā.

Lietošanas mērķis – zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība (kods 0101), visā platībā.

Vidējais LIZ kvalitātes novērtējums ballēs – 40 balles.

⁴¹ [Ludzas novada Teritorijas plānojuma 2013.-2024. gadam grozījumi](#)

Tabula Nr. 3 Detālplānojuma izvērtējums

Nr. p. k.	Vērtējamais nosacījums ⁴²	Vērtējums
1.	detālplānojuma īstenošana	nav uzsākta
2.	īstenošana notiek saskaņā ar detālplānojumu	nav vērtējams, īstenošana nav uzsākta, nav noslēgts līgums par detālplānojuma īstenošanu
3.	detālplānojums ir publiski pieejams sistēmā	jā – detālplānojums publicēts Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17873
4.	ir ievēroti detālplānojuma īstenošanas nosacījumi, kas ietverti spēkā esošo saistošo noteikumu par teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma apstiprināšanu noslēguma jautājumos	Ludzas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 10/2022 neietver noslēguma jautājumus.
5.	ir saņemts detālplānojuma izstrādes ierosinātāja vai tā saistību pārņēmēja, vai detālplānojuma teritorijas zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja iesniegums par detālplānojuma atcelšanu	nav saņemts

Priekšlikums rīcībai

Ņemot vērā detālplānojuma izvērtējumu, atbilstoši MK noteikumu Nr. 628 131.³ punktam, pašvaldības domei lemt par detālplānojuma atcelšanu.

3.2. Spēkā esošie tematiskie plānojumi

Tematiskais plānojums ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim risināti specifiski jautājumi, kas saistīti ar atsevišķu nozaru attīstību (piemēram, transporta infrastruktūra, veselības aprūpes iestāžu un izglītības iestāžu izvietojums) vai specifisku tematu (piemēram, inženiertīklu izvietojums, ainaviski vērtīgas teritorijas un riska teritorijas)⁴³. Tematiskā plānojuma saturu un prasības pašvaldība nosaka darba uzdevumā, tas sastāv no grafiskās daļas un teksta informācijas⁴⁴.

No spēkā esošajiem nozaru dokumentiem⁴⁵, četri ir tādi, kas skar Teritorijas plānojuma tvērumu.

Ludzas novada pašvaldības Meža apsaimniekošanas plāns

Meža apsaimniekošanas plāns 2025. – 2030. gadam (turpmāk – MAP) kalpo kā pašvaldības stratēģisks plānošanas instruments, kas vērsts uz atbildīgu un līdzsvarotu meža zemju

⁴² Atbilstoši MK noteikumu Nr. 628 5.5. nodaļai.

⁴³ Teritorijas attīstības plānošanas likums

⁴⁴ MK noteikumi Nr. 628

⁴⁵ [Dažādu nozaru plānošanas dokumenti](#)

pārvaldību. Tā galvenais uzdevums ir nodrošināt līdzsvarotu pieeju pašvaldības īpašumā un tiesiskajā valdījumā esošo meža zemju apsaimniekošanai – vienlaikus nodrošinot ekonomisku pienesumu, saglabājot vides vērtības un stiprinot meža lomu kā sabiedrības labuma un vietējo kopienu attīstības atbalstu.

Ludzas pilsētas vēsturiskā centra telpiskās attīstības koncepcija, 2005

Ludzas vecpilsētas teritorijas izpētes projekta mērķis bija izstrādāt pilsētas vēsturiskā centra arhitektoniski telpiskās struktūras un kultūrvēsturiskās vides saglabāšanas un attīstības un pilsētainavas pilnveidošanas koncepciju, sniedzot priekšlikumus kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un pilsētas centra reģenerācijai.

Koncepcijas priekšlikumi tika vērtēti spēkā esošā teritorijas plānojuma izstrādē, šobrīd norit darbs pie jaunas koncepcijas izstrādes.

Ludzas novada integrētais ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam

Reaģējot, ka Latvija kā Eiropas Savienības dalībvalsts ir uzsākusi virzību klimatneitralitātes sasniegšanai 2050.gadā un energoplānošana, un pielāgošanās klimata pārmaiņām nav atsevišķs vai izolēts uzdevums, bet tā ir būtiska sastāvdaļa katra novada attīstībā un plānošanā, nodrošinot efektīvu pieeju un iesaistot visas sabiedrības grupas, Ludzas novada pašvaldība 2025. gada beigās apstiprinājusi Ludzas novada integrēto ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu līdz 2030.gadam.

Līdz 2030. gadam Ludzas novads apņemas aktīvi virzīties uz klimatneitralitātes principu ieviešanu gan vietējā, gan centralizētajā siltumapgādē. Prioritāte tiks piešķirta daudzdzīvokļu ēku un pašvaldības ēku atjaunošanai, energopārvaldības sistēmas uzturēšanai un pilnveidošanai, kā arī investīciju plānošanā tiks integrēti dabā balstīti risinājumi un videi draudzīgas attīstības pieejas. Piemēram, ceļu infrastruktūras atjaunošanā priekšroka tiks dota gājēju un velobraucēju vajadzībām.

Paralēli pašvaldība turpinās strādāt pie sabiedrības izglītošanas un videi draudzīgas attīstības principu integrēšanas ne tikai siltumapgādes attīstībā, bet arī transporta sektorā. Mērķi ir noteikti, lai sekmētu novada attīstību un ilgtspēju, dzīves kvalitātes uzlabošanu un vairotu novada iedzīvotāju labklājību.

Ludzas novada mērķi līdz 2030.gadam enerģētikas un klimata jomā ir identificēti četrās savstarpēji saistītās mērķu grupās:

- enerģētikas mērķi;
- CO₂ emisiju samazināšanas mērķi;
- pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķi;
- mērķi samazināt enerģētisko nabadzību.

Lai sasniegtu plānā izvirzītos enerģētikas, klimata pielāgošanās un CO₂ emisiju samazināšanas mērķus, izšķir divu veidu pasākumu un rīcību monitoring – ikmēneša monitoringa aktivitātes, kas tiek īstenotas Energopārvaldības sistēmas ietvaros un ikgadējās monitoringa aktivitātēs, kas attiecas uz rīcības plānā pārējo iekļauto pasākumu un mērķu uzraudzību⁴⁶.

Ludzas novada pašvaldības Energoefektivitātes plāns 2025 – 2030

Ludzas novada pašvaldības energoefektivitātes plāns ir komplekss stratēģisks dokuments, kas ne tikai risina tiešos energoresursu pārvaldības jautājumus, bet arī kalpo kā ilgtermiņa

⁴⁶ [Ludzas novada integrētais ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam](#). Informācija Vides pārskatā iekļauta, ņemot vērā [Ziņojumu](#) "Klimata pārmaiņu pielāgošanās aspektu integrācija pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos"

ekonomiskās attīstības instruments. Ņemot vērā pašreizējos makroekonomiskos izaicinājumus – enerģijas cenu svārstības, klimata pārmaiņu ietekmi un nepieciešamību pēc ilgtspējīgas attīstības – šis plāns piedāvā sistemātisku pieeju resursu optimizācijai, kas potenciāli var samazināt pašvaldības izdevumus un ietekmi uz vidi, kā arī veicināt vides ilgtspējību, uzlabojot energoefektivitāti visās pašvaldības iestādēs.

Pašvaldības energoefektivitātes jomas mērķi līdz 2030. gadam:

- uzturēt un sertificēt energopārvaldības sistēmu atbilstoši ISO 50001 standartam;
- samazināt siltumenerģijas patēriņu pašvaldības ēkās;
- samazināt elektroenerģijas patēriņu ielu apgaismojumam;
- samazināt degvielas patēriņu pašvaldības transportlīdzekļiem.

Energoefektivitātes uzlabošanai tiek īstenoti dažādi pasākumi, kas iedalās divās galvenajās kategorijās:

- uzvedības maiņas pasākumi (īstermiņa) – šie pasākumi ietver izglītojošas kampaņas, iedzīvotāju un darbinieku apmācību par enerģijas taupīšanas iespējām, piemēram, pareizu apgaismojuma lietošanu, ierīču izslēgšanu, kad tās netiek izmantotas, un efektīvu siltumapgādes izmantošanu. Šie pasākumi bieži vien nenozīmē būtiskas investīcijas, bet ir ļoti svarīgi, lai veidotu energoefektīvas uzvedības paradumus;
- tehnoloģiju uzlabošanas vai nomaiņas pasākumi (ilgtermiņa) – šie pasākumi ietver ieguldījumus modernās un efektīvās tehnoloģijās, piemēram, augstas efektivitātes apkures un ventilācijas sistēmu uzstādīšanu, veco apgaismojuma sistēmu nomaiņu ar LED apgaismojumu, kā arī energoefektīvu ierīču un aprīkojuma izmantošanu. Šie pasākumi prasa lielākus ieguldījumus, taču to ietekme uz enerģijas patēriņu ir ilgtermiņa un nozīmīga.

Noteiktas kategorijas īstermiņa pasākumiem, kas attiecas galvenokārt uz pašvaldības iestāžu darbiniekiem (piemēram, apgaismojums un gaisa kondicionēšana) un kategorijas ilgtermiņa pasākumiem, kas attiecas uz pašvaldības iestāžu ēku apsaimniekotājiem:

- energopārvaldības sistēmas izveide un nepārtraukta uzlabošana;
- ēku enerģijas patēriņa kontrole un samazināšana;
- ēku energoaudits un energosertifikācija;
- ēku atjaunošana, siltināšana un uzturēšana;
- enerģijas ražošanas veicināšana no atjaunojamiem energoresursiem (dīzeļdegvielas un gāzes aizstāšana ar malku vai kokskaidu granulām);
- izglītojošie pasākumi darbiniekiem un ēku apsaimniekotājiem par energoefektivitātes un klimata jautājumiem;
- pašvaldības transportlīdzekļu parka atjaunošana un modernizācija.

Kombinējot šos īstermiņa un ilgtermiņa pasākumus, tiek nodrošināta ne tikai tūlītēja enerģijas taupīšana, bet arī ilgstoša ietekme uz energoefektivitāti un vides ilgtspējību.

Energoefektivitātes plāna īstenošanai sagatavots investīciju plāns, kur noteikti finanšu resursi, darbības un pasākumi, kas nepieciešami EPS izveidei un veiksmīgai ieviešanai pašvaldībā, līdz 2030. gadam paredzot investīcijas 4 887 000 EUR apmērā.

Paredzēti arī monitoringa pasākumi, kas ietver kvalitatīvu un kvantitatīvu datu ievākšanu, apstrādi un analīzi. Tas ļauj labāk sekot līdzi progresam un noteikt, vai izvirzītie mērķi ir

sasniegti laikā. Monitoringa ieviešana nodrošina atgriezenisko saiti – plāna ieviesēji var novērtēt, vai ieviestā pasākuma vēlamie rezultāti tiek sasniegti un, ja netiek, tad veikt preventīvas darbības.

4. Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts

4.1. Tematiskie plānojumi

Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros izstrādāti divi tematiskie plānojumi, kas noformēti kā atsevišķi sējumi, ietverot esošo situāciju un plānošanas nosacījumus:

- Vispārīgs Ludzas novada un detalizēts pilsētu transporta attīstības plāns (turpmāk – Transporta attīstības plāns);
- Ludzas novada ainavu izvērtējums (turpmāk – Ainavu izvērtējums).

Tematisko plānu risinājumi, kas attiecināmi uz Teritorijas plānojumu ietverti Teritorijas plānojuma Apbūves noteikumos un Grafiskajā daļā.

4.2. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi apdzīvoto vietu robežu grozījumiem

Apdzīvojuma struktūra ir teritorijas attīstības pamats, kas veidojusies ilgstoši, dažādu faktoru – dabas, demogrāfisko, ekonomisko, politisko, sociālo un kultūras faktoru ietekmē. Apdzīvojumam ir īpaša loma novada telpiskajā struktūrā, kas integrē mājokļus – dzīves vietu, dzīves vidi, darba un pakalpojumu vietas, sociālo vidi.

Normatīvo aktu regulējums

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums⁴⁷ reglamentē administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu iedalījumu, to veidošanas, statusa maiņas un robežu noteikšanas kārtību. Likuma 5. pants noteic, ka *novada teritorijas iedala sekojošās vienībās: pilsētās; pagastos*, savukārt Likuma 7. pants noteic, ka *apdzīvotās vietas iedala: pilsētās, ciemos, mazciemos un viensētās*. Likumā noteiktas arī novadu (tajā skaitā Ludzas novada) pilsētas.

MK 15.06.2021. noteikumi Nr.386 "Administratīvā centra, ciema un pilsētas statusa maiņas, kā arī administratīvās teritorijas, novada teritoriālā iedalījuma un ciema robežu noteikšanas, grozīšanas un aktualizēšanas noteikumi" 4.punkts noteic, ka *pašvaldība var ierosināt šādus grozījumus par administratīvā centra maiņu un administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu iedalījuma un apdzīvoto vietu statusa izmaiņām – grozījumus apdzīvotu vietu iedalījumā vai robežās:*

- piešķirt vai atcelt ciema statusu;
- grozīt ciema robežu;
- grozīt pilsētas robežu.

Teritorijas plānojumā ir jāparedz, kuras apdzīvotās vietas saglabās esošo statusu un kurām, statuss maināms.

Plānošanas dokumentu nosacījumi

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030. gadam⁴⁸ apdzīvojuma attīstības virzieni ir vērsti uz līdzvērtīgu dzīves un darba apstākļu nodrošināšanu neatkarīgi no dzīvesvietas, stiprinot valsts policentrisku apdzīvojuma struktūru. Galvenā uzmanība tiek pievērsta attīstības centru

⁴⁷ [Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums](#)

⁴⁸ [Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam](#)

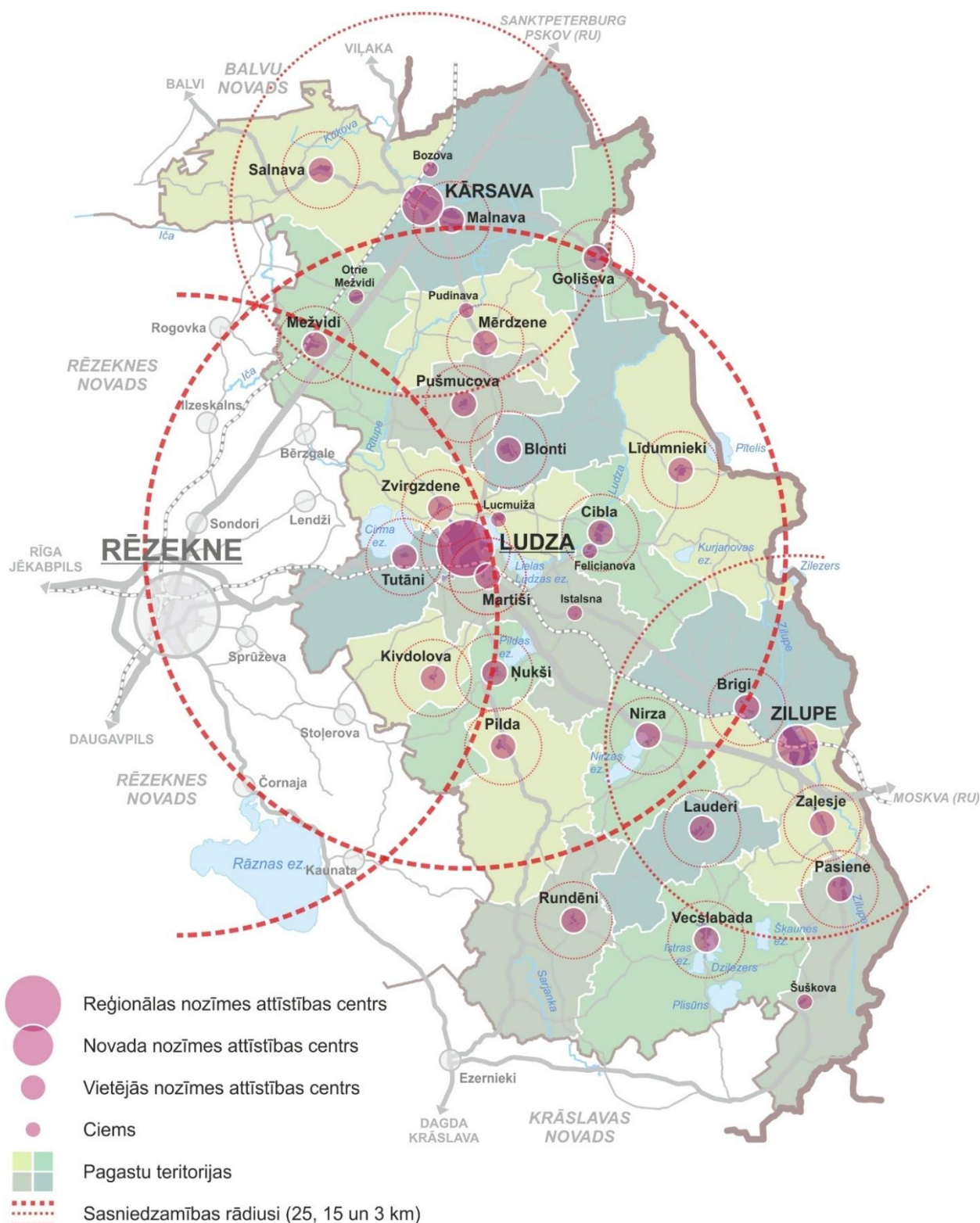
(pilsētu) potenciāla un konkurētspējas paaugstināšanai, pilsētu un lauku teritoriju savstarpējās sadarbības veicināšanai darba vietu un pakalpojumu nodrošināšanā, kā arī funkcionālu attīstības centru tīklu veidošanai, balstoties uz resursu efektīvu izmantošanu un lomu papildinātību. Attīstības virzienu īstenošanai nepieciešama integrēta pieeja teritoriju attīstības plānošanā, tostarp ilgtspējīgas pilsētvides attīstība, pilsētu–lauku partnerība un pašvaldību plānošanas kapacitātes stiprināšana.

Ludzas novada IAS apdzīvojuma plānošanas vadlīnijas noteic veidot līdzsvarotu, daudzcentru un hierarhiski strukturētu apdzīvojuma sistēmu, stiprinot Ludzas pilsētas lomu Latgales reģiona pilsētu tīklā un vienlaikus saglabājot un attīstot tradicionālo apdzīvojuma struktūru. Apdzīvojuma attīstība jābalsta uz esošo apdzīvoto vietu potenciālu, jāizvairās no nekontrolētas izplešanās un jaunu apdzīvotu teritoriju veidošanas bez nepieciešamā pamatojuma un atbilstošas infrastruktūras nodrošinājuma. Jāuzlabo pilsētvides un dzīves vides kvalitāte, jāsamazina telpiskās un dzīves līmeņa atšķirības, kā arī jānodrošina vides un kultūrvides aizsardzības prasību ievērošana. Apdzīvojuma attīstība jāplāno, nodrošinot inženiertehnisko infrastruktūru, videi draudzīgus risinājumus un resursu efektīvu izmantošanu, vienlaikus jānodrošina līdzsvars starp mājokļu, darba vietu un pakalpojumu pieejamību, kā arī jāveicina esošās infrastruktūras un neizmantoto apbūves teritoriju izmantošana.

Papildus šīm vispārīgajām vadlīnijām, atsevišķi noteiktas Ludzas pilsētai, novada nozīmes un vietējas nozīmes attīstības centriem.

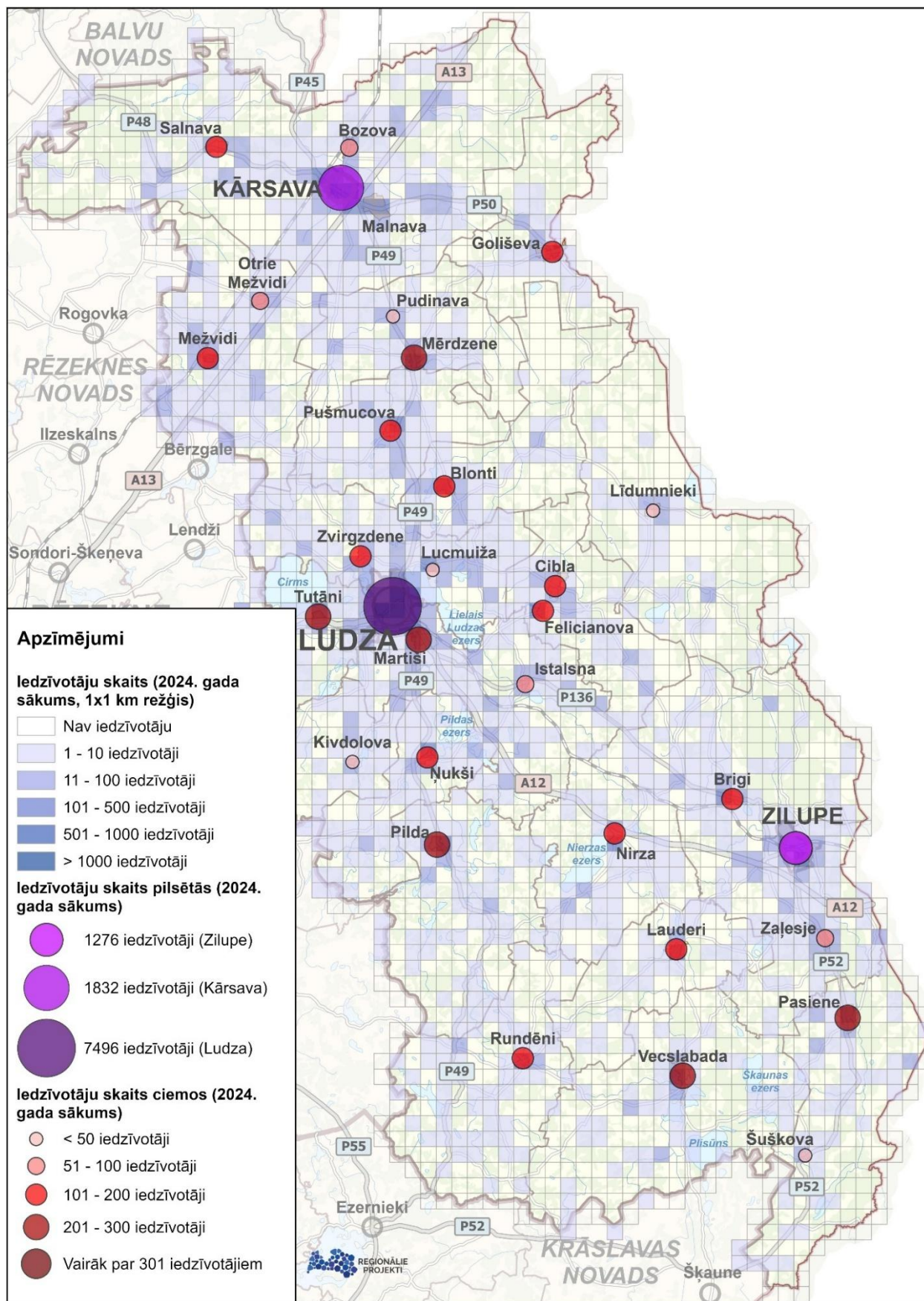
Noteikti telpiskās struktūras attīstības virzieni, perspektīvā telpiskā struktūra un 4 attīstības centru līmeņi, turklāt – katram attīstības centram nosakot pieejamo un plānojamo pakalpojumu apjomu:

- reģionālas nozīmes attīstības centrs (pilsēta) – Ludza;
- novada nozīmes attīstības centrs (pilsēta) – Kārsava un Zilupe;
- vietējas nozīmes attīstības centrs (ciems) – Auziņi, Blonti, Briģi, Cibla, Goliševa, Kivdolova, Martiši, Malnava, Mežvidi, Mērdzene, Lauderis, Līdumnieki, Nirza, Ņukši, Pasiene, Pilda, Pušmucova, Rundēni, Salnava, Tutāni, Vecslabada, Zaļesje, Zvirgzdene;
- ciems – Bozova, Felicianova, Istalsna, Lucmuiža, Otrie Mežvidi, Pudina, Šuškova (attēls Nr. 15).

Attēls Nr. 15 Ludzas novada apdzīvojuma struktūra un attīstības centri⁴⁹

⁴⁹ Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037. gadam. Attēla autors: SIA "Reģionālie projekti", 2021

Attēls Nr. 16 Iedzīvotāju skaits Ludzas novadā 2024. gadā

2024. gadā bļivāk apdzīvotie pagasti ir Cirmas (8 cilv./km2), Ciblas (7 cilv./km2), Isnaudas (7 cilv./km2) pagasts. Visretāk apdzīvotie ir Līdumnieku (1 cilv./km2), Istras, Lauderu, Nirzas,

Pasienes, Rundēnu, Salnavas pagasts (3 cilv./km²). Kopējais iedzīvotāju blīvums novadā – 9 cilv./km² ⁵⁰ (tabula Nr. 4)

Tabula Nr. 4 Ludzas novada pagasti un to centri

Nr. p. k.	Nosaukums	Pagasta centrs	Iedzīvotāju skaits pagastā ⁵¹ (2024)
1.	Blontu pagasts	Blonti	337
2.	Brīgu pagasts	Brigi	429
3.	Ciblas pagasts	Cibla	558
4.	Cirmas pagasts	Tutāni	572
5.	Goliševas pagasts	Goliševa	283
6.	Isnaudas pagasts	Martiši	800
7.	Istras pagasts	Vecslabada	380
8.	Lauderu pagasts	Lauderi	207
9.	Līdumnieku pagasts	Līdumnieki	207
10.	Malnavas pagasts	Malnava	934
11.	Mežvidu pagasts	Mežvidi	687
12.	Mērdzenes pagasts	Mērdzene	520
13.	Nirzas pagasts	Nirza	280
14.	Ņukšu pagasts	Ņukši	360
15.	Pasienes pagasts	Pasienie	413
16.	Pildas pagasts	Pilda	421
17.	Pureņu pagasts	Kivdolova	251
18.	Pušmucovas pagasts	Pušmucova	423
19.	Rundēnu pagasts	Rundēni	324
20.	Salnavas pagasts	Salnava	524
21.	Zaļesjes pagasts	Zaļesje	445
22.	Zvirgzdenes pagasts	Zvirgzdene	534

Teritorijas plānojumā noteiktās pilsētas un ciemu teritoriju robežas nosaka juridisku statusu teritorijām, kurās dominē atļautās izmantošanas ar blīvākas apbūves raksturu.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Principi

Viens no Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevuma punktiem ir izvērtēt pilsētu un ciemu robežas un nepieciešamības gadījumā veikt to grozīšanu. Izvērtējot pilsētu un ciemu robežu grozījumu priekšlikumu un apdzīvoto vietu statusu izmaiņas tika skatīti šādi nosacījumi:

- jāizvairās no apdzīvoto vietu nepamatotas izplešanās uz dabas teritoriju rēķina, jāpanāk optimāla iedzīvotāju un apbūves blīvuma paaugstināšana pilsētās un ciemos;
- nav pieļaujama jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju veidošana ārpus pilsētām un ciemiem, ja nav nodrošināta nepieciešamā sociālā un inženiertehniskā infrastruktūra;

⁵⁰ Oficiālās statistikas portāls, IRDO62

⁵¹ Oficiālās statistikas portāls, RIG010

- plānojot jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu, kā arī uzņēmējdarbības objektu attīstīšanu, iespēju robežās jāizmanto jau esošā infrastruktūra un neizmantotās, pamestās apbūves teritorijas;
 - izvairīties no Ludzas pilsētas perifēriju paplašināšanās, jāparedz degradēto teritoriju jauna attīstība;
 - vietējas nozīmes attīstības centros detalizēti jāizvērtē un jāizmanto jau esošais apdzīvojuma struktūras potenciāls, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus;
 - jānosaka ciemu kompaktas apbūves teritorijas ar dzīvojamo un publisko apbūvju teritorijām;
 - pārskatot ciemu robežas, jāizslēdz no tām mežu, ūdeņu un lauksaimniecības teritorijas;
 - nav pieļaujama jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju plānošana cieši gar transporta koridoriem un valsts galvenajiem autoceļiem.
 - robežas jāprecizē pa zemes vienības robežu, lai viena zemes vienības atrastos vai nu apdzīvotā vietā vai lauku teritorijā (izņēmumi, ja zemes vienības platība ir liela (konfigurācija), tad var būt gadījumi, ka zemes vienība ir sadalīta vai nu dabiskām robežšķirtnēm (ceļš, grāvis, meža mala u.tml.) vai pa citu zemes vienību kontūras punktiem (taisnā līnijā);
- pilsētu robežas noteiktas un precizētas tikai pa zemes vienības robežu;
- spēkā esošo teritorijas plānojumu īstenošanā skatoties pēc būvniecības aktivitātes – tādejādi no ciemiem izslēdzot neapbūvētas, bet apstrādātas lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības, no ciemiem izslēdzot meža zemes un citas dabas pamatnes teritorijas;
 - centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pieejamība, transporta infrastruktūras pieejamība;
 - ciema robežas precizēt pa zemes vienības robežu, kur tas nav iespējams pa dabā nosakāmu robežšķirtni (ceļš, iela, ūdensobjekts u.c.).

Priekšlikumi apdzīvoto vietu robežu izmaiņām

- Ludzas pilsētas robežas izmaiņas – pie pilsētas teritorijas pievienotas 7 zemes vienības pie autoceļa A12 Isnaudas pagastā;
- Kārsavas pilsētas robežas izmaiņas – no pilsētas teritorijas izslēgta dzelzceļa līnija un vairākas lauksaimniecības zemes vienības tās tuvumā;
- 26 ciemu robežās (Blonti, Briģi, Cibla, Felicianova, Goliševa, Istalsna, Martiši, Lauderī, Līdumnieki, Bozova, Malnava, Mežvidi, Otrie Mežvidi, Mērdzene, Pudina, Nirza, Ņukši, Pasiene, Šuškova, Pilda, Pušmucova, Rundēni, Salnava, Zaļesje, Lucmuiža un Zvirgzdene) ir veiktas izmaiņas, pievienojot vai izslēdzot zemes vienības, veikti precizējumi pa zemes vienību robežām u.tml.;
- teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē ciema teritorijas robežas noteiktas 29 ciemiem – Blonti (Blontu pagasts), Briģi (Briģu pagasts), Cibla un Felicianova (Ciblas pagasts), Tutāni (Cirmas pagasts), Goliševa (Goliševas pagasts), Istalsna un Martiši (Isnaudas pagasts), Vecslabada (Istras pagasts), Lauderī (Lauderu pagasts), Līdumnieki (Līdumnieku pagasts), Bozova un Malnava (Malnavas pagasts), Mežvidi un Otrie Mežvidi (Mežvidu pagasts), Mērdzene un Pudina

(Mērdzenes pagasts), Nirza (Nirzas pagasts), Ņukši (Ņukšu pagasts), Pasiene un Šuškova (Pasienes pagasts), Pilda (Pildas pagasts), Kivdolova (Pureņu pagasts), Pušmucova (Pušmucovas pagasts), Rundēni (Rundēnu pagasts), Salnava (Salnavas pagasts), Zaļesje (Zaļesjes pagasts), Lucmuiža un Zvirgzdene (Zvirgzdenes pagasts).

Pilns pārskats par pilsētas un ciema robežu grozījumu priekšlikumiem, no pilsētu un ciemu teritorijām izslēgtajām kā arī pievienotajām zemes vienībām skatāms šī sējuma 2.PIELIKUMĀ "Pilsētu un ciemu robežu izmaiņas".

Priekšlikumi apdzīvojamā struktūrai

- Teritorijas plānojums saglabā Ludzas novada IAS risinājumus attiecībā uz apdzīvojamā struktūru. Ludzas novada apdzīvojamā struktūru veido reģionālas nozīmes, novada nozīmes un vietējas nozīmes attīstības centri, pārējie ciemi, viensētu grupas un viensētas;
- jauni ciemi netiek veidoti un ciemu statuss netiek noņemts nevienam ciemam (šī sējuma 2.PIELIKUMS. "Pilsētu un ciemu robežu izmaiņas");
- mazciemi, viensētu grupām (arī sādžām) un viensētām nav noteikts īpašs statuss attiecībā uz teritorijas atļauto izmantošanu – tiem noteiktas lauksaimniecības, mežu teritorijas (ārpus pilsētām un ciemiem). Šī sējuma 1.PIELIKUMĀ "Teritoriālās vienības un apdzīvotās vietas" tabulā "Citu apdzīvoto vietu saraksts" ietverts Ludzas novada mazciemu saraksts saskaņā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāzi⁵². Ludzas novada dome piešķirot adreses izvērtē, vai un kurā mazciemā (sādžā) nekustamais īpašums ietilpst, tādā veidā saglabājot adreses. Teritorijas plānojuma risinājumus mazciemi neietekmē, tiem nav noteiktas precīzas robežas.

4.3. Funkcionālais zonējums

Teritorijas plānošanā, nosakot atļauto izmantošanu, ar funkcionālo zonējumu tiek parādītas un reizē nodalītas konkrētās teritorijas dažādu vietu atšķirīgās funkcijas, strukturālās un arī vizuālās pazīmes jeb dažādās izmantošanas.

Funkcionālo zonu izstrāde ir viens no teritorijas plānošanas galvenajiem mērķiem. Teritorijas izmantošanas veidu (funkcionālo zonu) iedalījums tiek veidots, balstoties uz atšķirīgu izmantošanas veidu galveno grupu noteikšanu, tai pašā laikā katras funkcionālās zonas telpiskās struktūras elementu vienojošās pazīmes ir to funkcija, telpiskais risinājums un novietojums.

Atļauto teritorijas izmantošanu var iedalīt divu veidu teritorijās: pilsētu un ciemu (bīvi apdzīvoto vietu) teritorijās, kur zemes izmantošanas veidi, galvenokārt, ir saistīti ar esošu vai plānotu apbūvi, un teritorijās ārpus pilsētām un ciemiem, kur galvenie zemes izmantošanas veidi ir lauksaimniecības un mežu teritorijas.

Vienotu funkcionālo zonu iedalījumu, kas jāizmanto, izstrādājot teritorijas plānojumu nosaka MK noteikumi Nr. 240.

⁵² Pieejams: <https://vietvardi.lgia.gov.lv/lv/search>

Funkcionālo zonu (tai skaitā apbūves parametru) izstrādes procesā apkopoti un izvērtēti līdzšinējie teritorijas attīstības izaicinājumi un specifika četru bijušo novadu teritorijās un to teritorijas plānojumos.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Principi

Ar Teritorijas plānojumu noteiktais funkcionālais zonējums balstīts uz **principiem**:

- zonu klasifikācija veidota saskaņā ar MK noteikumos Nr. 240 noteikto vienoto funkcionālo zonu iedalījumu;
- spēkā esošo teritorijas plānojumu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktās atsevišķās prasības ne reti dublē juridiski augstāka spēka normatīvo aktu regulējumu, tādēļ ir lietderīgi vienkāršot Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, novēršot normatīvā regulējuma pārklāšanos un iespējamās pretrunas. Vienlaikus, izstrādājot jauno teritorijas plānojumu, ievēroti Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātie ieteikumi teritorijas plānojumu un lokālplānojumu atbilstības nodrošināšanai normatīvo aktu prasībām;
- nosakot vienotas funkcionālās zonas/apakšzonas, iespēju robežās apvienotas spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteiktās zonas ar līdzīgiem izmantošanas un apbūves noteikumiem;
- ievērojot pēctecības principu, iespēju robežās maksimāli saglabāts spēkā esošais regulējums attiecībā uz teritorijas izmantošanu un apbūvi, nesašaurinot izmantošanas iespējas;
- ciemos, kur pakalpojumu nodrošinājums samazinās un būvniecības aktivitāte ir neliela, nav pamatojums noteikt funkcionālo zonu – Jauktas centra apbūves teritorija, Savrupmāju apbūves teritorija, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija;
- funkcionālo zonu un apakšzonu klasifikācija izveidota ar mērķi identificēt galvenās izmantošanas grupas, nosakot pēc iespējas mazāku to skaitu;
- lai ierobežotu pārmērīgi blīvas apbūves attīstību un saglabātu pietiekamu zaļo teritoriju jeb dabas pamatnes īpatsvaru, teritorijas plānojumā gandrīz visās funkcionālajās zonās un apakšzonās noteikti apbūves blīvuma rādītāji, minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs un jaunveidojamo zemes vienību minimālā platība. Šie apbūves parametri noteikti, lai nodrošinātu līdzsvaru starp lauku teritorijai raksturīgo zemes izmantošanu un apkārtējās pilsētvides attīstības ietekmi;
- Teritorijas plānojuma risinājumi veicina arī pielāgošanos klimata pārmaiņām. Tas tiek īstenots ar funkcionālo zonējumu, ierobežojot apbūvi plūdu riska un citās jutīgās teritorijās, saglabājot mitrājus un veidojot dabiskas buferzonas gar ūdensobjektiem. Tas tiek darīts arī ar apbūves parametru regulējumu – maksimālais apbūves blīvums, minimālā brīvā zaļā teritorija un zemes vienību platības – veicina ūdens infiltrāciju un mazina pārkāršanas risku. Prasības lietussūdeņu apsaimniekošanai palīdz samazināt virszemes noteci un piesārņojuma nonākšanu ūdeņos. Zaļās infrastruktūras saglabāšana un attīstība stabilizē mikroklimatu un samazina karstuma salas efektu, savukārt ilgtspējīga inženiertehniskās infrastruktūras plānošana nodrošina drošu ūdensapgādi, notekūdeņu apsaimniekošanu un energoapgādi klimata pārmaiņu apstākļos.

Teritorijas plānojums nepieļauj intensīvas apbūves attīstību vietās, kur tā varētu palielināt klimata radītos apdraudējumus;

- lai veicinātu degradēto un piesārņoto teritoriju sakārtošanu un stimulētu tās izmantot, Teritorijas plānojumā šīm teritorijām ir noteikta funkcionālā zona "Rūpnieciskās apbūves teritorija" (R), "Rūpnieciskās apbūves teritorija" R1 vai "Lauksaimniecības teritorija" (L) ar izteikti plašu atļautās izmantošanas spektru. Šāds regulējums palielina degradēto teritoriju pievilcību dažādu nozaru investoriem un veicina to atkārtotu iesaisti saimnieciskajā apritē;
- lai novērstu nepamatotu apbūves izkliedi un nodrošinātu sabalansētu teritorijas izmantošanu atbilstoši reālajām attīstības iespējām, vairākās apdzīvotās vietās noteikta funkcionālās zonas "Lauksaimniecības teritorija" (L) apakšzona L1. Šāds risinājums nodrošina teritorijas attīstības elastību ilgtermiņā, paredzot iespēju perspektīvā teritorijas izmantot arī dzīvojamai apbūvei, ja to pamato demogrāfiskā un funkcionālā attīstība. Ciemos, kuros publisko pakalpojumu nodrošinājums ir ierobežots un būvniecības aktivitāte zema, nav pamatojums noteikt intensīvākas apbūves zonas, piemēram, Jauktas centra apbūves teritoriju, Savrupmāju apbūves teritoriju vai Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju.

Funkcionālo zonu un apakšzonu noteikšanas pamatojums un specifika

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)

- Vispārīgā DzS zona – lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – visās pilsētās un atsevišķos ciemos, izņemot – Bozova, Otrie Mežvidi, Zvirgzdene, Šuškova, Zaļesje.

Savrupmāju apbūves teritorija ar vasarnīcu, dārza māju un savrupmāju apbūvi (DzS1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai sekmētu to teritoriju pilnvērtīgu attīstību, kas vēsturiski attīstījušās kā mazdārziņu teritorijas ar salīdzinoši nelielām zemes vienībām.
- Noteikta tikai Ludzas pilsētas Runtortas un Makašānu apkaimēm, kur minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība ir 600 m².
- Esošās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijas var pārveidot par pastāvīgu dzīvojamo apbūves teritoriju (Savrupmāju apbūve, kods 1101) atļauta:
 - ja tiek izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, kas aptver vismaz vienu apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, un teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona pieļauj attiecīgu izmantošanas veidu;
 - ja iespējams nodrošināt energoapgādi, ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, lietusūdeņu savākšanas sistēmas un ceļu tīkla izbūvi, kā arī atkritumu apsaimniekošanu.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM)

- Vispārīgā DzM zona – lai nodrošinātu mājokļa funkciju apbūvei, kas nepārsniedz 3 stāvus, paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – visās pilsētās un atsevišķos ciemos, izņemot – Bozova un Zvirgzdene.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD)

- Vispārīgā DzD zona – lai nodrošinātu mājokļa funkciju apbūvei ar 4 un 5 stāviem, paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – Ludzā un Malnavā.

Publiskās apbūves teritorija (P)

- Vispārīgā P zona – lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- Noteikta apdzīvotās vietās – visās pilsētās un atsevišķos ciemos (izņemot – Bozova, Otrie Mežvidi, Pudina, Lucmuiža, Kivdolova, Šušķova, Zaļesje) un arī ārpus apdzīvotām vietām.

Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un funkcionēšanu.
- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta 13 objektiem un teritorijām (robeža noteikta pa pieminēto vai kadastra teritoriju), kas ir kultūras pieminekļi (divos gadījumos apakšzona noteikta baznīcām, kurās atrodas mākslas piemineklis).
- Objekti atrodas Kārsavas un Ludzas pilsētās, kā arī atsevišķos ciemos – Ciblā, Istalsnā, Vecslabadā, Lauderis, Malnavā, Raipolē, Pasienē, Brodaižā, Pušmucovā, Salnavā.
- P1 objekti un teritorijas, kas ir kultūras pieminekļi (lielākoties arhitektūras pieminekļi, viens arheoloģijas piemineklis):
 - 1) Brodaižas pareizticīgo baznīca (aizs. Nr. 6466; Pildas Padas, Brodaiža, "Pareizticīgo baznīca");
 - 2) Eversmuižas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6459, Ciblas pagasts, Cibla, "Eversmuižas baznīca");
 - 3) Istalsnas katoļu baznīca (baznīcā atrodas mākslas piemineklis, aizs. Nr. 3971; Isnaudas pagasts, Istalsna, "Istalsna");
 - 4) Launderu pareizticīgo baznīca ar žogu un vārtiem (aizs. Nr. 6461; Launderu pagasts, Launderi, "Pareizticīgo baznīca");
 - 5) Ludzas Lielā sinagoga (aizs. Nr. 8948; Ludza, 1. maija iela 30);
 - 6) Malnavas katoļu baznīca ar kapelām (3) un žogu (aizs. Nr. 6460; Kārsava, Baznīcas iela 1);
 - 7) Malnavas muižas klēts (aizs. Nr. 9160; Malnavas pagasts, Malnava, Kļavu iela 17);
 - 8) Pastis (aizs. Nr. 8695; Ludza, Latgales iela 110);
 - 9) Pušmucovas katoļu baznīca ar žogu un vārtiem (aizs. Nr. 9158; Pušmucovas pagasts, Pušmucova, "Pušmucovas baznīca");
 - 10) Raipoles Svētā Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca (baznīcā atrodas mākslas piemineklis, aizs. Nr. 4002; Nirzas pagasts, Raipole, "Raipoles baznīca");

- 11) Salnavas katoļu kapela (aizs. Nr. 8763; Salnavas pagasts, Salnava, "Salnavas Romas katoļu draudze");
 - 12) Tadeuša kapela (aizs. Nr. 6462; Ludza, Baznīcas iela 54);
 - 13) Vecslabadas Baznīcas kalns – pilskalns (aizs. Nr. 1535; Istras pagasts, Vecslabada, "Kunga Apskaidrošanās baznīca").
- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta arī 28 objektiem un teritorijām apdzīvotās vietās, kas nav kultūras pieminekļi, bet ir noteikti kā vietējas nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgi objekti jeb TIN4 – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiska teritorija (izņemot divus objektus).
 - Objekti atrodas Ludzas un Zilupes pilsētās, kā arī atsevišķos ciemos – Pudinavā, Ciblā, Felicianovā, Goliševā, Vecslabadā, Pasienē, Rundēnos, Zaļesjē, Ņukšos, Brigos.
 - P1 objekti un teritorijas, kas nav kultūras pieminekļi:
 - 1) Aizpūres Vissvētākās Jaunavas Marijas — ticīgo palīdzības Romas katoļu baznīca (Līdumnieku pagasts, Petručonki, "Aizpūres baznīca");
 - 2) Brodaižas Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīca (Pildas pagasts, Brodaiža, "Pareizticīgo baznīca");
 - 3) Brodaižas Kunga Jēzus Apskaidrošanas katoļu baznīca (Pildas pagasts, Brodaiža, "Katoļu baznīca");
 - 4) Brigu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca (Brigu pagasts, Brigi, "Romas katoļu draudze");
 - 5) Eversmuiža ar parku (Ciblas pagasts, Cibla, Cilbas (Eversmuižas) kapi);
 - 6) Felicianovas muiža (Ciblas pagasts, Felicianova, "Muižkungī");
 - 7) Goliševas Svētās Trijādības pareizticīgo baznīca (Goliševas pagasts, Goliševa, Aizgāršas iela 1);
 - 8) Istras Jaunavas Marijas bezvainīgās ieņemšanas Romas katoļu baznīca (Istras pagasts, Vecslabada, "Morasdārzi");
 - 9) Kapliča (Ludza, A. Jurdža iela 11);
 - 10) Krivandas Svētā Arhangeļa Mihaila pareizticīgo baznīca (Līdumnieku pagasts, Vācu Kalni, "Krivandas pareizticīgo baznīca");
 - 11) Kārsavas Augšāmcelšanās evaņģēliski luteriskā baznīca (Kārsava, Vienības iela 72);
 - 12) Kārsavas Sirdsskaidrās Eufrosīnijas pareizticīgo baznīca (Kārsava, Stacijas iela 36);
 - 13) Ludzas evaņģēliski luteriskā baznīca (Ludza, Latgales iela 116);
 - 14) Ludzas Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca (Ludza, Baznīcas iela 45);
 - 15) Ludzas novadpētniecības muzejs (Ludza, J. Kuļņeva iela 2 atrodas Ludzas pilsētbūvniecības pieminekļa teritorijā);
 - 16) Ludzas vecticībnieku lūgšanu nams (Ludza, Skolas iela 44);

- 17) Ludzas Vissvētās Dievmātes Aizmigšanas pareizticīgo baznīca (Ludza, Latgales iela 121);
- 18) Malnavas muiža (Malnavas pagasts, Malnava, Muižas iela 4) (ēkas kā P1, parks kā DA2);
- 19) Mežvidu Skapulāra Dievmātes Romas katoļu baznīca (Mežvidu pagasts, Lakšīnīki, "Mežvidu Katoļu baznīca");
- 20) Pasiene muiža (Pasiene pagasts, Pasiene, "Muiža") (nav TIN4) (ēka kā P1, parks kā DA2);
- 21) Pildas Svētā Pētera un Svētā Pāvila katoļu baznīca (Ņukšu pagasts, Ņukši, "Liepnieki");
- 22) Pudīnavas Vissvētās Dievmātes Patvēruma pareizticīgo baznīca (Mērdzenes pagasts, Pudīnava, Saules iela 6);
- 23) Rundēnu Svētā Krusta paaugstināšanas Romas katoļu baznīca (Rundēnu pagasts, Rundēni, "Katoļu baznīca");
- 24) Ruskulovas Lurdas Dievmātes Romas katoļu baznīca (Salnavas pagasts, Kūkova, "Ruskulovs Katoļu baznīca");
- 25) Vecslabadas Kristus Augšāmcelšanās pareizticīgo baznīca (Istras pagasts, Vecslabada, Braznīcas iela 2);
- 26) Zaļesjes muiža (Zaļesjes pagasts, Zaļesje, "Muižnieki") (nav TIN4);
- 27) Zilupes Jēzus sirds Romas katoļu baznīca (Zilupe, Baznīcas iela 19);
- 28) Zilupes Kristus Krusta Pacelšanas pareizticīgo baznīca (Zilupe, Brīvības iela 10).

P1 objektu numurs teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, atrašanās vieta (adrese), zemes vienības vai ēkas kadastra apzīmējums, ēkas kadastra apzīmējums ietverts Apbūves noteikumu 3. pielikumā.

Jauktas centra apbūves teritorija (JC)

- Vispārīgā JC zona – lai nodrošinātu teritorijas attīstību, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, kas kalpo kā pilsētas, ciema vai apkaimes centrs, kā arī apbūves teritoriju, ko plānots attīstīt par šādiem centriem.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – Kārsavas un Zilupes pilsētu centru teritorijā, Ludzas pilsētas daļā – Jurizdika (daļa no kad. Nr. 68010050302).

Jauktas centra apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (JC1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai saglabātu Ludzas vecpilsētas raksturīgo apbūves struktūru un mērogu, vienlaikus nodrošinot tādas attīstības iespējas, kas neradītu būtisku risku ietekmēt vēsturisko pilsētvidi.
- Vecpilsētas apbūvi pārsvarā veido savrupmājas un saimniecības ēkas ar divu stāvu augstumu, atsevišķas ēkas veido trīs līdz četrus stāvu apbūvi. Noteiktais regulējums ļauj saglabāt attīstības potenciālu, vienlaikus ierobežojot iespējamo negatīvo ietekmi uz pilsētvides autentiskumu. Apbūve neatkarīgi no stāvu skaita īstenojama, ievērojot Apbūves noteikumu prasības par mērogu, raksturīgiem apdares materiāliem un arhitektoniskajiem risinājumiem, kā arī saskaņojot būvniecības ieceri Pārvaldē. Ņemot vērā esošo blīvo apbūvi, zemesgabalu

izmērus un to, ka četru stāvu apbūve pieļaujama tikai konkrētai funkcijai, risks būtiski ietekmēt vēsturisko pilsētvidi ir mazināts.

- Noteikta tikai reģiona nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa Nr. 7411 "Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs" teritorijā un piegulošajā teritorijā kvartāla robežās.

Rūpnieciskās apbūves teritorija ar smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi (R)

- Noteikta teritorijās, kur atļauta arī smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, t. sk. industriālie un tehnoloģiskie parki, militārās rūpniecības un aizsardzības industrijas objekti un uzņēmumi.
- Atļauta derīgo izrakteņu ieguve.
- Noteikta apdzīvotās vietās – Ludzā (teritorijā starp dzelzceļu un valsts galveno autoceļu A12) un Tutānos, un arī atsevišķām zemes vienībām ārpus apdzīvotām vietām, esošai dolomītu atradnei (Salenieki, pases ID 182519; Rītupe, pases ID 182365).

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu vieglās rūpniecības uzņēmumu, t.sk. industriālo un tehnoloģisko parku, militārās rūpniecības un aizsardzības industrijas objektu un uzņēmumu ar nebūtisku ietekmi uz vidi darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – visās pilsētās un Felicianovā.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR)

- Vispārīgā TR zona – lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi.
- Noteikta apdzīvotās vietās (visās pilsētās un visos ciemos) un arī ārpus apdzīvotām vietām.

Tehniskās apbūves teritorija (TA)

- Vispārīgā TA zona – lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.
- Noteikta apdzīvotās vietās (visās pilsētās un ciemos, izņemot Bozova un Zvirgzdene) un arī ārpus apdzīvotām vietām.

Tehniskās apbūves teritorija aizsardzības iestāžu darbības nodrošināšanai (TA1)

- Funkcionālas zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu aizsardzības iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- Noteikta 16 objektiem/teritorijām – Ludzas un Zilupes pilsētās, kā arī atsevišķos ciemos (Goliševā, Pasienē, Bozovā, Petručenkos, Černovā) un Malnavas un Zaļesjes pagastos.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA)

- Vispārīgā DA zona – lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.
- Noteikta apdzīvotās vietās (visās pilsētās un ciemos, izņemot Bozova, Otrie Mežvidi, Mežvidi, Goliševa, Pudina, Blonti, Tutāni, Martiši, Istalsna, Šuškova un Zaļesje) un arī ārpus apdzīvotām vietām.

Dabas un apstādījumu teritorija kapsētām (DA1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu apbedījumu veikšanai nepieciešamo infrastruktūru.
- Noteikta teritorijām, saskaņā ar Paskaidrojuma raksta pielikumu Nr. 11.

Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu kultūras pieminekļos ciemos un pilsētās, un citu objektu teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves, kā arī paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- Noteikta lielākoties vēsturiskajiem muižu parkiem, kultūras pieminekļiem Ludzā, Malnavā, Otrajos Mežvidos, Mērdzenē, Nirzā, Pasienē.
- Noteikta 9 teritorijām / objektiem (tikai tām zemes vienībām, kas ir valsts vai pašvaldības īpašums):
 - Dabas pieminekļi (dendroloģiskie stādījumi):
 - 1) Dabas piemineklis "Ozupienes parks" (kad. Nr. 68480050108);
 - 2) Dabas piemineklis "Gomeļmuižas parks" (kad. Nr. 68500020217 un 68500020187);
 - 3) Dabas piemineklis "Runtortas parks" (kad. Nr. 68010070171, 68010070060 u.c.);
 - 4) Dabas piemineklis "Mežvidu parks" (kad. Nr. 68700040253);
 - Pilsētībūvniecības piemineklis – Ludzas viduslaiku pils un Ludzas pilsdrupas (aizs. Nr. 6463, 1544, kad. Nr. 68010050299);
 - Arheoloģijas pieminekļi:
 - 1) Odu kalns – senkapi (aizs. Nr. 1543; kad. Nr. 68010050140);
 - 2) Nirzas senkapi (aizs. Nr. 1561, kad. Nr. 68780050414);
 - Citi objekti:
 - 1) Malnavas muižas parks (kad. Nr. 68680090662) (ēkas kā P1, parks kā DA2, arī TIN4 teritorija);
 - 2) Pasienes muižas parks (kad. Nr. 68840010553, 68840010371 u.c.) (ēkas kā P1, parks kā DA2, arī TIN4 teritorija).

Mežu teritorija (M)

- Vispārīgā M zona – lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai.
- Minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība 2 ha (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā izņēmuma gadījumus).
- Noteikta tikai ārpus apdzīvotām vietām.
- Atļauta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguve (t. i., izņemot dolomītu).

Mežu teritorija pilsētās un ciemos (M1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai pilsētas un ciema teritorijā un ar mežu saistīto galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – īstenošanai. Tādējādi veicinot arī apdzīvoto vietu klimatnoturību un uzlabojot dzīves vides kvalitāti.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – visās pilsētās un ciemos, izņemot Goliševa, Zvirgzdene, Martiši, Brigi, Lauderu, Šuškovu un Zaļesji.

Lauksaimniecības teritorija (L)

- Vispārīgā L zona – nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem.
- Minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība 2 ha (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā izņēmuma gadījumus).
- Noteikta tikai ārpus apdzīvotām vietām.
- Atļauta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguve (t.i., izņemot dolomītu).
- Izvērtējot faktisko situāciju, funkcionālā zona noteikta arī vairākām tām zemes vienībām, kas spēkā esošajos teritorijas plānojumos bijušas kā rūpnieciskās apbūves teritorijas.

Lauksaimniecības teritorija pilsētās un ciemos (L1)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, kā arī vēsturiskās apbūves struktūras saglabāšanai un daudzveidīgai izmantošanai.
- Noteikta tikai apdzīvotās vietās – visās pilsētās un ciemos, izņemot Tutāni.
- Minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība 2500 m².

Lauksaimniecības teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi (L2)

- Funkcionālās zonas apakšzona noteikta, lai nodrošinātu galvenokārt sezonas rakstura mājokļa funkciju ārpus apdzīvotām vietām.
- Noteikta tikai Evertovas apkaimei pie Ludzas pilsētas.
- Minimālā jaunveidojamās zemes vienības platība 2 ha.
- Esošās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijas var pārveidot par pastāvīgu dzīvojamo apbūves teritoriju, ievērojot šādus nosacījumus:

- ja tiek izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, kas aptver vismaz vienu apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, un teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona pieļauj attiecīgu izmantošanas veidu;
- ja iespējams nodrošināt energoapgādi, ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, lietusūdeņu savākšanas sistēmas un ceļu tīkla izbūvi, kā arī atkritumu apsaimniekošanu.

Ūdeņu teritorija (Ū)

- Vispārīgā Ū zona – lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.
- Noteikta apdzīvotās vietās – visās pilsētās un ciemos, izņemot – Bozova, Otrie Mežvidi, Mežvidi, Golīševa, Pušmucova, Zvirgzdene, Tutāni, Istalsna, Brigi, Lauderī, Pasiene, Šuškova, Zaļesje, un arī ārpus apdzīvotām vietām.
- Atļauta derīgo izrakteņu ieguve.

Katras funkcionālās zonas un apakšzonas atļautā izmantošana (galvenā izmantošana, papildizmantošana) un apbūves parametri (jaunveidojamā zemes vienība minimālā platība, maksimālais apbūves blīvums, maksimālā apbūves intensitāte, minimālā brīvā zaļā teritorija, stāvu skaits un maksimālais atļautais būvju augstums) skatāmi tabulā Nr. 5, Nr. 6 un Apbūves noteikumos.

Tabula Nr. 5 Funkcionālo zonu priekšlikums Ludzas novada teritorijas plānojumā

Apzīmējums	Funkcionālās zonas nosaukums	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Apbūves parametri
DzS	Savrupmāju apbūves teritorija	Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 1000 – 1200 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 30 – 50 % - Apbūves augstums: 8 – 10 m, 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 30 %
DzS1	Savrupmāju apbūves teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi	Savrupmāju apbūves teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi (DzS1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu galvenokārt sezonāla mājokļa un atpūtas funkcijas, kā arī ģimenes dārziņi, paredzot atbilstošu teritorijas organizāciju un infrastruktūru.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 600 – 1000 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 30 % - Apbūves augstums: 2 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 30 %
DzM	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir funkcionālā zona ar apbūvi, kas nepārsniedz trīs stāvus un ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 600 – 1500 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 30 – 60 % - Apbūves intensitāte: noteikta tikai daudzdzīvokļu māju apbūvei, 120 % - Apbūves augstums (m): noteikts tikai savrupmāju apbūvei, 12 m - Apbūves augstums (stāvu skaits): 3 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 15 – 40 %
DzD	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD) ir funkcionālā zona ar apbūvi no četriem un vairāk stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 1000 – 2000 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 40 % - Apbūves intensitāte: noteikta tikai daudzdzīvokļu māju apbūvei, 200 %

Apzīmējums	Funkcionālās zonas nosaukums	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Apbūves parametri
			• Apbūves augstums (m): noteikts tikai daudzdzīvokļu māju apbūvei, 20 m • Apbūves augstums (stāvu skaits): 4 – 5 stāvi • Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 15 – 30 %
P	Publiskās apbūves teritorija	Publiskās apbūves teritorija (P) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	• Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 1000 m² • Maksimālais apbūves blīvums: 40 – 50 % • Apbūves augstums (m): noteikts tikai vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvei, 10 m • Apbūves augstums (stāvu skaits): 3 – 5 stāvi • Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 15 – 30 %
P1	Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku un ainavisku vērtību	Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un funkcionēšanu kultūras pieminekļu un citu objektu teritorijās, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	• Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2500 m² • Maksimālais apbūves blīvums: 30 % • Nenosaka
JC	Jauktas centra apbūves teritorija	Jauktas centra apbūves teritorija (JC) ir funkcionālā zona, ko nosaka teritorijai, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, kas kalpo kā pilsētas, ciema vai apkaimes centrs, kā arī apbūves teritorijās, ko plānots attīstīt par šādiem centriem.	• Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 1000 – 1200 m² • Maksimālais apbūves blīvums: 30 – 40 % • Apbūves intensitāte: 80 % • Apbūves augstums: 10 – 16 m, 3 – 4 stāvi • Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 15 – 30 %
JC1	Jauktas centra apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību	Jauktas centra apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (JC1) ir funkcionālā zona, kas noteikta pilsētbūvniecības pieminekļa “Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs” un piegulošajā teritorijā, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs.	• Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 1000 m² • Maksimālais apbūves blīvums: 60 % • Apbūves intensitāte: noteikta tikai daudzdzīvokļu māju apbūvei, līdz 180 %

Apzīmējums	Funkcionālās zonas nosaukums	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Apbūves parametri
			• Apbūves augstums: 2 – 4 stāvi • Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 10 – 30 %
R	Rūpnieciskās apbūves teritorija ar smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi	Rūpnieciskās apbūves teritorija ar smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi (R) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu, t. sk. industriālo un tehnoloģisko parku, militārās rūpniecības un aizsardzības industrijas objektu un uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.	• Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai • Maksimālais apbūves blīvums: 50 % • Apbūves augstums: atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai • Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 10 %
R1	Rūpnieciskās apbūves teritorija	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu vieglās rūpniecības uzņēmumu, t.sk. industriālo un tehnoloģisko parku, militārās rūpniecības un aizsardzības industrijas objektu un uzņēmumu ar nebūtisku ietekmi uz vidi darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.	• Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai • Maksimālais apbūves blīvums: 50 % • Apbūves augstums: atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai • Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 15 %
TR	Transporta infrastruktūras teritorija	Transporta infrastruktūras teritorija (TR) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmi nepieciešamo infrastruktūru, un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi.	• Nenosaka
TA	Tehniskās apbūves teritorija	Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.	• Atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai
TA1	Tehniskās apbūves teritorija aizsardzības	Tehniskās apbūves teritorija aizsardzības iestāžu darbības nodrošināšanai (TA1) ir funkcionālā zona, ko	• Atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai

Apzīmējums	Funkcionālās zonas nosaukums	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Apbūves parametri
	iestāžu darbības nodrošināšanai	nosaka, lai nodrošinātu aizsardzības iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.	
DA	Dabas un apstādījumu teritorija	Dabas un apstādījumu teritorija (DA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.	Atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai
DA1	Dabas un apstādījumu teritorija kapsētām	Dabas un apstādījumu teritorija (DA1) ir funkcionālā zona, kur galvenā izmantošana ir apbedījumu veikšana un ar to saistītās būves.	Nenosaka
DA2	Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību	Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu kultūras pieminekļu un citu objektu teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves, kā arī paredzot atbilstošu infrastruktūru.	- Atbilstoši funkcionālajai nepieciešamībai - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: noteikts tikai tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūvei un tūrisma un atpūtas iestāžu apbūvei, 10 %
M	Mežu teritorija	Mežu teritorija (M) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2 ha - Maksimālais apbūves blīvums: ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā izņēmuma gadījumus - Apbūves augstums: ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā izņēmuma gadījumus
M1	Mežu teritorija pilsētās un ciemos	Mežu teritorija pilsētās un ciemos (M1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai pilsētas un ciema teritorijā un ar	Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: atbilstoši normatīvo aktu prasībām

Apzīmējums	Funkcionālās zonas nosaukums	Pamatinformācija (Apbūves noteikumu definīcija)	Apbūves parametri
		mežu saistīto galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – īstenošanai.	- Maksimālais apbūves blīvums: ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības, tai skaitā izņēmuma gadījumus - Apbūves augstums: 10 m
L	Lauksaimniecības teritorija	Lauksaimniecības teritorija (L) ir funkcionālā zona lauku teritorijā, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2 ha - Maksimālais apbūves blīvums: 30 % - Apbūves augstums: 12 m, 3 stāvi
L1	Lauksaimniecības teritorija pilsētās un ciemos	Lauksaimniecības teritorija pilsētās un ciemos (L1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, kā arī vēsturiskās apbūves struktūras saglabāšanai un daudzveidīgai izmantošanai.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2500 m² - Maksimālais apbūves blīvums: 10 – 30 % - Apbūves augstums: 6 – 12 m, 3 stāvi
L2	Lauksaimniecības teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi	Lauksaimniecības teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi (L2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu galvenokārt sezonas rakstura mājokļa funkciju.	- Minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība: 2 ha - Maksimālais apbūves blīvums: 10 – 30 % - Apbūves augstums: 2 stāvi - Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs: 10 – 40 %
Ū	Ūdeņu teritorija	Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.	Nenosaka

Tabula Nr. 6 Teritorijas izmantošanas veidi funkcionālās zonās Ludzas novada teritorijas plānojumā

Grupas kods	Teritorijas izmantošanas veida grupa, kods	Kods	Teritorijas izmantošanas veids	DzS	DzS1	DzM	DzD	P	P1	JC	JC1	R	R1	TR	TA	TA1	DA	DA1	DA2	M	M1	L	L1	L2	Ū		
11	Dzīvojamā apbūve un teritorijas izmantošana	11001	savrupmāju apbūve	G ¹	G	G	N/A	N/A	N/A	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		
		11002	vasarnīcu apbūve	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P	P	N/A	
		11003	dārza māju apbūve		P	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P	P	N/A	
		11004	viensētu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P	G	G		N/A
		11005	rindu māju apbūve	N/A	N/A	G							N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
		11006	daudzdzīvokļu māju apbūve	N/A	N/A	G	G	P		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		11007	dzīvojamā apbūve uz ūdens	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P
12	Publiskā apbūve un teritorijas izmantošana	12001	biroju ēku apbūve	N/A	N/A	P	P	G		G	G	P	P	P	P	P	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
		12002	tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve	P ²	P	P	P	G		G	G	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	N/A	
		12003	tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve	P		P		G		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P		P	P	P	P	P	P		N/A	
		12004	kultūras iestāžu apbūve	N/A	N/A	P		G		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P		P	N/A	N/A	P	P			N/A	
		12005	sporta būvju apbūve	N/A	N/A			G		G		P		N/A	N/A	N/A	P			P	P	P	P			N/A	
		12006	aizsardzības un drošības iestāžu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	G		G	G	P	P	P	P	P	N/A	N/A	N/A	P		P				N/A	
		12007	izglītības un zinātnes iestāžu apbūve	P		P		G		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P			N/A	
		12008	veselības aizsardzības iestāžu apbūve	P		P	P	G		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P		N/A	
		12009	sociālās aprūpes iestāžu apbūve			P		G		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P		N/A	
		12010	dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve	P		P		G		G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P		N/A	
		12011	religīsko organizāciju ēku apbūve	N/A	N/A			G	G	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P		N/A	
13	Rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana	13001	vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	P		P	P	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P		N/A	
		13002	smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
		13003	lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G			N/A	
		13004	derīgo izrakteņu ieguve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P		P			P	
		13005	atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G		N/A	G		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P			N/A	
14	Tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana	14001	inženiertehniskā infrastruktūra	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G	G	G	G	N/A	N/A	N/A	P	P	P	P			G	
		14002	transporta lineārā infrastruktūra	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G	G	G		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P			G	
		14003	transporta apkalpojošā infrastruktūra	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		P	G	G	G	G		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P			G	
		14004	noliktavu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P		G	G	P	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P	P			N/A	
		14005	lidostu un ostu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A					G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A					N/A	
		14006	energoapgādes uzņēmumu apbūve	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G	N/A	G		N/A	N/A	N/A	P ⁴		P	P		G
21	Mežsaimnieciska teritorijas izmantošana	21001	mežsaimnieciska izmantošana	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P ³		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G	P	P		N/A		
		21002	mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G		G	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	
22	Lauksaimnieciska teritorijas izmantošana	22001	lauksaimnieciska izmantošana	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P		G	G		N/A		
		22002	lauksaimnieciska izmantošana pilsētās un ciemos	P	P	P		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	P			N/A	N/A		G	P		N/A	
23	Ūdenssaimnieciska teritorijas izmantošana	23001	ūdenssaimnieciska izmantošana	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A				P		P	P			G	
24	Publiskā vai privātā ārtelpa	24001	labiekārtota ārtelpa	P	P	P	P	G	G	G	G	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G	G	G	G	G	G	G		N/A	
		24002	ārtelpa bez labiekārtojuma	P		P	P	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G	G	G	G	G	G	G		N/A
		24003	ūdens telpas publiskā izmantošana	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	G	G		G

1 – galvenais izmantošanas veids
2 – papildizmantošanas veids
3 – mežsaimnieciska izmantošana kā rekultivācijas veids pēc derīgo izrakteņu ieguves (MK noteikumi Nr. 240)
4 – inženiertehniskā infrastruktūra un energoapgādes uzņēmumu apbūve, kas ietver tikai vēja elektrostaciju un vēja parku izvietojumu (MK noteikumi Nr. 240)
N/A – nav attiecināms. Izmantošanas veids, kas funkcionālā zonā nav atļauts saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 240

4.4. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

MK noteikumu Nr.240. 234.punkts nosaka, ka pēc nepieciešamības teritorijas plānojumos iespējams noteikt sekojošas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (turpmāk – TIN):

- teritorijas, kurām izstrādājami lokālpilānojumi;
- teritorijas, kurām izstrādājami detālpilānojumi;
- vietējās nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas;
- ainaviski vērtīgās teritorijas;
- vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijas;
- nacionālas un vietējās nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas;
- citas teritorijas, tai skaitā lidostu un ostu teritorijas;
- degradētās teritorijas.

Teritorijas plānojuma risinājumi

TIN teritorijas

Ar Teritorijas plānojumu noteiktas 8 TIN teritorijas, kas attēlotas grafiskās daļas kartē:

- Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1);
- Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" (TIN11);
- Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostaciju būvniecība (TIN12);
- Teritorija, kas paredzēta valsts robežas apsekošanai no gaisa (TIN13);
- Valsts robežsardzes Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldes lidlauka apkārtējā teritorija ar apbūves ierobežojumiem (TIN14);
- Teritorija, kurai izstrādājams detālpilānojums (TIN3);
- Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4);
- Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5).

Noteikšanas principi

- TIN var ietvert vienu vai vairākas funkcionālās zonas.
- TIN noteikšana teritorijas plānojumā ļauj mērķtiecīgi risināt specifiskus teritorijas izmantošanas jautājumus, kas saistīti ar vides, ainavas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību, drošības prasību nodrošināšanu vai publiskās infrastruktūras attīstību.

Plašāks TIN teritoriju apraksts iekļauts tālākās apakšnodaļās.

TIN definīcijas un to izmantošanas nosacījumi ietverti Apbūves noteikumu 5. nodaļā.

4.4.1. TIN1 – Teritorija, kurā ierīko centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

Valsts vides dienests nosacījumos teritorijas plānojuma izstrādei norāda grafiskajā daļā attēlot un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļaut teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1).

Ludzas novada pilsētu un ciemu teritorijās, kur ir esoša vai tiek plānota savrupmāju, mazstāvu, daudzstāvu, publiskās apbūves un jauktas centra apbūves teritoriju paplašināšana, bet netiek iekļauta teritorijā ar īpašiem noteikumiem (TIN1), ir jāizvērtē vides riski un tehniski ekonomiskais pamatojums. Izvērtējumā jāņem vērā: ietekmes no piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, kapsētu ietekmes (to sanitārajās aizsargjoslās) uz lokālo ūdensapgādi, decentralizēto sistēmu ietekmes uz pazemes ūdens ņemšanas vietām un to bakterioloģiskajām un ķīmiskajām aizsargjoslām, ietekmes uz virszemes ūdeņu kvalitāti un jūtību no piesārņojuma (ņemot vērā upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānus), ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un aizsargātību no piesārņojuma, paaugstināta gruntsūdens līmeņa un applūšanas risku iespējamās ietekmes uz lokālajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām, ietekmes uz meliorācijas sistēmām, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju attīstības plānus, kā arī apzinoties līdzšinējo pieredzi – lokālo ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas ierīču apsaimniekošanas problēmas un ar kādiem līdzekļiem reāli tiks panākta mājāsaimniecību u.c. objektu pieslēgšanās pašvaldības centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām pēc to izbūves.

Ņemot vērā vides risku izvērtējumu, decentralizētajām sistēmām Apbūves noteikumos jāparedz prasības, kas samazina vides riskus. Valsts vides dienests vērš uzmanību, ka vides risku izvērtēšana teritorijas plānojumā ir veicama atbilstoši teritorijas attīstības plānošanas līmenim.

Teritorijas plānojuma risinājumi

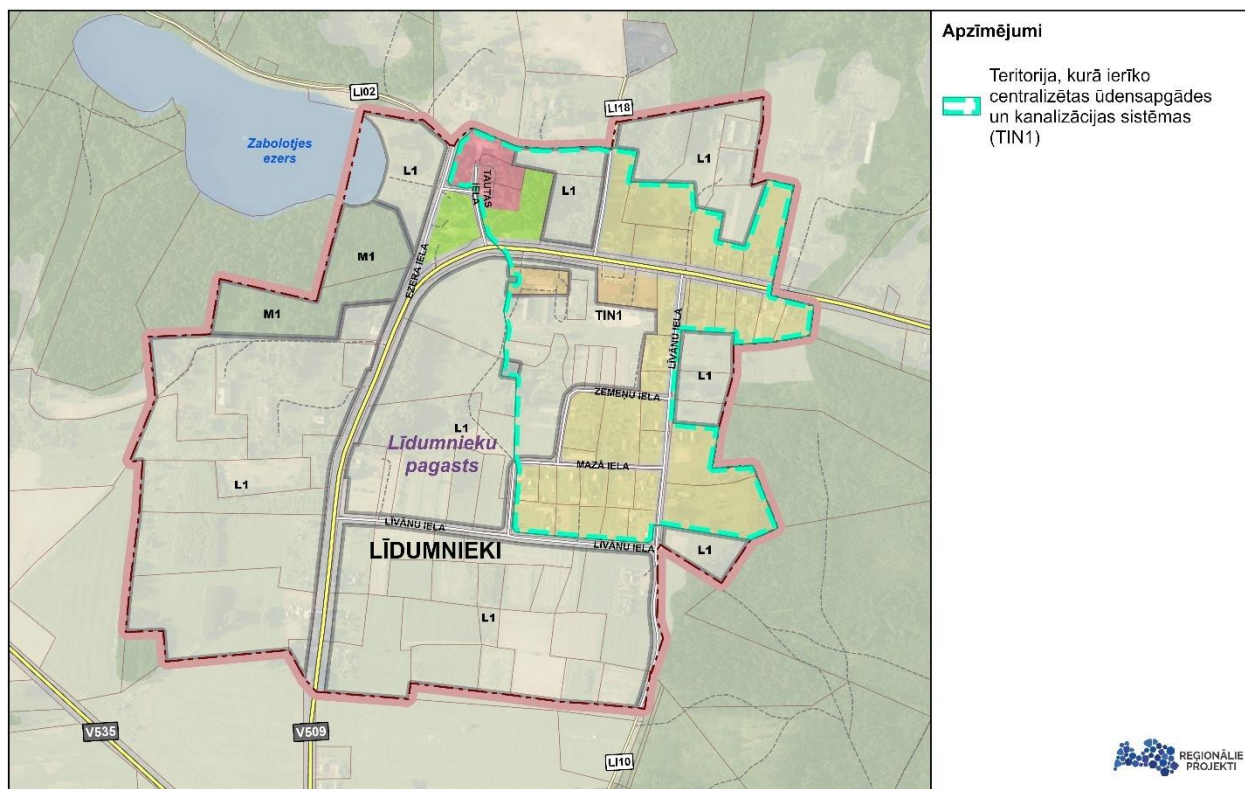
TIN1 teritorijas

TIN1 teritorija noteikta Kārsavas, Ludzas (kopā ar Martišiem) un Zilupes pilsētās, un ciemos Blonti, Brigi, Cibla, Felcianova, Goliševa, Istalsna, Kivdolova, Lauderī, Līdumnieki, Lucmuiža, Mežvidi, Mērdzene, Nirza, Ņukši, Pasiene, Pilda, Pudina, Pušmucova, Rundēni, Salnava, Šuškova, Tutāni un Vecslabada, saskaņā ar esošo centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas tīklojumu un iekļaujot tuvējās savrupmāju apbūves, mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves, publiskās apbūves, jauktas centra apbūves teritorijas un citas apbūves teritorijas pilsētas un ciema robežās.

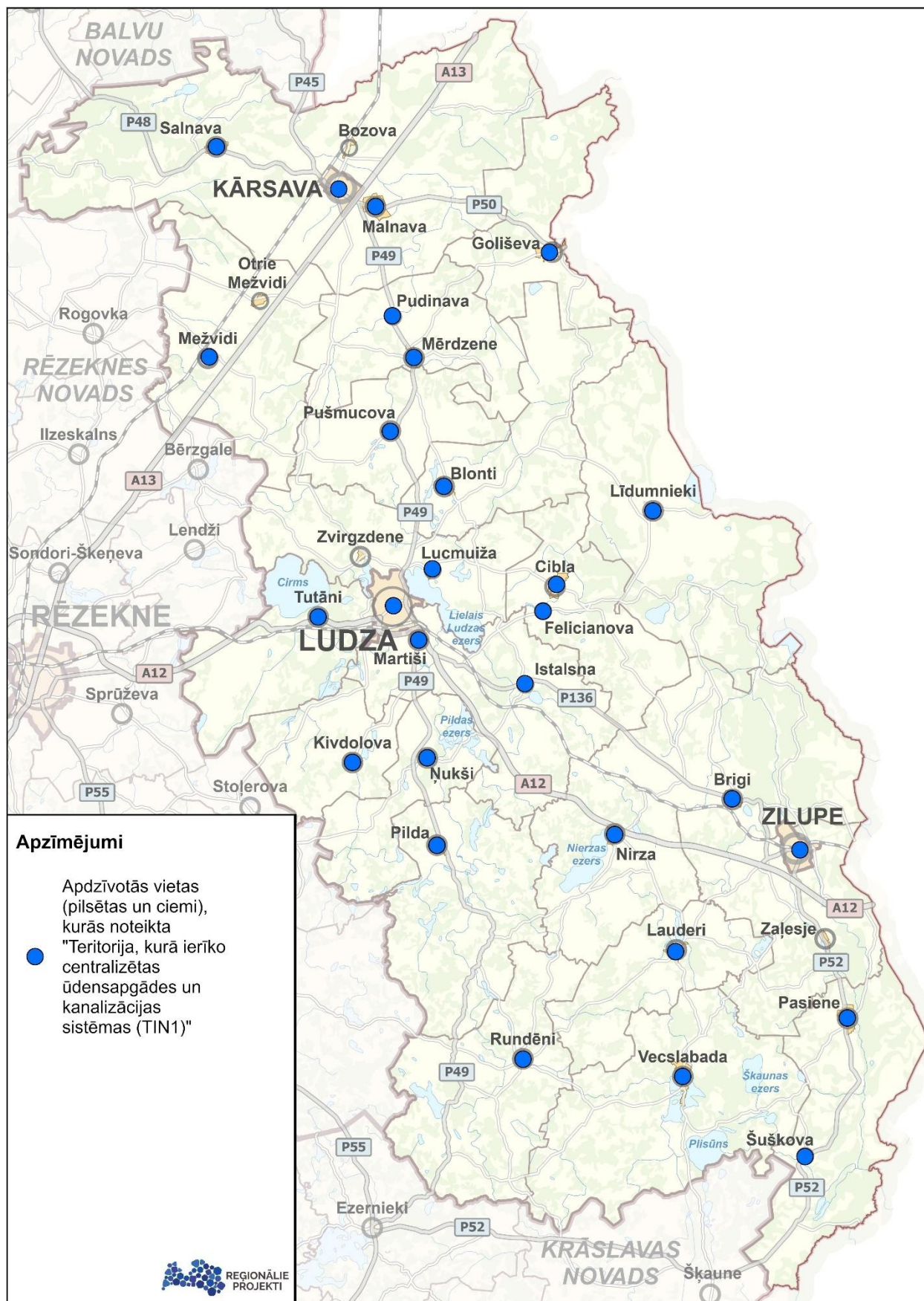
Attēlā Nr. 18 parādītas apdzīvotās vietās, kurās noteikta TIN1 teritorija, attēlā Nr. 17 parādīts Līdumnieku piemērs, kur daļa ciema teritorijas noteikta kā TIN1.

Apbūves noteikumu būtība

TIN1 teritorijā jaunbūvējamu vai pārbūvējamu dzīvojamo un publisko ēku pieslēdz centralizētas ūdensapgādes sistēmai un centralizētas kanalizācijas sistēmai, ja tā atrodas normatīvajos aktos, kas nosaka vispārīgās prasības vietējās pašvaldības teritorijas plānošanai un apbūvei, noteiktā funkcionālajā zonā (DzS, DzS1, DzM, DzD, P, P1, JC, JC1), kurā paredz obligātu centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju.

Attēls Nr. 17 Teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN1 Līdumniekos

Attēls Nr. 18 Teritorijas ar īpašiem noteikumiem – TIN1

4.4.2. TIN11 – Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi"

VSIA "Latvijas Valsts ceļi" nosacījumos teritorijas plānojuma izstrādei norāda – esošo pilsētu un ciemu robežās, kur saskaņā ar spēkā esošo teritorijas plānojumu valsts autoceļiem ir noteiktas aizsargjoslas, aizsargjoslas jāsaglabā, lai nodrošinātu Aizsargjoslu likumā noteikto aizsargjoslu noteikšanas mērķi.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Vispārīgi risinājumi

Lielākajā daļā gadījumu valsts autoceļu aizsargjoslās ciemos ir esošas dzīvojamās apbūves teritorijas. Ciemu, kuru teritorijā bija iekļauts autoceļš, robežas precizētas gar autoceļa ceļa zemes nodaļējuma joslu (kadastru), izslēdzot no ciema teritorijas autoceļu.

TIN11 teritorijas

Lai nodrošinātu valsts autoceļu infrastruktūras drošu ekspluatāciju, saglabātu ceļu aizsargjoslu funkcionalitāti un novērstu iespējamu satiksmes drošības pasliktināšanos, Teritorijas plānojumā noteikta un Grafiskajā daļā attēlota TIN11 – Teritorija, kurā būvniecību saskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi".

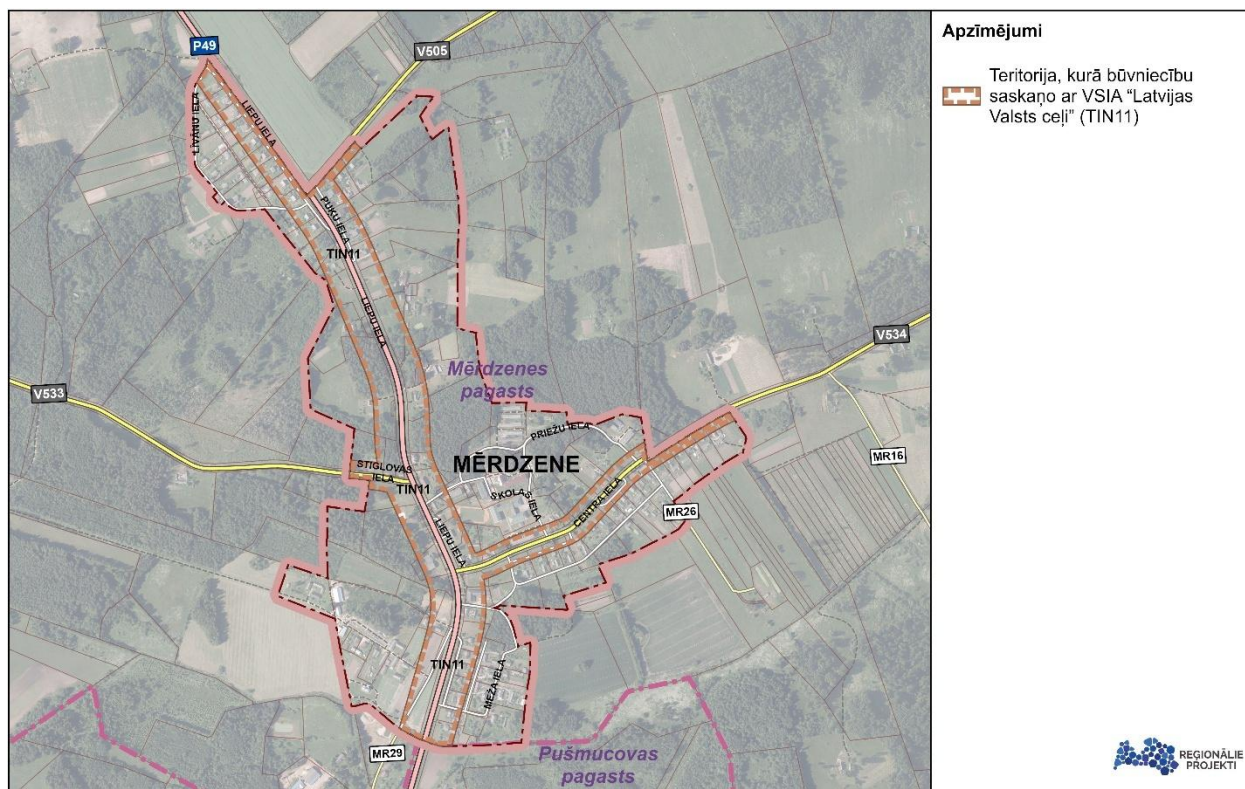
TIN11 teritorija noteikta gar valsts autoceļiem pilsētu un ciemu teritorijās. TIN11 apdzīvotā vietā nosaka atbilstoši valsts autoceļa aizsargjoslas platumam lauku teritorijā – galvenajiem autoceļiem 100 m, reģionālajiem autoceļiem 60 m un vietējiem autoceļiem 30 m uz katru pusi:

- Ludzas pilsētā (autoceļiem A12 un V501);
- Kārsavas pilsētā (autoceļam A13);
- visos ciemos ap valsts galvenajiem, vietējiem, reģionālajiem autoceļiem.

Attēlā Nr. 19 parādīts Mērdzenes piemērs, kur ap valsts reģionālo autoceļu noteikta TIN11 60 m un ap valsts vietējo autoceļu 30 m platumā ciema robežās.

Apbūves noteikumu būtība

Būvniecība šajā teritorijā jāsaskaņo ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi". TIN11 noteikta gar valsts autoceļiem pilsētās un ciemos un zaudē spēku, ja attiecīgo ceļa posmu pārņem pašvaldība.

Attēls Nr. 19 Teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN11 Mērdzenē

4.4.3. TIN12 – Teritorija, kurā aizliegta vēja elektrostaciju būvniecība

Plānošanas uzstādījums un mērķis

Vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) plānošana Ludzas novadā tiek īstenota, ievērojot ilgtspējīgas attīstības un integrētas pieejas principus, vienlaikus nodrošinot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, novada ainaviskās identitātes saglabāšanu un sabiedrības interešu līdzsvarošanu ar atjaunīgās enerģijas attīstības mērķiem. Teritorijas plānojuma uzdevums ir noteikt telpiski skaidrus, paredzamus un samērīgus nosacījumus, kas mazina konfliktu risku un nodrošina tiesisko skaidrību un plānojuma noturību ilgtermiņā (plānojuma horizonts un VES ekspluatācijas cikls parasti pārsniedz 25–30 gadus).

Teritorijas plānojuma risinājumi attiecībā uz vēja elektrostaciju izvietojumu ir saskaņoti ar Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2037. gadam noteiktajiem attīstības principiem, kas paredz nodrošināt augstu dzīves vides kvalitāti apdzīvotajās vietās, saglabāt ainavisko identitāti un līdzsvarot infrastruktūras attīstību ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību. Stratēģijā uzsvērta nepieciešamība teritorijas attīstību balstīt uz sabalansētu pieeju starp ekonomisko attīstību, vides aizsardzību un dzīvojamās vides kvalitāti, kas ir arī pamats teritorijas plānojumā noteiktajiem VES izvietojuma ierobežojumiem ap apdzīvotām vietām.

Normatīvais pamats un pašvaldības kompetence

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 162. punktu teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā var noteikt teritorijas, kurās VES būvniecība ir aizliegta. Vienlaikus MK noteikumu Nr. 240 163. punkts nosaka minimālos attālumus no dzīvojamām un publiskām ēkām (500 m VES 20 kW–2 MW; 800 m VES >2 MW). Šie attālumai galvenokārt nodrošina individuālo dzīvojamo un publisko ēku aizsardzību, savukārt teritorijas plānojumā pašvaldībai ir pienākums izvērtēt arī apdzīvoto vietu telpisko struktūru, attīstības perspektīvu un dzīves vides kvalitāti kopumā.

Papildus, MK noteikumu Nr. 240 144. punkts paredz, ka, plānojot III grupas inženierbūves, teritorijas plānojumā nosaka pasākumus ietekmju mazināšanai uz apkārtējām teritorijām, t. sk. drošības attālumus un aprobežojumus. Tādējādi TIN12 ir pašvaldības rīcības instruments, kas papildina valsts noteikto minimālo aizsardzību un telpiski aizsargā apdzīvoto vietu dzīves vidi un attīstības potenciālu.

Pamatojums ietekmju mazināšanai

- Ēnu mirgojums un vizuālā ietekme.

Liela augstuma VES (mūsdienu projekti praksē pārsvarā ir 200–300 m) var radīt ēnu mirgojuma efektu, kas ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūrās tiek vērtēts kā būtisks dzīves vides komforta faktors, un izteiktu vizuālu dominanti plašā teritorijā, savukārt attālināšana no blīvi apdzīvotām vietām samazina ietekmju intensitāti un konfliktu risku.

- Ludzas novada apdzīvojuma struktūra un iedzīvotāju koncentrācija.

Pilsētās un ciemos ir blīvāka, kompakta apbūve, sabiedriskās funkcijas un iedzīvotāju koncentrācija, līdz ar to vienas VES vai parka ietekme uz iedzīvotāju skaitu un uztverto dzīves kvalitāti ir nesamērīgi lielāka nekā izklaidētā viensētu apdzīvojuma struktūrā. Tāpēc telpiska aizsardzība tieši ap apdzīvoto vietu robežām ir efektīvāka un mērķētāka.

- Nekustamo īpašumu izmantošanas perspektīva un tirgus jutība.

Lai arī nekustamo īpašumu tirgus reakcija dažādās valstīs atšķiras, praksē tieši redzamības, trokšņa un uztveres faktori ap blīvi apdzīvotām vietām rada vislielāko

sociālo spriedzi. TIN12 mērķis ir mazināt paredzamus konfliktus un tiesību aizskāruma risku teritorijās, kur ietekmju uztvere ir visaugstākā.⁵³

- Sabiedrības veselība un traucējuma faktors kā publiskās intereses elements.

Vēja turbīnu trokšņa un ar to saistītā traucējuma tematika tiek vērtēta arī publiskās veselības vadlīnijās Eiropas reģionā. Pašvaldības telpiskie risinājumi, kas attālina lielas ietekmes avotus no apdzīvotām vietām, atbilst piesardzīgai ietekmju mazināšanas loģikai, īpaši, ja konkrētā teritorijā ir salīdzinoši liela apdzīvotības koncentrācija.⁵⁴

Datu pieeja un samērīgums

Risinājums balstīts telpiskā analīzē un ĢIS modelējumos, salāgojot valsts noteikto 800 m aizsardzību ap dzīvojamo/publisko apbūvi (VES >2 MW) ar 1,6 km joslu ap pilsētu un ciemu robežām.

Modelējumi apliecina, ka daudzās vietās 1,6 km josla pārklājas ar 800 m buferiem ap ēkām, taču vienlaikus tā dod būtisku papildu aizsardzību tajās apdzīvoto vietu piegulošajās teritorijās, kur apbūve ir retāka. Līdz ar to TIN12 nav valsts prasību dublēšana, bet telpisks papildinājums apdzīvoto vietu aizsardzībai.

Ludzas novada kopējā platība ir 241 268,73 ha. Apdzīvoto vietu (pilsētu un ciemu) teritorija aizņem 3278,91 ha, kas veido 1,36 % no novada platības, norādot uz relatīvi nelielu, bet telpiski koncentrētu apdzīvojuma struktūru.

Analizējot VES izvietojuma iespējas novada teritorijā, būtiskākais ierobežojošais faktors ir valsts līmenī noteiktais minimālais attālums – 800 m no dzīvojamām un publiskām ēkām, kas izriet no MK noteikumiem Nr.240. Modelējot šo buferzonu, secināms, ka 800 m buferis ap dzīvojamo un publisko apbūvi aptver 186 337,07 ha jeb 77,23 % no Ludzas novada teritorijas. Tas atspoguļo novada izteikti izkliedēto viensētu apdzīvojuma struktūru, kas raksturīga Latgales lauku teritorijām.

Šāds viensētu izvietojums būtiski ietekmē VES potenciālo izvietojumu, jo individuālie aizsardzības attālumi ap dzīvojamām ēkām telpiski pārklājas un veido plašu teritoriju, kur VES būvniecība nav pieļaujama neatkarīgi no papildu pašvaldības noteiktiem ierobežojumiem.

Austrumu pierobežas specifika un Aizsardzības ministrijas ierobežojumi

Ludzas novads atrodas Latvijas Austrumu pierobežā, kur atjaunīgās enerģijas projektu attīstību ietekmē arī nacionālās drošības un gaisa telpas novērošanas apsvērumi. Publiski ir fiksēti gadījumi, kad Austrumu pierobežā vēja parku ieceres tiek apturētas vai attīstītāji no tām atsakās tieši aizsardzības interešu dēļ.

Aizsardzības ministrija ir noteikusi informācijas un izvērtēšanas ietvaru vēja parku attīstītājiem, kas saistīts ar gaisa telpas novērošanas spējām un radaru jautājumu, kā arī valdības līmenī ir skatīti risinājumi radaru spēju stiprināšanai, vienlaikus paplašinot teritorijas, kurās nākotnē vēja parku attīstība varētu būt pieļaujama.

Ņemot vērā minēto, teritorijas plānojuma risinājumi Ludzas novadā tiek veidoti tā, lai:

- samazinātu attīstības risku teritorijās ar paaugstinātu nacionālās drošības ierobežojumu iestāšanās varbūtību;
- koncentrētu potenciālo VES attīstību mazāk konfliktējošās un telpiski pamatotās teritorijās;

⁵³ <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10990128/>

⁵⁴ <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289053563>

- nodrošinātu, ka pašvaldības noteiktie TIN (t. sk. TIN12) darbojas kā preventīvs filtrs, kas kopā ar institucionālajiem izvērtējumiem (t. sk. Aizsardzības ministrijas kompetences ietvarā) veido prognozējamu un noturīgu plānošanas ietvaru.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Lai nodrošinātu saprotamu un konsekventu regulējumu par teritorijām, kurās liela mēroga VES izbūve nav pieļaujama, Ludzas novada teritorijas plānojuma grafiskajā daļā noteikta un attēlota TIN12 – teritorija, kurā aizliegta VES būvniecība.

TIN12 aptver teritoriju līdz 1,6 km attālumam no Ludzas novada pilsētu un ciemu robežām, nosakot aizliegumu būvēt VES ar jaudu lielāku par 2 MW šajā joslā.

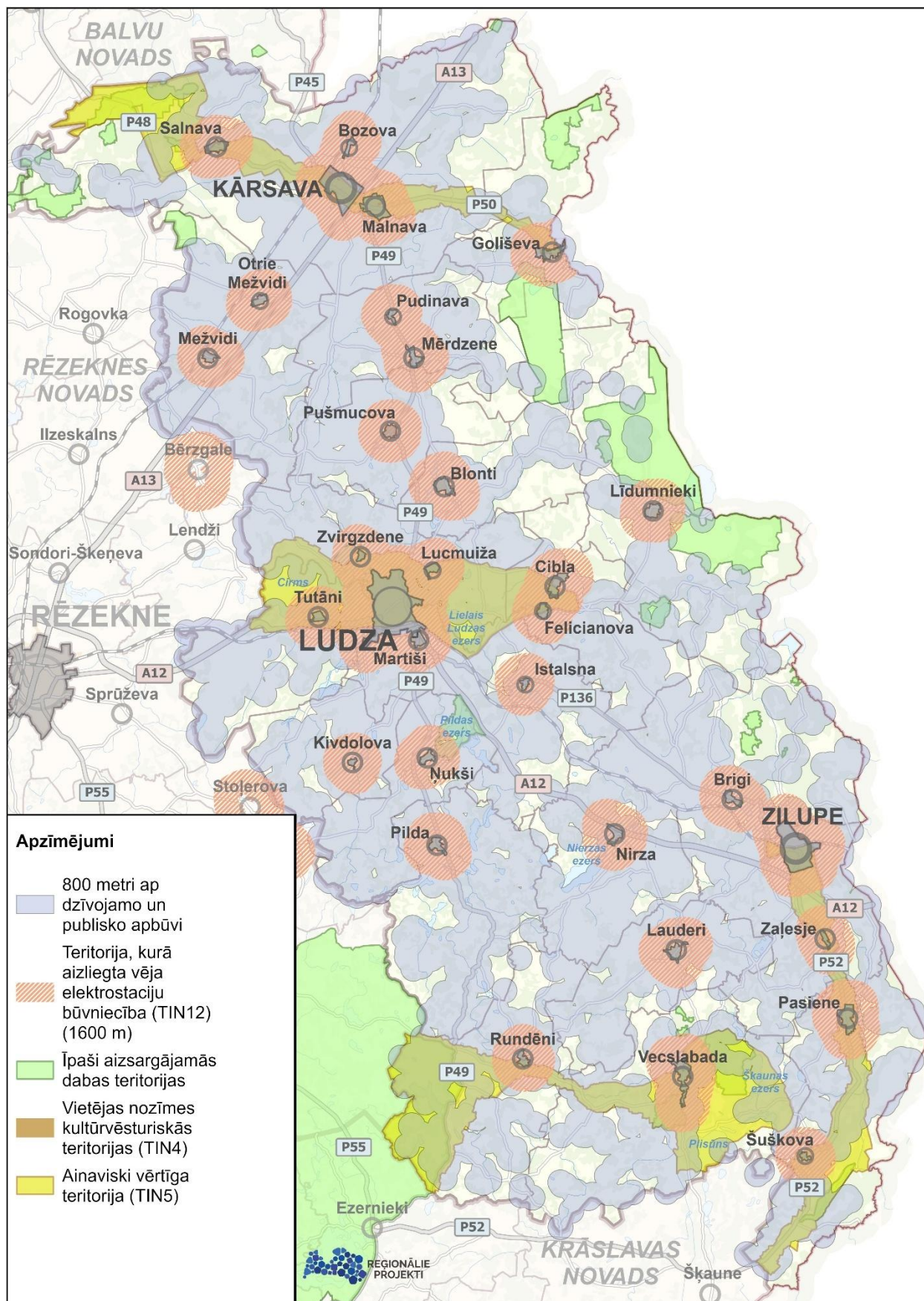
Risinājuma mērķis ir:

- aizsargāt dzīves vides kvalitāti apdzīvotajās vietās un to tiešā pieguļā (troksnis, vizuālā dominance, ēnu mirgojums, uztveres diskomforts);
- mazināt konfliktu un tiesvedību risku, kas praktiski ir biežākais šķērslis VES ieviešanai pie blīvi apdzīvotām vietām;
- saglabāt apdzīvoto vietu telpisko attīstības telpu, ņemot vērā, ka VES izbūve rada arī "pretvirziena" ierobežojumu – pēc VES izbūves 800 m zonā vairs nav pieļaujama jauna dzīvojamā un publiskā apbūve (attiecīgi VES var ilgtermiņā bloķēt ciema vai pilsētas izaugsmi tur, kur apbūve vēl nav izveidojusies);
- nodrošināt, ka teritorijas plānojuma risinājums ir vienmērīgi piemērojams un skaidrs iedzīvotājiem, attīstītājiem un teritorijas attīstības plānošanā iesaistītajām institūcijām.

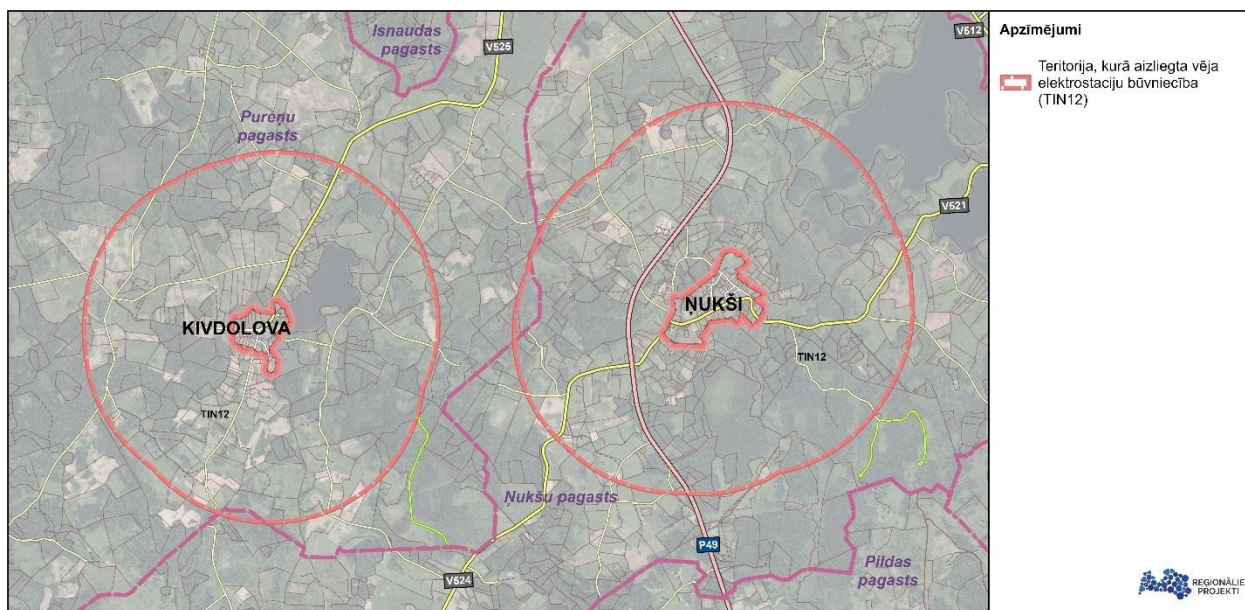
Papildus valsts noteiktajam regulējumam teritorijas plānojumā noteiktā TIN12 – teritorija 1,6 km attālumā ap pilsētām un ciemiem, kurā aizliegta VES būvniecība ar jaudu virs 2MW kopumā aizņem 43344,69 ha jeb 17,97 % no novada platības, tomēr telpiskā pārklājuma analīze rāda, ka lielākā daļa šīs teritorijas jau pārklājas ar 800 m buferzonu ap dzīvojamo apbūvi.

Izvērtējot TIN12 reālo papildu ietekmi uz teritoriju, secināms, ka ārpus 800 m buferzonas VES izvietojuma ierobežojumu papildus nosaka tikai 2017,36 ha jeb 0,84 % no novada teritorijas (izslēdzot arī ūdeņu teritorijas, kur nav iespējama VES būvniecība). Tas nozīmē, ka TIN12 būtībā neveido jaunu būtisku ierobežojumu slāni, bet tikai nelielā apjomā papildina jau esošo aizsardzības zonu sistēmu, kas izriet no izklaidētās viensētu apbūves.

Teritorijas plānojumā noteiktais TIN12 regulējums ir vērtējams kā samērīgs telpiskās plānošanas risinājums, jo tas neparedz vispārēju vēja elektrostaciju attīstības aizliegumu Ludzas novada teritorijā, bet gan mērķētu ierobežojumu ap pilsētām un ciemiem, kur koncentrējas iedzīvotāji un dažādi publiskie un privāti pakalpojumi un funkcijas. Veiktā telpiskā analīze apliecina, ka lielāko daļu teritorijas, kur VES izbūve nav pieļaujama, jau nosaka valsts normatīvajos aktos paredzētie individuālie aizsardzības attālumi ap dzīvojamo un publisko apbūvi, savukārt TIN12 papildus ietekmē tikai nelielu teritorijas daļu ārpus šiem ierobežojumiem. Tādējādi teritorijas plānojuma risinājums vienlaikus nodrošina apdzīvoto vietu dzīves vides aizsardzību ilgtermiņā un saglabā iespējas VES attīstībai novada teritorijās, kur šādas attīstības ietekme uz iedzīvotājiem un telpisko struktūru ir mazāka un kur to pieļauj Aizsardzības ministrijas ierobežojumi.

Attēls Nr. 20 Teritorijas, kurās ir aizliegta VES būvniecība

Attēls Nr. 21 Teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN12 ap Kivdoluva un Nukšiem

4.4.4. TIN13 – Teritorija, kas paredzēta valsts robežas apsekošanai no gaisa

Valsts robežsardze nosacījumos teritorijas plānojuma izstrādei norāda kā citu teritoriju ar īpašiem noteikumiem noteikt Teritoriju valsts robežas apsekošanai no gaisa.

Teritorijas plānojuma risinājumi

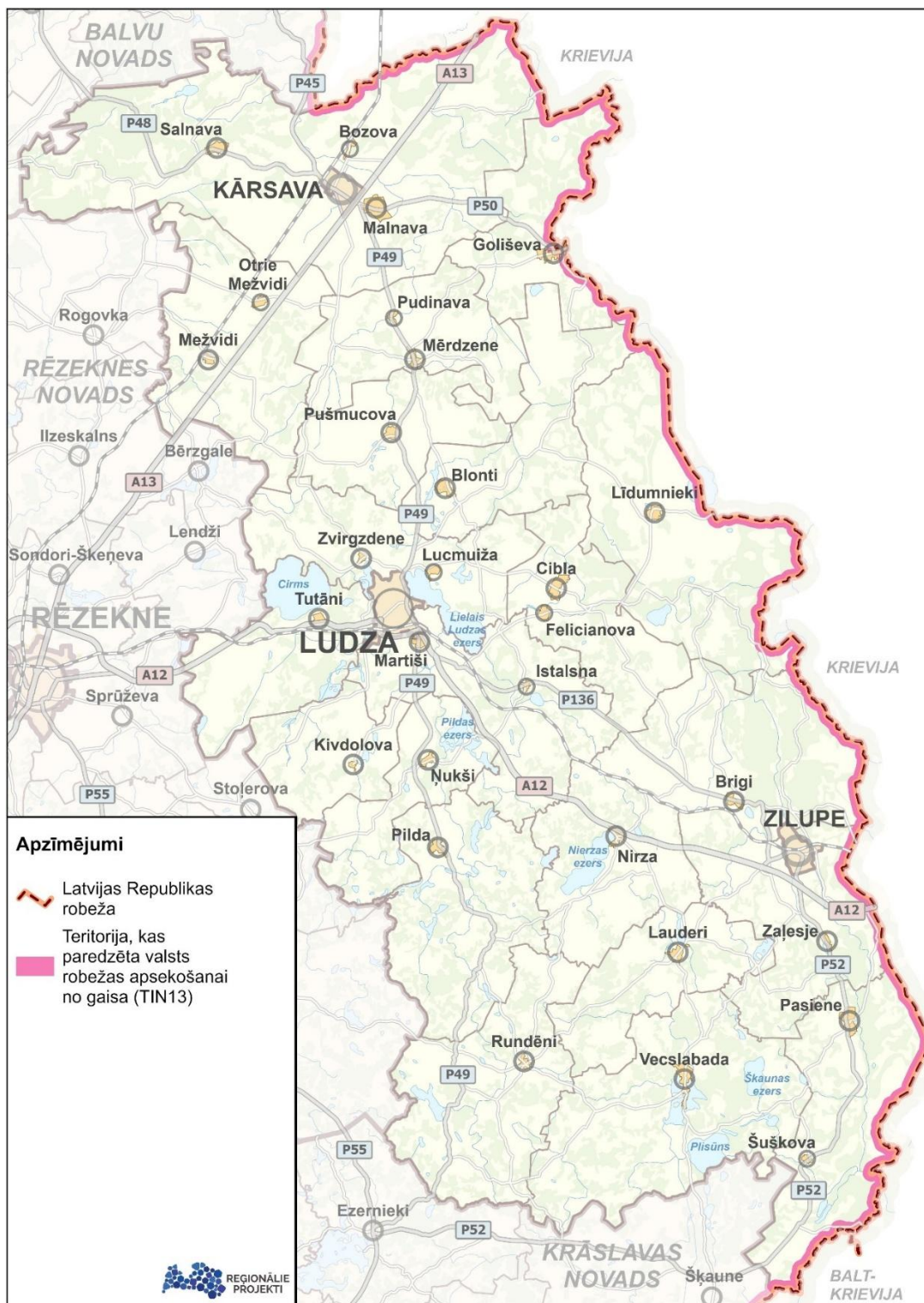
TIN13 teritorija

Teritorijas plānojumā noteikta un grafiskajā daļā attēlota TIN13 teritorija – valsts robežas apsekošanai no gaisa 500 m zonā no valsts robežas līnijas (virzienā uz valsts iekšieni).

Attēlā Nr. 22 parādīta TIN13.

Apbūves noteikumu būtība

Lai nodrošinātu valsts robežas apsekošanu no gaisa, 500 m zonā no valsts robežas līnijas (virzienā uz valsts iekšieni) būves (ēkas un inženierbūves) nedrīkst būt augstākas par 35 m, tai skaitā vēja ģeneratora maksimālais rotora spārnu augstākais punkts.

Attēls Nr. 22 Teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN13

4.4.5. TIN14 – Valsts robežsardzes Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldes lidlauka apkārtējā teritorija ar apbūves ierobežojumiem

Valsts robežsardzes Aviācijas un speciālo operācijas pārvalde nosacījumos teritorijas plānojuma izstrādei norāda noteikt teritoriju ar īpašiem noteikumiem.

Teritorijas plānojuma risinājumi

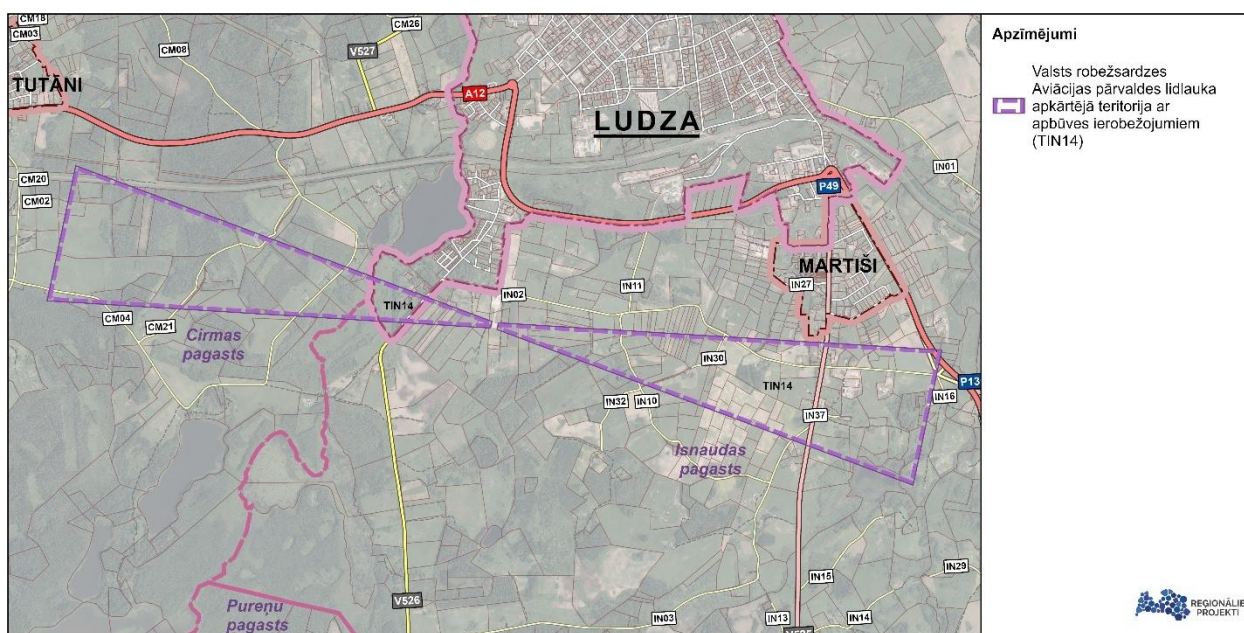
TIN14 teritorija

Lai nodrošinātu atbilstību aviācijas nozares normatīvo aktu prasībām un garantētu lidojumu drošību ap Ludzas ASOP helikopteru lidlauku (Valsts robežsardzes Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldes lidlauks), Teritorijas plānojumā noteikta un Grafiskajā daļā attēlota TIN14 teritorija – Valsts robežsardzes Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldes lidlauka apkārtējā teritorija ar apbūves ierobežojumiem.

Attēlā Nr. 23 parādīta TIN14.

Apbūves noteikumu būtība

Teritorijā jāievēro aviācijas nozari regulējošie normatīvie akti un pirms apbūves jāsaņem atbildīgās iestādes atļauja objektu izvietojšanai, ja tie var ietekmēt lidojumu drošumu.

Attēls Nr. 23 Teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN14

4.4.6. TIN3 – Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums

MK noteikumu Nr. 240 234.2. punkts noteic, ka nepieciešamības gadījumā teritorijas plānojumā nosaka un attēlo teritorijas ar īpašiem noteikumiem, tai skaitā – teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi.

TIN3 teritorija

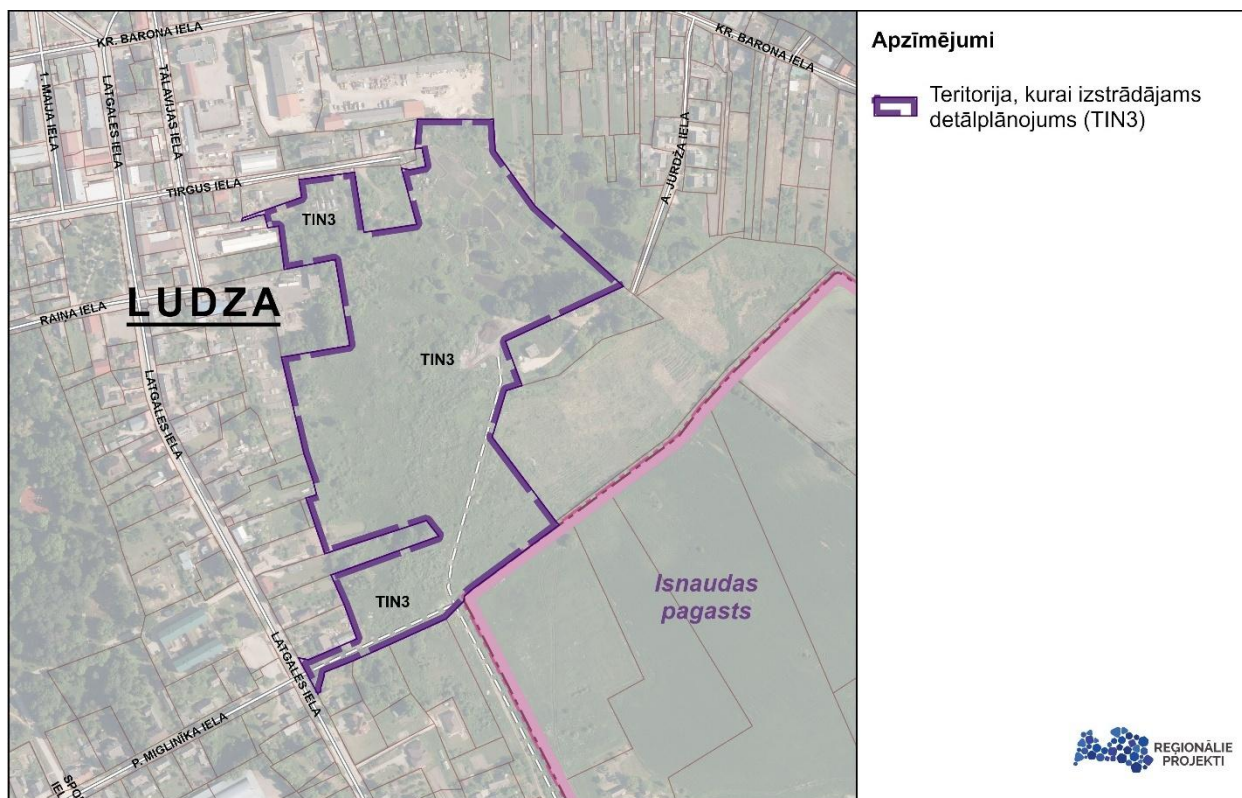
Lai nodrošinātu kvalitatīvus risinājumus ārtelpai, transporta un inženiertehniskajai infrastruktūrai, Ludzas pilsētas daļai *Jurizdika* Teritorijas plānojumā noteikta un Grafiskajā daļā attēlota TIN3 teritorija – Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums.

Attēlā Nr. 24 parādīta TIN3.

Ievērojot pēctecība spēkā esošajam teritorijas plānojumam (skatīt 3.1.3. nodaļu).

Apbūves noteikumu būtība

Pirms zemes sadales vai būvniecības jāizstrādā detālplānojums, kurā nosaka teritorijas izmantošanas, ārtelpas un infrastruktūras prasības. Pirms apbūves nepieciešamības gadījumā veic ģeoloģisko izpēti un teritorijas inženiertehnisko sagatavošanu.

Attēls Nr. 24 Teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN3

4.4.7. TIN4 – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas

Likums “**Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**” nosaka, ka dabas liegumus, dabas parkus un dabas pieminekļus, kuri ir nozīmīgi dabas vai kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai attiecīgajā teritorijā, var izveidot arī pašvaldības.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde nosacījumos Teritorijas plānojuma izstrādei ieteica *apzināt un Teritorijas plānojumā uzrādīt novada nozīmes kultūrvēsturiskās ainavas un objektus, kam piemīt kultūrvēsturiska vērtība – ainaviski vērtīgas kultūrvēsturiskās vides un dabas teritorijas, ēkas, kultūrvēsturisku norišu vietas u.c., kas nav iekļautas spēkā esošajā Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un sadarbībā ar Pārvaldi izvērtēt šo objektu atbilstību vietējās nozīmes kultūras pieminekļu statusam, ievērojot grozījumus likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”. Plānojot objektiem piemērotu izmantošanu, paredzēt tos iesaistīt novada teritorijas kultūras mantojuma potenciāla papildināšanā un pilnveidošanā. Šādu objektu saglabāšana, aizsardzība un izmantošana regulējama pašvaldības līmenī.*

Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (turpmāk – Ilgtspējīgas attīstības stratēģija)⁵⁵ kā viens no telpiskās struktūras attīstības virzieniem noteikts *dinamiskas lauku teritorijas un kvalitatīva vide* ar 4 ilgtermiņa attīstības mērķiem:

- Ludzas novads ir viens no zaļākajiem un ekoloģiski tīrākajiem Latvijas un Latgales reģiona novadiem – bagāts ar dabas resursiem, skaistām ainavām, tīriem ūdeņiem;
- novada lauku teritorijas ir ekonomiski dinamiskas ar attīstītu un daudzveidīgu saimniecisko dzīvi;
- saglabātas novada unikālās tradīcijas, bagātais dabas un kultūras mantojums, kas izceļ Latgales savdabību citu Latvijas reģionu vidū;
- novadā nav atpalikušu un neapdzīvotu nomaļu, arī visattālākās teritorijas iekļaujas novada sociālajā, kultūras un politiskajā dzīvē.

Lai veicinātu novada lauku teritoriju ekonomisko izaugsmi, paaugstinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, saglabātu un vairotu esošās bagātības, izdalīti lauku teritoriju funkcionāli un telpiski svarīgākie areāli, tai skaitā *tūrisma attīstības teritorijas*.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta augstas kvalitātes tūrisma infrastruktūras attīstību, pilnvērtīgi izmantojot labvēlīgos dabas apstākļus, skaistās ainavas, dabas resursus un unikālo kultūras mantojumu.

Tūrisma attīstības teritoriju izmantošanas vadlīnijas paredz, ka prioritāte ir tūrisma un ar rekreāciju saistīto darbību un infrastruktūras attīstībai, vienlaikus nodrošinot tūrisma resursu – dabas vides, ainavu, kultūrvēsturiskās vides un pieminekļu – saglabāšanu un aizsardzību. Tiek atbalstīta saprātīga zemes un būvju izmantošanas politika, lai neapdomātas darbības rezultātā netiktu zaudētas kultūras, ainavu un dabas vērtības. Ludza kā pilsēta ar ievērojamiem nacionāla mēroga tūrisma objektiem, tostarp Ludzas pilsdrupām un Ludzas pilsētas vēsturisko centru, arī turpmāk attīstīsies kā novada tūrisma attīstības centrs, piedāvājot apmeklētājiem augstvērtīgus tūrisma produktus un kvalitatīvu infrastruktūru.

Spēkā esošie **teritorijas plānojumi** nosaka atšķirīgas prasības, tai skaitā ietver normas, kas dublē augstākstāvošus normatīvos aktus. Tikai Kārsavas novada teritorijas plānojumā nav noteikti vietējas vai novada nozīmes kultūrvēsturiskie objekti.

⁵⁵ [Ludzas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija](#)

Teritorijas plānojuma risinājumi

Vispārīgi risinājumi

TIN4 ietver vietējas nozīmes kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas (piemēram, muižas, baznīcas, skolas) un dabas teritorijas (piemēram, parki), ko ir noteikusi pašvaldība. Teritorijas plānojuma izstrādē apzināti novada nozīmes kultūrvēsturiskie objekti, kam piemīt kultūrvēsturiska vērtība un kas nav iekļauti spēkā esošajā Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

TIN4 teritorijas

Lai nodrošinātu pašvaldības kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, Teritorijas plānojumā noteikts un Grafiskajā daļā attēlots 41 vietējas nozīmes kultūrvēsturiskais un dabas objekts jeb TIN4 teritorijas – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas:

- Aizpūres Vissvētākās Jaunavas Marijas — ticīgo palīdzības Romas katoļu baznīca;
- Bozovas brāļu kapi;
- Brodaižas Jāņa Kristītāja pareizticīgo baznīca;
- Brodaižas Kunga Jēzus Apskaidrošanas katoļu baznīca;
- Brigu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca;
- Ciblas brāļu kapi;
- Eversmuiža ar parku;
- Eversmuižas kapu kapliča;
- Felicianovas muiža;
- Goliševas Svētās Trijādības pareizticīgo baznīca;
- Holokausta upuru kapi;
- II Pasaules karā kritušo karavīru brāļu kapi;
- II Pasaules karā kritušo karavīru brāļu kapi;
- Istras Jaunavas Marijas bezvainīgās ieņemšanas Romas katoļu baznīca; Kapliča;
- Krivandas Svētā Arhangeļa Mihaila pareizticīgo baznīca;
- Kārsavas Augšāmcelsšanās evaņģēliski luteriskā baznīca;
- Kārsavas dzelzceļa stacijas ēka;
- Kārsavas luterāņu kapu kapliča;
- Kārsavas Sirdsskaidrās Eufrosīnijas pareizticīgo baznīca;
- Kārsavas stacijas vēsturiskā apbūve;
- Kvītaines Lielmocekļa Dimitrija Solunska pareizticīgo baznīca;
- Ludzas evaņģēliski luteriskā baznīca;
- Ludzas Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca;
- Ludzas Novadpētniecības muzeja Brīvdabas nodaļa;
- Ludzas vecticībnieku lūgšanu nams;

- Ludzas Vissvētās Dievmātes Aizmigšanas pareizticīgo baznīca;
- Malnavas muiža ar parku;
- Mežvidu Skapulāra Dievmātes Romas katoļu baznīca;
- Naudaskalna kapu kapliča;
- Opuļu svētavots;
- Pildas Svētā Pētera un Svētā Pāvila katoļu baznīca;
- Pudinas Vissvētās Dievmātes Patvēruma pareizticīgo baznīca;
- Rogaižu kapela;
- Rundēnu Svētā Krusta paaugstināšanas Romas katoļu baznīca;
- Ruskulovas Lurdas Dievmātes Romas katoļu baznīca;
- Vecslabadas Kristus Augšāmcelšanās pareizticīgo baznīca;
- Veckārsavas kapi;
- Zilupes Jēzus sirds Romas katoļu baznīca;
- Zilupes Kristus Krusta Pacelšanas pareizticīgo baznīca;
- Zvirgzdenes Brāļu kapi.

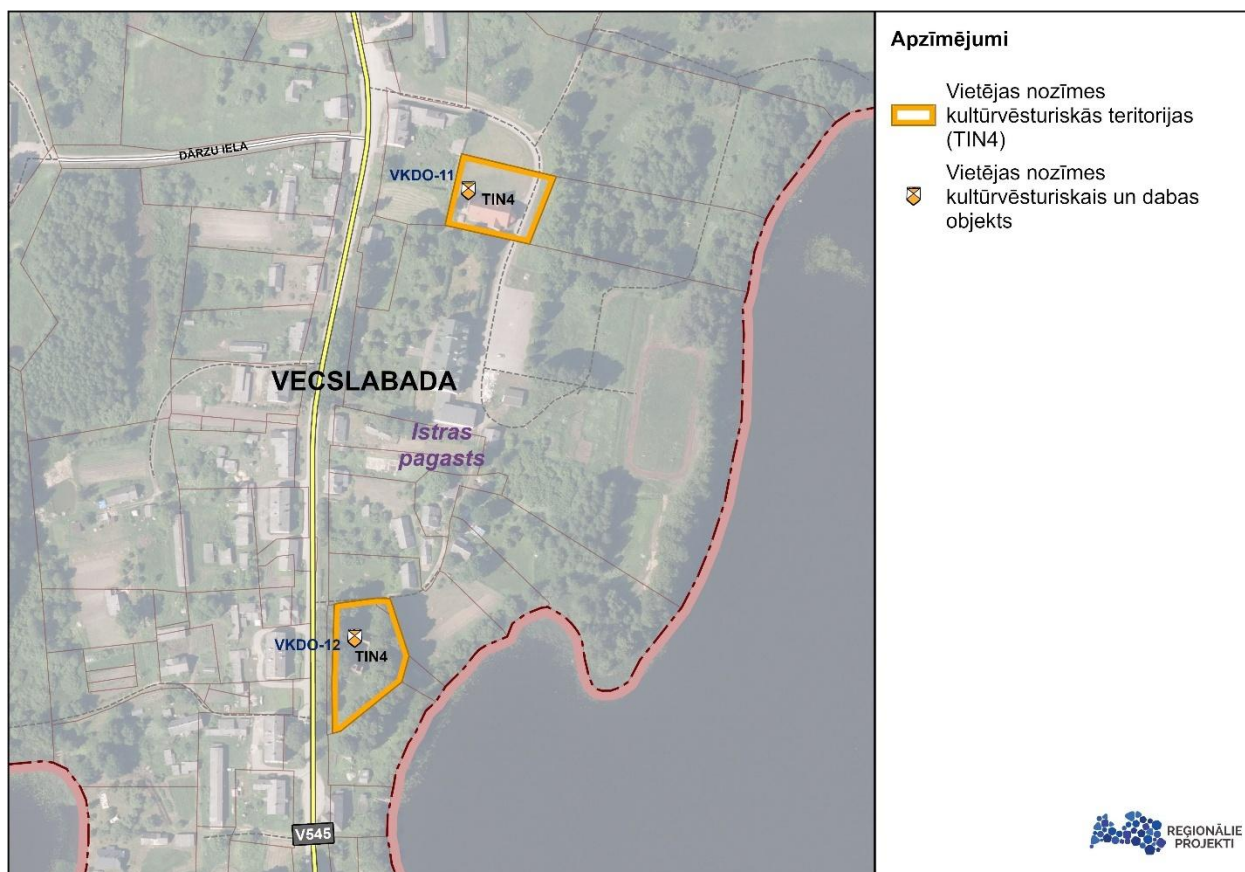
Attēlā Nr. 25 parādītas TIN4, attēlā Nr. 26 parādīta TIN4 Vecslababas ciemā (piemērs attēlojumam). Plašāka informācija TIAN 5.4. nodaļā un TIAN 3. pielikumā.

Apbūves noteikumu būtība

Veicot teritorijas izmantošanu, pārbūvi vai jaunu ēku būvniecību, maksimāli saglabā kultūrvēsturiskās un dabas vērtības. Respektē apbūves telpisko struktūru, arhitektonisko veidolu, mērogu, materiālus un stilistiku, nodrošinot vizuāli harmonisku uztveri no ielas. Kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijās labiekārtojuma un dizaina risinājumus pielāgo autentiskajai videi un pamato būvniecības dokumentācijā. Piemiņas vietās labiekārtojumu īsteno saskaņā ar apstiprinātu projektu, precizējot teritorijas robežas. Atjaunojot vai pārbūvējot ēkas, saglabā to apjomu, apdari, konstrukcijas un citas autentiskās detaļas.

Attēls Nr. 25 Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskie un dabas objekti – TIN4

Attēls Nr. 26 Teritorijas ar īpašiem noteikumiem – TIN4, Vecslabadas piemērs

4.4.8. TIN5 – Ainaviski vērtīgas teritorijas

MK noteikumi Nr. 240 noteic, ka teritorijas plānojumā var noteikt ainaviski vērtīgas teritorijas, kuras tiek attēlotas grafiskajā daļā, bet to izmantošanas prasības nosaka apbūves noteikumi. Šādās teritorijās nav pieļaujamas darbības, kuru rezultātā tiek būtiski mainīta vai degradēta ainavas struktūra, tostarp nozīmīgu skatu punktu un perspektīvu aizsegšana vai reljefa pārveidošana. Ainaviski vērtīgās teritorijas tiek noteiktas, pamatojoties uz ainavu novērtējumu, kura rezultāti tiek ietverti ainavu plānā. Pašvaldība var pieprasīt ainavas izvērtējumu arī detālplānojuma vai būvprojekta izstrādes ietvaros, kā arī paredzēt ainavu dizaina plāna izstrādi pirms teritorijas apmežošanas vai mežizstrādes. Ainavu plānā nosaka īpaši vērtīgās ainavu telpas, to galvenās vērtības un raksturīgos struktūras elementus, publiski pieejamus skatu punktus un perspektīvas, ainaviskos ceļus, kultūrvēsturiskās nozīmes objektus, kā arī ainavas kvalitātes mērķus un nepieciešamos kopšanas un uzturēšanas pasākumus.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Vispārīgi risinājumi

Teritorijas plānojuma risinājumi attiecībā uz ainaviski vērtīgo teritoriju noteikti, ievērojot MKN Nr.240 12. nodaļas "Ainavu aizsardzība un plānošana" prasības. Pašvaldības pieeja balstās izpratnē, ka ainava ir publiska vērtība un Teritorijas plānojums kā ilgtermiņa attīstības instruments (līdz 25 gadi) nosaka ne tikai zemes izmantošanas iespējas, bet arī ainavas saglabāšanas kvalitātes kritērijus. MKN Nr. 240 223. punkts nosaka, ka ainaviski vērtīgajās teritorijās aizliegtas darbības, kuru rezultātā notiek nevēlamas ainavas

struktūras izmaiņas, piemēram, nozīmīgu skatu punktu un perspektīvu aizsegšana ar būvēm vai būtiska reljefa pārveidošana.

TIN5 teritorijas

Lai nodrošinātu ainavisko vērtību saglabāšanu un aizsardzību, Teritorijas plānojumā noteiktas un Grafiskajā daļā attēlotas TIN5 teritorijas – Ainaviski vērtīgas teritorijas:

- Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava;
- Zilupes ielejas ainava;
- Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainava;
- Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava.

Apbūves noteikumu būtība

- Šajās teritorijās 500 m zonā no ainavisko ceļu ass nav atļauts apmežot lauksaimniecības zemi, izņemot gadījumus, kad pašvaldība, izvērtējot situāciju, to atļauj ar noteiktiem nosacījumiem. Publiskos tūrisma un rekreācijas objektus, kā arī liela apjoma būves un tehnisko infrastruktūru drīkst izvietot, saskaņojot vizuālo risinājumu būvvaldē. Būvniecība jāveic, izvēloties ainavā iederīgu arhitektūru un materiālus, neaizsedzot skatus uz ainavu vērtībām.
- Ludzas kultūrvēsturiskās ezeraines ainavisko vērtību saglabāšanai pilsētbūvniecības pieminējā "Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs" teritorijā, ievēro vēl papildus prasības.

Attēlā Nr. 27 parādītas TIN5 teritorijas.

Plašāku informāciju skatīt Paskaidrojuma raksta 4.10. nodaļā.

Attēls Nr. 27 Teritorijas ar īpašiem noteikumiem – TIN5

4.5. Transporta infrastruktūra

MK noteikumu Nr. 240 76. punkts paredz, ka Teritorijas plānojumā vai lokālpļānojumā ietver vispārīgu transporta attīstības plānu, kurā shematiski attēlo vienotu ielu un ceļu tīklu, tai skaitā plānoto ielu un ceļu trases, perspektīvos pievienojumus, transporta mezglus, kā arī ielu kategorijas.

Šo pašu noteikumu 77. punkts noteic, ka detalizētu transporta attīstības plānu kā tematisko plānojumu izstrādā pilsētām, ciemiem vai to daļām, vai, ja nepieciešams, visai pašvaldības teritorijai un 78. punkts nosaka saturu tematiskajam plānojumam.

Saskaņā ar Ludzas novada pašvaldības domes 2023. gada 30. augusta lēmuma "Par Ludzas novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu" (lēmums Nr. 557, protokols Nr. 9, 7. §) un apstiprināto Darba uzdevumu⁵⁶ ir sagatavots vispārīgs novada un detalizēts pilsētu transporta infrastruktūras attīstības **risinājums**, balstoties esošās situācijas un attīstības priekšnosacījumu **izvērtējumā**⁵⁷.

Plašāks normatīvo aktu un plānošanas dokumentu apskats, tai skaitā par nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentiem skatāms **tematiskajā plānā Vispārīgs novada un detalizēts pilsētu transporta infrastruktūras raksturojums**.

Transporta infrastruktūras attīstības risinājumi sagatavoti tādā detalizācijas pakāpē, kas nepieciešami teritorijas plānojuma saistošās daļas ietvaros noteikto teritorijas izmantošanas nosacījumu un telpiskās attīstības struktūras izstrādei (risinājumi iekļauti tālākās apakšnodaļās). Detalizētāki transporta attīstības aspekti — tostarp maršrutu tīkls, satiksmes intensitātes, kustības organizācija un mobilitātes alternatīvas — ir plānojami un konkretizējami nākamajās teritorijas attīstības vai projektēšanas stadijās.

⁵⁶ [Ludzas novada teritorijas plānojums](#)

⁵⁷ Iekļauts sējumā "Vispārīgs Ludzas novada transporta un mobilitātes infrastruktūras raksturojums".

Attēls Nr. 28 Transporta infrastruktūra

4.5.1. Nacionālas un vietējas nozīmes transporta attīstības teritorijas

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

Izvērtējot institūciju nosacījumus un ņemot vērā esošo situāciju, attīstības tendences, kā arī pašvaldības resursus, **netiek noteiktas** nacionālas un vietējas nozīmes transporta infrastruktūras teritorijas (TIN7).

4.5.2. Valsts autoceļi, to aizsargjoslu un sarkano līniju platumi

Valsts, pašvaldību un komersantu autoceļu būvniecībai, uzturēšanai un aizsardzībai **noteikta ceļu zemes nodalījuma josla.**

Valsts galvenais autoceļš A12:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 13,5 – 15,5 m, autoceļa divlīmeņu krustojumiem un autoceļa blakusceļiem – 9,5 m;
- ekspluatācijas aizsargjoslas platums ārpus apdzīvotas vietas ir 100 m, autoceļa blakusceļiem – 30 m;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai ir 3 m līdz 20 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Valsts galvenais autoceļš A13:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 15,5 m;
- ekspluatācijas aizsargjoslas platums ārpus apdzīvotas vietas ir 100 m;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai ir 15 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Valsts reģionālie autoceļi:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 11 m līdz 15,5 m;
- ekspluatācijas aizsargjoslas platums ārpus apdzīvotas vietas ir 60 m;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai 3 m līdz 15 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Valsts vietējie autoceļi:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 9,5 m līdz 13,5 m;
- ekspluatācijas aizsargjoslas platums ārpus apdzīvotas vietas ir 30 m;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai 3 m līdz 10 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Sīkāku informāciju par valsts autoceļu ceļu zemes nodalījuma joslas minimālo platumu no autoceļa ass uz katru pusi, ekspluatācijas aizsargjoslas platumu ārpus apdzīvotas vietas, autoceļa (ielas) nosaukumu apdzīvotā vietā, autoceļa (ielas) kategoriju apdzīvotā vietā, attālumu no ceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai skatīt nodaļā Nr. 4.5.5. un Pielikumā Nr. 16.

4.5.3. Pievienojumi valsts ceļu tīklam

Pievienojumi

Saskaņā ar teritorijas plānojuma izstrādes laikā saņemto informāciju, VSIA "Latvijas Valsts ceļi" veic ceļu pievienojumu digitalizāciju, kuru plānots pabeigt līdz 2025. gada decembrim. Līdz ar to, VSIA "Latvijas Valsts ceļi" neuztur iepriekš nosacījumos izvirzīto prasību par reģistrēto pievienojumu norādīšanu.

Netiek paredzētas jaunas piekļuves teritorijām un zemes gabaliem blakus valsts autoceļiem, kuriem tā pašlaik nav nodrošināta.

Prasības jaunu ceļu un ielu pievienojumu projektēšanai iekļautas Teritorijas plānojumā.

4.5.4. Dzelzceļa infrastruktūra

Funkcionālais zonējums

Atbilstoši nosacījumiem Teritorijas plānojuma izstrādei, Teritorijas plānojumā dzelzceļa infrastruktūras teritorijām noteikta funkcionālā zona Transporta infrastruktūras teritorija (TR) un uzrādītas dzelzceļa zemes nodalījuma joslas robežas.

Jauna infrastruktūra

Netiek paredzēti jauni dzelzceļa pārvadi, gājēju pārejas vai cita dzelzceļa infrastruktūra.

Aizsargjoslas

Dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus drošības aizsargjosla noteikta 50 m (lauku teritorijā) un 25 m (pilsētās un ciemos) katrā pusē no malējās sliedes, bet ne mazāk, kā dzelzceļā zemes nodalījuma josla.

Ekspluatācijas aizsargjoslas platums gar stratēģiskās (valsts) nozīmes un reģionālās nozīmes dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošajiem sliežu ceļiem, izņemot tiem piegulošos vai ar tiem saistītos staciju sliežu ceļus, speciālās nozīmes sliežu ceļus, pievedceļus un strupceļus, pilsētās un ciemos ir 50 metri katrā pusē no malējās sliedes, gar pārējiem sliežu ceļiem — 25 metri, bet lauku apvidū ekspluatācijas aizsargjoslas platums gar stratēģiskās (valsts) nozīmes un reģionālās nozīmes dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošajiem sliežu ceļiem, izņemot tiem piegulošos vai ar tiem saistītos staciju sliežu ceļus, speciālās nozīmes sliežu ceļus, pievedceļus un strupceļus, ir 100 metri katrā pusē no malējās sliedes, gar pārējiem sliežu ceļiem — 50 metri.

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

Dzelzceļa infrastruktūras attīstībai netiek noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem.

4.5.5. Transporta infrastruktūra pilsētās un ciemos

Vispārīgi risinājumi:

- ielas iedala B, C, D un E kategorijās atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nozīmei ielu tīklā, funkcijām un prasībām, kas jānodrošina ielu projektēšanā, būvniecībā, pārbūvē un ekspluatācijā. Noteiktās kategorijas atļauts mainīt;
- Apbūves noteikumos noteikto sarkano līniju platumu un attēloto novietojumu precizē un groza lokālplānojumā vai precizē detālplānojumā;
- ielas telpas šķērsprofilu nosaka būvniecības dokumentācijā, lokālplānojumā vai detālplānojumā atkarībā no plānotās ielas kategorijas;
- precizēts esošo pašvaldības ceļu izvietojums un sakārtota pašvaldības ceļu numerācija;
- netiek detalizēti gājēju un velosatiksmes infrastruktūras pilnveides risinājumi, sabiedriskā transporta pārvadājumu pilnveides risinājumi;
- institūciju sniegtā informācija ir ievērtēta Teritorijas plānojumā atbilstoši tā kompetencei, nosakot funkcionālo zonu.

4.5.5.1. Ludzas pilsētas transporta infrastruktūras attīstība

Valsts galvenais autoceļš A12:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 13,5 – 15,5 m;
- autoceļa (ielas) kategorija – B;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai ir 3 m līdz 20 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Valsts reģionālais autoceļš P49:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 11 m līdz 13,5 m;
- autoceļa (ielas) kategorija – B;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai 3 m.

Valsts vietējais autoceļš V501:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 9,5 m;
- autoceļa (ielas) kategorija – B;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai – pa autoceļa zemes nodalījuma joslu.

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.2.

Pašvaldības ielām un ceļiem Ludzas pilsētā noteiktās kategorijas un sarkano līniju platumi:

- B kategorija un sarkano līniju platums 14 m līdz 58 m;
- E kategorija un sarkano līniju platums 6 m līdz 28 m;

- atsevišķām ielām un ceļiem dažādos to posmos ir noteiktas dažādas kategorijas ar mainīgu sarkano līniju platumu (B un E kategorija, D un E kategorija, C, D un E kategorija);
- pašvaldības nozīmes ielām noteikta E kategorija.

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.2.

4.5.5.2. Kārsavas pilsētas transporta infrastruktūras attīstība

Valsts galvenais autoceļš A13:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 15,5 m;
- autoceļa (ielas) kategorija apdzīvotajā vietā – netiek noteikta;
- attālums no ceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai – 15 m, atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei.

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.1.

Pašvaldības ielām un ceļiem Kārsavas pilsētā noteiktās kategorijas un sarkano līniju platumi:

- B kategorija un sarkano līniju platums 12 m līdz 26 m;
- D kategorija un sarkano līniju platums 10 m līdz 26 m;
- E kategorija un sarkano līniju platums 5 m līdz 18 m;
- atsevišķām ielām un ceļiem dažādos to posmos ir noteiktas dažādas kategorijas ar mainīgu sarkano līniju platumu (C un E kategorija, D un E kategorija, C un D kategorija).

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.1.

4.5.5.3. Zilupes pilsētas transporta infrastruktūras attīstība

Valsts autoceļi Zilupes pilsētā nav.

Pašvaldības ielām un ceļiem Zilupes pilsētā noteiktās kategorijas un sarkano līniju platumi:

- D kategorija un sarkano līniju platums 12 m līdz 19 m;
- E kategorija un sarkano līniju platums 6 m līdz 27 m;
- atsevišķām ielām un ceļiem dažādos to posmos ir noteiktas dažādas kategorijas ar mainīgu sarkano līniju platumu (B un E kategorija, D un E kategorija).

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.3.

4.5.5.4. Risinājumi ielu un ceļu piederībai un klasifikācijai ciemos

Pašvaldības nozīmes ceļi un ielas

- Netiek noteikti jauni pašvaldības nozīmes ceļi un ielas. Pašvaldības nozīmes ceļu vai ielu pašvaldība nosaka pašvaldības teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā.

Pašvaldības nozīmes ielas statusu pašvaldība var piešķirt ar atsevišķu administratīvo aktu, kam pievienots grafiskais pielikums.

Valsts galvenais autoceļš A12:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 13,5 līdz 15,5 m; 9,5 m (autoceļa divlīmeņu krustojumi vai autoceļa blakusceļi);
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai ir 20 m.

Valsts reģionālie autoceļi:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 11 m līdz 15,5 m;
- autoceļa (ielas) kategorija – B;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai ir 3 m līdz 20 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Valsts vietējie autoceļi:

- ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass uz katru pusi ir 9,5 m līdz 13,5 m;
- autoceļa (ielas) kategorija –B;
- attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai ir 3 m līdz 15 m (atsevišķās vietās līdz esošajai apbūvei).

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.26., Pielikumos Nr. 16.4. līdz Nr. 16.25.

Risinājumi pašvaldības ielām / ceļiem iekļauti tabulā Nr. 7.

Tabula Nr. 7 Risinājumi pašvaldības ielām / ceļiem ciemos

Nr. p. k.	Apdzīvotā vieta	Ielas / ceļa kategorija apdzīvotā vietā	Sarkanās līnijas platums apdzīvotā vietā
1.	Blontu ciems	D, E	6 m līdz 14 m
2.	Bozovas ciems	E	8 m līdz 12 m
3.	Brigu ciems	D, E	10 m līdz 15 m, 1 m līdz 2 m no ceļa nodalījuma joslas
4.	Ciblas ciems	D, E	10 m līdz 20 m
5.	Felicianovas ciems	D, E	8 m līdz 15 m
6.	Goliševas ciems	D, E	8 m līdz 15 m, 4 – 6 m no ceļa nod. j.
7.	Kivdoloovas ciems	D, E	6 m līdz 24 m
8.	Lauderu ciems	D, E	8 m līdz 15 m, 1 m līdz 2 m no ceļa nod. j.
9.	Līdumnieku ciems	D, E	8 m līdz 15 m, 2 – 4 m no ceļa nod. j.
10.	Lucmuižas ciems	D, E	10 m līdz 14 m
11.	Malnavas ciems	D, E	8 m līdz 20 m
12.	Martišu ciems	E	10 m līdz 22 m
13.	Mežvidu ciems	D, E	8 m līdz 15 m, 2 – 4 m no ceļa nod. j.
14.	Mērdzenes ciems	D, E	6 m līdz 17 m
15.	Nirzas ciems	D, E	6 m līdz 15 m, 1 – 2 m no ceļa nod. j.
16.	Ņukšu ciems	D, E	6 m līdz 12 m, 1 – 12 m no ceļa nod. j.
17.	Otro Mežvidu ciems	D, E	12 m līdz 16 m, 2 – 5 m no ceļa nod. j.
18.	Pasienes ciems	D, E	7 m līdz 19 m
19.	Pildas ciems	D, E	10 m līdz 16 m, 1 – 4 m no ceļa nod. j.
20.	Pudinavas ciems	D, E	10 m līdz 15 m, 3 – 4 m no ceļa nod. j.
21.	Pušmucovas ciems	D, E	8 m līdz 17 m
22.	Rundēnu ciems	D, E	6 m līdz 15 m
23.	Salnavas ciems	D, E	8 m līdz 15 m
24.	Šuškovas ciems	E	12 m, 2 – 8 m no ceļa nodalījuma joslas
25.	Tutānu ciems	D, E	10 m līdz 15 m
26.	Vecslabadas ciems	D, E	10 m līdz 19 m, 5 m no ceļa nod. j.
27.	Zaļesjes ciems	E	10 m līdz 12 m, 2 m līdz 10 m no ceļa nod. j.
28.	Zvirgzdenes ciems	D, E	10 m līdz 15 m

Atsevišķām ielām / ceļiem netiek noteikta kategorija apdzīvotā vietā.

Papildus informāciju skatīt Pielikumā Nr. 16.4. līdz Nr. 16.25.

4.6. Inženiertīkli un objekti, riska objekti

Inženiertīkli ir definēti Ministru kabineta noteikumu Nr. 500 "**Vispārīgie būvnoteikumi**" 2.16. punktā kā būvju kopums, kas sastāv no cauruļvadiem, kabeļiem, vadiem, aprīkojuma, iekārtām un ierīcēm un paredzēts elektroenerģijas, siltumenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens un citu resursu ražošanai, pārvadei (transportam), uzglabāšanai vai sadalei, kā arī inženiertīklu pievadiem un iekšējiem inženiertīkliem.

Atbilstoši **Teritorijas attīstības plānošanas likuma** 12. pantam teritorijas plānojums nosaka funkcionālo zonējumu un vispārīgās teritorijas izmantošanas prasības, tostarp teritorijas, kas rezervējamas inženiertīklu un tehniskās infrastruktūras izvietojumam. Likuma 23. panta sestā daļa paredz, ka inženiertīklus un ar tiem saistītus objektus ir atļauts izvietot jebkurā teritorijas plānojumā noteiktajā funkcionālajā zonā, ievērojot normatīvo aktu prasības.

Inženiertīklu izvietojumu un teritoriju aprobežojumus reglamentē arī Ministru kabineta noteikumi Nr. 240 "**Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi**". Noteikumu 42.punkts noteic, ka teritorijas plānojumā, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru, nosaka funkcionālo zonu Tehniskās apbūves teritorija (TA). 149. un 150. punkts nosaka prasības centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu plānošanai, tostarp teritorijās ar īpašiem noteikumiem (TIN) un noteiktās apbūves teritorijās (mazstāvu, daudzstāvu, publiskās, jauktās un savrupmāju apbūves teritorijās). Saskaņā ar 151. punktu līdz centralizēto tīklu izbūvei pieļaujami lokāli risinājumi, savukārt 152. punktā noteiktas prasības ugunsdzēsības ūdensapgādei.

Lietusūdeņu un sniega ūdeņu apsaimniekošana jāparedz atbilstoši MK noteikumu Nr. 240 164.–167. punktam, nosakot lietusūdeņu savākšanas sistēmas, lokālos risinājumus vai filtrācijas sistēmas, kā arī prasības piesārņojuma priekšattīrīšanai pirms novadīšanas virszemes ūdensobjektos.

Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu plānošanā ievērojams arī **Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums**, kas nosaka centralizēto ūdenssaimniecības pakalpojumu organizēšanas principus pašvaldībā, kā arī Ūdens apsaimniekošanas likums, kas paredz ūdens resursu ilgtspējīgas izmantošanas un aizsardzības prasības.

Energoapgādes infrastruktūras attīstība veicama atbilstoši **Enerģētikas likumam**, ievērojot teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu un nepieciešamības gadījumā piemērojot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras atbilstoši likumam "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".

Inženiertīklu izvietojumā jāievēro arī **Aizsargjoslu likuma** prasības, kas nosaka aizsargjoslas gar elektrolinijām, gāzesvadiem, ūdensvadiem, kanalizācijas tīkliem un citiem infrastruktūras objektiem.

Kā teritorijas izmantošanas veidi funkcionālajās zonās, kurās atrodas inženiertīkli un objekti nosakāmi:

- Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), kas iekļauj virszemes, pazemes un zemūdens inženiertīklus, hidrobūves (piemēram, moli, dambji, viļņlauži), siltumenerģijas, elektroenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens, naftas produktu un citu resursu pārvadei, uzglabāšanai, sadalei un pievadei nepieciešamās būves, ietverot aprīkojumu, iekārtas, ierīces (piemēram, cauruļvadus, kabeļus, urbumus u. tml.);

- Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006), kas iekļauj enerģijas ražošanas un energoapgādes uzņēmumu (piemēram, hidroelektrostacijas, koģenerācijas stacijas, vēja elektrostacijas un vēja parki un līdzīga rakstura objekti) apbūvi.

Likuma “**Par piesārņojumu**”⁵⁸ 1. pants definē piesārņotu vietu un potenciāli piesārņotu vietu:

- piesārņota vieta — augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kas satur piesārņojošas vielas;
- potenciāli piesārņota vieta — augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc nepārbaudītas informācijas, satur vai var saturēt piesārņojošas vielas.

Saskaņā ar tā paša likuma 34.pantu, pašvaldība var noteikt ierobežojumus teritorijas plānojumā, lai aizsargātu cilvēku veselību vai vidi. Tas attiecas gan uz dzīvošanu, gan citu šīs teritorijas izmantošanu, ja tas ir nepieciešams. Papildus tam, MK noteikumu Nr.240 145.punkts paredz, ka teritorijas plānojumā un lokālplānojumā var noteikt minimālos attālumus starp potenciālajiem piesārņojumu radošajiem objektiem un dzīvojamo un publisko apbūvi, kā arī tūrisma un rekreācijas objektiem.

Esošā situācija

Centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija

Centralizētā ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus novadā nodrošina SIA „Ludzas apsaimniekotājs”. Pilsētās apmēram 70% no iedzīvotājiem **pieejama centralizētās ūdensapgādes sistēma**, ciemos tā pieejama 60–80% ciematu iedzīvotāju, taču lauku teritorijās iedzīvotāji galvenokārt izmanto akas un personīgos dziļurbumus.

577 ūdensapgādes urbumi, no tiem tikai 127 ir aktīvi un darbojas. Pašvaldības pārziņā ir 69 centralizētās ūdensapgādes urbumi ar stingrā, bakterioloģiskā vai ķīmiskā režīma aizsargjoslām (šī sējuma 9.PIELIKUMS Centralizētās ūdensapgādes urbumi). Vietās, kur nav pieejama centralizētā ūdensapgāde vai ēkas nav pieslēgtas centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem, tiek izmantota individuālā ūdensapgāde (urbumi un akas).

Centralizētās kanalizācijas sistēmas, kuru pakalpojumus izmanto apmēram 50% no pilsētas un ciemu iedzīvotājiem. Lielākais kanalizāciju tīkls ir Ludzas pilsētā. Sadzīves notekūdeņi no Ludzas tiek savākti kanalizācijas sistēmā un novadīti uz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm. Novadā ir 45 **notekūdeņu attīrīšanas ietaises**, kuras uztur un apkalpo pašvaldības pagastu pārvaldes un pašvaldības kapitālsabiedrības (šī sējuma 10.PIELIKUMS Notekūdeņu attīrīšanas ietaises).

Lietusūdens kanalizācija

Pilsētās darbojas **slēgta un vaļēja tipa** lietusūdens kanalizācijas sistēma. Daudzviet lietus novadīšanas tīkli ir jāatjauno vai jāizbūvē no jauna. Daudzās ielās grāvji ir aizauguši un caurtekas bojātas. Meliorācijas grāvju sliktā tehniskā stāvokļa dēļ tiek appludinātas dzīvojamo māju un sabiedrisko vietu teritorijas pilsētās.

Siltumapgāde

Tiek izmantoti **dažādi siltumapgādes veidi**: centralizēta siltumapgādes sistēma, lokālā apkure un individuālā apkure. Siltumapgādes nodrošināšanā pašvaldības ēkās tiek lietota centralizētā siltumapgādes sistēma, lokālā jeb vietējā un individuālā apkure. Kā nozīmīgākais kurināmā veids 2024.gadā ir koksne (pārējais) 83%, šķelda 7% un malka 6%.

Atsevišķos gadījumos arī šķidrās kurināmais (dīzeļdegviela), biogāze un sašķidrinātā gāze. Centralizētā siltumapgāde tiek nodrošināta Ludzas, Kārsavas un Zilupes pilsētās, kā arī Malnavas pagasta Malnavas ciematā, Rundēnu pagasta Rundēnos un daļā citu pagastu centru dzīvojamās kvartālos. Kā kurināmais centralizētajā siltumapgādē tiek izmantota šķelda.

Ludzas novadu nešķērso maģistrālie un sadales dabasgāzes vadi. Ludzas novads nav savienots ar Latvijas centralizētajiem dabasgāzes tīkliem, tādēļ novada iedzīvotājiem nav pieejama dabasgāze. **Sašķidrinātās gāzes** patērētāji ir novada iedzīvotāji, kuri to izmanto sadzīves un apkures vajadzībām. Pakalpojums ir pieejams divos veidos: no gāzes rezervuāriem un no individuālajiem gāzes baloniem un rezervuāriem.

Elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra

Ir izbūvēta **VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" elektronisko sakaru tīkla infrastruktūra**: EST infrastruktūras trases (kabeļu kanalizācija) Ludzas pilsētas teritorijā Latgales ielā, Liepājas ielā, Dagdas ielā, Rūpniecības ielā, Jelgavas ielā, Stroda ielā, Blaumaņa ielā, Skolas ielā, P. Miglinīka ielā, Stacijas ielā, Stacijas šķērsielā, Sporta ielā, Dzirnau ielā, gar autoceļu A12, gar autoceļu P49 no krustojuma ar autoceļu P50 līdz atzarojumam uz Blontiem; gar autoceļu P49; atzarojums uz Ņukšiem, gar Baznīcas ielu, gar autoceļu V521; gar autoceļu P49 no krustojuma ar autoceļu V521 līdz Pildai; atzarojums no autoceļa A13, gar autoceļu V504, gar Stacijas ielu līdz Kārsavas stacijai, Malnavas pagastā; utt. Projektēšanas un būvniecības stadijā esošās un plānotās EST infrastruktūras trases (kabeļu kanalizācija) Ludzas novada teritorijā – Stacijas ielā, Bozovā, Aizgāršas ielā Goliševā un autoceļa V519 nodaļējuma joslā.

SIA "Latvijas Mobilais Telefons" piederošos 15 nekustamajos īpašumos atrodas **11 radiotorņi** ar sakaru aparātūras konteineriem un 4 **radiomasti** ar sakaru aparātūras konteineriem.

Elektroenerģijas infrastruktūra

Novada teritoriju šķērso AS „Augstsprieguma tīkls” publiskas infrastruktūras elektroenerģijas pārvades tīkla **110kV un 330kV gaisvadu elektrolinijas**. Ludzas novada teritorijā atrodas trīs **pārvades tīkla transformatoru apakšstacijas**:

- „Kārsava” (Šosejas ielā 1C, Kārsava);
- „Ludza” (Latgales ielā 240C, Ludza);
- „Zilupe” (Lauku ielā 6B, Zilupe).

Būvprojektu izstrādāšanai teritorijās, kas atrodas 110kV vai 330kV elektrolinijas aizsargjoslā, saņemt AS "Augstsprieguma tīkls" tehniskos noteikumus. Darbiem ar celšanas un citiem mehānismiem tuvāk par 30 metriem no 330kV un 110kV elektroliniju malējiem vadiem izstrādāt un saskaņot ar AS "Augstsprieguma tīkls" darbu izpildes projektu. Plānojot būvniecību novērtēt nepieciešamību veikt 110kV un 330kV gaisvadu elektroliniju pārbūvi ar mērķi ievērot nepieciešamos savstarpējos horizontālos un vertikālos attālumus saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 "Inženiertīklu izvietojums". Pārbūves nepieciešamības gadījumā noslēgt vienošanos ar AS "Augstsprieguma tīkls". Visus izdevumus, kas saistīti ar elektroliniju pārbūvi (trases noteikšana, saskaņošana, projektēšana, iekārtu iegāde, nojaukšana, būvdarbi u.c.) apmaksā pārbūves ierosinātājs.

Novada teritorijā ir trīs **hidroelektrostacijas** (HES) – Felicianovas HES Ciblas pagastā, Kubulovas HES Isnaudas pagastā un Zilupes HES Zilupes pilsētā⁵⁹ (šī sējuma 13.PIELIKUMS Hidroelektrostacijas).

Alternatīvā energoapgāde

- Visa Ludzas novada teritorija atrodas tā sauktajā “sarkanajā zonā”, kurā saskaņā ar Aizsardzības ministrija noteiktajiem ierobežojumiem nav pieļaujama vēja parku būvniecība.
- Potenciālās vietas saules un vēja parku attīstībai⁶⁰:
 - Blontu, Ciblas un Līdumnieku pagasti – vēja parks. Tika uzsākta lokālplānojuma izstrāde un ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūra. IVN procedūra pārtraukta, pamatojoties uz SIA “IGN RES DEV1” 04.09.2025. iesniegumu Nr. LEVCOR_2025_0028 “Par IVN vēja parka iecerei “Jakuči””. Informācija par precīzu plānoto jaudu un teritorijas platību pašvaldības rīcībā nav.
 - Salnavas pagasts (Vēja parks “Latgola”) – oficiāli saskaņojumi netika iesniegti, taču bija informācija par nodomu uzsākt projekta virzību (iecerēta būvniecība Salnavas un Mežvidu pagastā). Detalizēta informācija par plānoto jaudu un platību pašvaldības rīcībā nav.
 - Salnavas pagasts (projekts “Balvi–Ludza”) – vēja parks. Pamatojoties uz SIA “Latvijas vēja parki” 29.05.2024. vēstuli Nr. 61VLOO–15/46, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra projektam “Vēja elektrostaciju parks “Balvi–Ludza” un tā saistītā infrastruktūra” tika pārtraukta. Informācija par plānoto jaudu un izmantojamo teritoriju pašvaldības rīcībā nav.
- Būvniecības ieceres ar uzsāktu IVN⁶¹ – novada teritorijā nav aktīvu būvniecības ieceru ar uzsāktu un turpinātu IVN procedūru, kur būtu zināma plānotā jauda un netiktu piemērots pārtraukums.
- Realizētie saules enerģijas projekti⁶²: kadastra Nr. 68010080061 – Latgales iela 248A, Ludza, kadastra Nr. 68580020032 – Isnaudas pagasts, kadastra Nr. 68960020137 un kadastra Nr. 68960020158 – Zaļesjes pagasts.
- Izsniegtas atļautas saules elektrostaciju ierīkošanai vēl 3 nekustamajos īpašumos⁶³.

Meliorācijas sistēmas un būves

Ludzas novadā, pēc meliorācijas kadastra datiem atrodas sekojošas meliorācijas sistēmas un būves:

- 204 697 ha meliorētas platības;
- Kreiču polderis ar platību 140 ha, ar poldera sūkņu staciju un aizsargdambi 909 m garumā;
- 77 valsts nozīmes ūdensnotekas.

⁵⁹ <http://wikimapia.org/38472591/lv/Felicianovas-HES>

⁶⁰ Pēc pašvaldības rīcībā esošās informācijas, 2026

⁶¹ Pēc pašvaldības rīcībā esošās informācijas, 2026

⁶² Pēc pašvaldības rīcībā esošās informācijas, 2026

⁶³ Pēc pašvaldības rīcībā esošās informācijas, 2026

Valsts ģeodēziskais tīkls

Novada teritorijā ir **117 valsts ģeodēziskā tīkla punkti**: 73 nivelēšanas tīkla 1. klases (N1) punkti; 7 nivelēšanas tīkla 2. klases (N2) punkti; 1 (viens) globālās pozicionēšanas tīkla 1. klases (G1) punkts, 35 globālās pozicionēšanas tīkla 2. klases (G2) punkti un 1 (viena) LatPos bāzes stacija (šī sējuma 7. PIELIKUMS Valsts ģeodēziskā tīkla punkti).

Riska avoti

Ludzas novadā nav Nacionālas nozīmes paaugstināta rūpnieciskā avāriju riska objektu un teritorijas. Būtiskākie riska avoti, kas rada vides piesārņojumu ir transports, degvielas uzpildes stacijas, rūpnīcas un ražošanas uzņēmumi, intensīva lauksaimniecība, izgāztuves, katlu mājas, NAI, utt.

Piesārņojošās darbības uzņēmumi

Nav neviens A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmums, **B kategorijas** piesārņojošo darbību veikšanai novadā izsniegta 41 atļauja un **C kategorijas** piesārņojošo darbību veikšanai izsniegta 161 atļauja.

Zemes dzīļu izmantošana

Izsniegtas 13 **zemes dzīļu izmantošanas licences**, arī licence zemes dzīļu monitoringa veikšanai un četras licences ģeoloģiskajai izpētei.

Izsniegtas 14 **ūdens resursu lietošanas atļaujas**, no kurām 11 pazemes ūdens ieguvei un 3 HES darbības nodrošināšanai.

Novērojumu stacijas

Novada teritorijā atrodas trīs **valsts monitoringa tīkla hidroloģiskās novērojumu stacijas**, kur tiek veikti automātiskie līmeņu mērījumi – “Ludza” (Ludzas pilsētā), “Lozdova” (Malnavas pagastā) un “Pasiene” (Pasienes pagastā) (šī sējuma 14. PIELIKUMS LVĢMC novērojumu tīkls).

Novada teritorijā atrodas divas **pazemes ūdens kvalitātes un kvantitātes monitoringa stacijas** – Malnava 542, Malnava 543, Malnava 544 (Malnavas pagastā) un Istra 548, Istras pagastā) (šī sējuma 14. PIELIKUMS LVĢMC novērojumu tīkls)⁶⁴.

Paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorijas

Ludzas novada teritoriju šķērso 3 **nacionālās nozīmes** paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorijas:

- valsts galvenais autoceļš A13 Krievijas robeža (Grebņeva) – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medumi);
- valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova) (starptautiskās automaģistrāles maršruts E22 Rīga – Maskava daļa);
- stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa līnijas Rīga – Maskava dzelzceļa infrastruktūras iecirknis Rēzekne II– Zilupe–valsts robeža (divas stacijas (Ludza un Zilupe) un trīs pieturas (Istalsna, Nerza, Briģi)).

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

Nav identificēta neviena piesārņota vieta, bet ir 137 **potenciāli piesārņotas vietas** (šī sējuma 8. PIELIKUMS Potenciāli piesārņotās vietas).

⁶⁴ <https://videscentrs.lvģmc.lv/noverojumu-arhivs/pazemes>

Degvielas un automobiļu gāzes uzpildes stacijas

Darbojas 6 **degvielas un automobiļu gāzes uzpildes stacijas**. Trīs no tām atrodas pilsētās (2 Ludzas pilsētā un 1 Kārsavas pilsētā), pārējās atrodas pagastos (šī sējuma 12. PIELIKUMS DUS un AGUS).

Teritorijas plānojuma risinājumi

Grafiskās daļas kartē kā inženierbūvju līnijveida un punktveida objekti attēloti:

- elektroapgādes infrastruktūra – 330 kV elektrolīnija, 110 kV elektrolīnija, 20 kV elektrolīnija, elektrisko tīklu transformatoru apakšstacija, elektrisko tīklu sadales iekārta;
- potenciāli piesārņotas vietas (t.sk. riska objekts) (šī sējuma 8. PIELIKUMS "Potenciāli piesārņotās vietas");
- ūdensapgādes infrastruktūra – pazemes ūdens novērojumu stacija, pazemes ūdens ņemšanas vieta – pašvaldības pārziņā esošie centralizētie ūdensapgādes urbumi (šī sējuma 9. PIELIKUMS. "Centralizētie ūdensapgādes urbumi");
- sadzīves notekūdeņu kanalizācijas infrastruktūra – pašvaldības pārziņā esošās centralizētās kanalizācijas notekūdeņu ietaises (ar jaudu virs 5 m³/dnn) (t.sk. riska objekts) (šī sējuma 10. PIELIKUMS. "Notekūdeņu attīrīšanas ietaises").
- degvielas un automobiļu gāzes uzpildes stacijas (t. sk. riska objekts) (šī sējuma 12. PIELIKUMS "DUS un AGUS");
- hidroelektrostacijas (t. sk. riska objekts) (šī sējuma 13. PIELIKUMS "Hidroelektrostacijas");
- hidroloģisko novērojumu stacijas (t.sk. riska objekts) (šī sējuma 14. PIELIKUMS "LVGMC novērojumu stacijas");
- Kreiču poldera teritorija (laukums) pie Ludzas un poldera sūkņu stacija.

Apbūves noteikumu būtība

- vispārīgas prasības inženiertīkliem;
- prasības ūdensapgādei un kanalizācijai, t.sk., prasības TIN1 teritorijā;
- prasības siltumapgādei, ja nav iespējams nodrošināt pieslēgumu pie centralizētiem siltumapgādes tīkliem;
- prasības alternatīvajai energoapgādei, ietverot nosacījumus biogāzes ražotnes izvietošana, nosacījumus VES, saules paneļu, kolektoru un bloku izvietošanai;
- prasības meliorācijas sistēmām un lietussūdens novadīšanai pilsētās un ciemos;
- kārtība būvniecībai piesārņotā un potenciāli piesārņotā vietā – būvniecība piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijās, kas reģistrētas Valsts vides dienesta pārvaldības sistēmā, nav pieļaujama, ja nav veikta piesārņojuma izpēte un novērtēts piesārņojuma līmenis. Izņēmums attiecas uz īslaicīgas lietošanas būvēm, kas nepieciešamas teritorijas monitoringam vai sanācijai. Būvniecība var tikt īstenota vienlaikus ar sanāciju, ja sanācijas risinājumi ir iekļauti būvniecības dokumentācijā.

Funkcionālās zonas, kurās atļauta Inženiertehniskā infrastruktūra (kods 14001) un Energoapgādes uzņēmumu apbūve (kods 14006) skatīt šī sējuma 4. nodaļā.

4.7. Derīgie izrakteņi

MK noteikumi Nr.240 ar derīgo izrakteņu ieguvu (kods 13004) saprot derīgo izrakteņu ieguves karjeru ierīkošanu un izmantošanu, ieguves rūpniecības uzņēmumus, noliktavas un citu derīgo izrakteņu ieguves darbības nodrošināšanai nepieciešamo apbūvi un infrastruktūru.

Derīgo izrakteņu ieguve kā teritorijas galvenais izmantošana veids tā ir atļauta funkcionālajā zonā Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), bet kā papildizmantošana – funkcionālajās zonās Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) Mežu teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L) un Ūdeņu teritorija (Ū).

Noteikumi nosaka, ka šādiem objektiem teritorijas plānojumā attiecībā uz aizsardzību pret trokšņiem un piesārņojumu paredz paredz pasākumus šādu objektu ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām, transporta plūsmas organizāciju, lai netiktu ietekmētas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas un – drošības attālumus līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, nosakot tajos teritorijas izmantošanas aprobežojumus u.c.

Saskaņā ar MK 29.12.1998. noteikumu Nr.502 **“Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika”** prasībām, teritorijas plānojumā un apbūves noteikumos var tikt noteikti papildu aprobežojumi aizsargjoslu apbūvei un izmantošanai. Saskaņā ar MK 16.03.2010. noteikumiem Nr.264 **“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”** derīgo izrakteņu ieguve nav pieļaujama dabas liegumu un dabas pieminekļu teritorijās, izņemot pazemes ūdens ieguvu personiskām vajadzībām.

Atbilstoši likumam **“Par zemes dzīlēm”**, bieži sastopamie derīgie izrakteņi ir Latvijas teritorijā izplatīti un pietiekamā daudzumā esoši derīgie izrakteņi – māls; smilts, smilts-grants; irdenie saldūdens kaļķieži; kūdras iegulas līdz 5 hektāru platībā vienam īpašniekam piederīga īpašuma robežās un smilšmāls, mālsmilts, aleirīts.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija norāda, ka lauku teritorijās attīstāmas jaunas nozares, kā prioritāti nosakot tūrismu, transporta un loģistikas uzņēmumu darbību lielāko transporta koridoru tuvumā, derīgo izrakteņu (kūdra, dolomīts, sapropelis) ieguvu. Savukārt vadlīnijās lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju attīstībai tiek atbalstīta teritoriju izmantošanas dažādošana, tai skaitā arī derīgo izrakteņu ieguve.

Esošā situācija

Derīgie izrakteņi

Ludzas novada teritorijā pamatiežus veido augšdevona dolomīts un dolomītmerģelis. Te sastopami tādi derīgie izrakteņi kā smilts-grants, smilts, kūdra, saldūdens kaļķiezis, dolomīts, sapropelis un māls.

Uz 2024. gadu saskaņā ar LVĢMC datiem Ludzas novadā bija reģistrētas 132 atradnes un 847 prognozēto resursu laukumi. Atradņu lielāka daļa ir smilts un smilts-grants izrakteņi, kas tiek izmantoti būvmateriāliem. Starp prognozētajiem visvairāk ir kūdras un sapropeļa resursi. Lielākas dolomīta atradnes atrodas Mērdzenes un Blontu pagastos, smilts atradnes Ciblas, Blontu, Pildas, Salnavas un citos pagastos, smilts-grants atradnes Pildas, Lauderu, Ciblas u.c. pagastos. Lielākas prognozētas kūdras atradnes ir Briģu, Goliševas, Līdumnieku un citos pagastos.

Novada teritorijā izsniegtas 13 zemes dzīļu izmantošanas **licences** dolomīta, smilts-grants un smilts atradnei “Baravikas”, dolomīta un kūdras atradnei „Vasariņas”, kūdras atradnei „Opuļu purvs” iecirknis „Kleši 3 – Akmentiņi”, „Plaudīšu (Deglovas) purvs”, „Kalnasalas (Beržovkas) purvs”, sapropeļa atradnei „Zeļu ezers” un citu derīgo izrakteņu

ieguvei, kā arī licence zemes dzīļu monitoringa veikšanai un četras licences ģeoloģiskajai izpētei.

Smilts ieguve notiek 19 **atradnēs** („Rogaiži”, „Korintes”, „Dubrovkas”, utt.), smilts-grants ieguve notiek 60 atradnēs („Vecslabada”, „Krocāni”, „Grantiņi”, „Morozī”, utt.), dolomītu ieguve notiek 11 atradnēs („Garupes”, „Degļeva”, „Ločukrosti”, utt.), kūdras ieguve notiek 11 atradnēs („Peikstuļnīcas-Salas”, „RAU purvs”, „Kalnasalas (Beržovkas)”, utt.), sapropeli iegūst Daļkas, Franapoles, Plusona un Zeiļu ezeros. Vēl iegūst mālu „Kārsava” atradnē Salnavas pagastā, saldūdens kaļķi atradnē „Šelupinka”, „Zilezers”, „Pilda”, utt.⁶⁵

Attēlā Nr. 29 apkopotas derīgo izrakteņu atradņu vietas un veidi.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Derīgo izrakteņu (kods 13004) ieguve

ieguve aizliegta:

- pilsētās un ciemos;
- kultūras pieminekļu teritorijā;
- teritorijā ar īpašiem noteikumiem “Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija” (TIN4);
- teritorijā ar īpašiem noteikumiem “Ainaviski vērtīga teritorija” (TIN5).

ieguve atļauta:

- Mežu teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L) – atļauta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguve (t. i., izņemot dolomītu);
- Ūdeņu teritorija (Ū) un Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) – atļauta derīgo izrakteņu ieguve;
- aizsargjoslas (aizsardzības zonas) teritorijā ap kultūras pieminekli ir atļauta, ja saņemts normatīvajos aktos noteiktās atbildīgās institūcijas kultūras pieminekļu aizsardzības jomā saskaņojums.

Esošai dolomītu atradnei (Salenieki, pases ID 182519; Rītupe, pases ID 182365) noteikta funkcionālā zona Rūpnieciskās apbūves teritorija (R).

Apbūves noteikumu būtība

Derīgo izrakteņu ieguve atsevišķās funkcionālajās zonās atļauta, ņemot vērā prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā (Apbūves noteikumu 4. nodaļa).

Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas vai esošas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu, ievēro noteiktos minimālos attālumus no dzīvojamās un publiskās apbūves, dabas teritorijas un objekta līdz derīgo izrakteņu ieguves teritorijas laukuma robežai.

Noteiktas prasības derīgo izrakteņu ieguves vietu izstrādātājiem attiecībā uz derīgo izrakteņu transportēšanā izmantojamajiem ceļiem.

⁶⁵ LVGMC, Zemes dzīļu informācijas sistēmas dati

Attēls Nr. 29 Derīgo izrakteņu atradnes

4.8. Kultūrvēsturiskais mantojums

Plānojot funkcionālās zonas, teritorijas izmantošanu un apbūvi vai paredzot jebkāda veida saimniecisko darbību kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās, saistoši šādi **normatīvie akti**:

- Likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību";
- Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumi Nr. 720 "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 720);
- citi normatīvie akti, kuros ietverti kultūras mantojuma aizsardzības jautājumi, piemēram, MK noteikumi Nr.240.

Saskaņā ar likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un MK noteikumu Nr.720 prasībām, kultūras pieminekļi jāizmanto veidā, kas neapdraud un nemazina to kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu ilgtermiņā, prioritāri kultūras pieminekļi jācenšas izmantot sākotnējai funkcijai, kultūras, izglītības un zinātnes mērķiem, bet pieļaujama to izmantošana arī citām vajadzībām, ja tā nemazina pieminekļu vēsturisko, zinātnisko un māksliniecisko vērtību, kā arī ievērojot kultūras pieminekļu, to teritoriju un aizsardzības zonu uzturēšanas režīmus un saimnieciskās darbības ierobežojumus. Ar kultūras pieminekļu un to teritoriju uzturēšanas režīmiem var iepazīties vietnē: <https://mantojums.lv/>.

Saskaņā ar likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 23. pantu un Aizsargjoslu likuma 8. pantu, aizsardzības zona ap valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem pilsētās noteikta 100 m un laukos – 500 m, ja aizsardzības zona nav noteikta individuāli. Ja kultūras piemineklis, izņemot arheoloģijas pieminekļus, atrodas kāda cita kultūras pieminekļa teritorijā vai aizsardzības zonā individuālā aizsardzības zona tiek noteikta – "nulle". Ja nekustams mākslas piemineklis atrodas kultūras pieminekļa iekštelpās, tam atsevišķa aizsardzības zona nav jānosaka. Nekustamiem mākslas pieminekļiem, kas atrodas ēkā ārpus kultūras pieminekļu teritorijas vai to aizsardzības zonas, individuālā aizsardzības zona tiek noteikta pa ēkas vai ēkas daļas perimetru.

Jebkuru saimniecisko darbību kultūras pieminekļa aizsardzības zonā drīkst veikt tikai ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atļauju.

Latvija2030 vīzijā par Latvijas nākotnes telpiskās struktūras attīstību Ludzas novads ietilpst Austrumu pierobežas un Dabas aizsardzības, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju koncentrācijas telpā, kas ir izcelta arī kā Nacionālo interešu telpa. Šeit **koncentrētas tās unikālās vērtības**, kas veido Latvijas un tās dažādo reģionu identitāti un starptautisko atpazīstamību.

Telpiskās attīstības perspektīva iezīmē integrētu skatījumu uz valsts attīstību, lai Latvijas galvenās vērtības, resursi un priekšrocības tiktu izmantoti visefektīvākajā veidā. Latvijas telpiskās attīstības perspektīvas uzdevums ir **noteikt** politikas virzienus ilgtspējīgai un līdzsvarotai valsts teritorijas attīstībai, panākot reģionu ekonomiskā potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu, iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, **dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un prasmīgu izmantošanu**.

Pilsētām jāklūst par ekonomiskās attīstības centriem – par katra reģiona un visas valsts attīstības virzītājspēku. Pilsētvides kvalitātes paaugstināšana radīs priekšnosacījumus kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Ludzas pilsēta noteikta kā viens no reģionālas nozīmes attīstības centriem, kas papildina Latgales attīstības centru funkcionālo tīklu.

Izcilās dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areāli Latvijā veido nozīmīgu valsts vērtību kopumu, kas izceļas Eiropas mērogā ar augstu dabas un kultūras mantojuma koncentrāciju. Šajās teritorijās savijas dabas faktori, tradicionālās saimniekošanas veidi un apdzīvojuma struktūra, radot augstu estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko kvalitāti, kas vienlaikus kalpo arī kā resurss teritoriju ekonomiskajai attīstībai.

Pēdējās desmitgadēs novērojama urbanizācijas izplešanās, dabas teritoriju samazināšanās un fragmentācija, kā arī tradicionālo lauku ainavu degradācija. Jaunu apbūves teritoriju veidošana, transporta infrastruktūras attīstība un lielmēroga mežsaimnieciskā darbība veicina ainavu un dabas sistēmu pārveidošanu. Tāpēc par būtisku izaicinājumu kļūst nepieciešamība apzināt, saglabāt, saprātīgi apsaimniekot un efektīvi izmantot nacionālas nozīmes dabas, ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma teritoriju areālus. Šīm teritorijām ir stratēģiska nozīme gan reģionālā, gan valsts līmenī, un to attīstībā jāievēro ilgtspējīgas attīstības principi, sabalansējot vietējo iedzīvotāju un sabiedrības intereses, kā arī saglabājot to nozīmi kultūras tradīciju un tūrisma potenciāla kontekstā.

Kā atbildi uz šo izaicinājumu Latvija2030 iezīmē attīstības virzienu – **īstenot pasākumus** lauku teritoriju dzīvotspējas saglabāšanai, nodrošināt valsts atbalstu daudzfunkcionālām un produktīvām lauku teritorijām, **kultūrainavas saglabāšanai un veidošanai**.

Kā pasākumi Latvija2030 noteikti trīs, tai skaitā – **nodrošināt ainavu plānošanas un dabas aizsardzības jautājumu integrēšanu teritorijas attīstības plānošanā** un – **teritorijas plānojumos noteikt prasības un nosacījumus** sabiedrībai nozīmīgām dabas un kultūrainavu un rekreācijas teritorijām, kas nodrošina piekrastes, ūdensmalu, **dabas un kultūras pieminekļu publisku pieejamību un paredz ainaviski nozīmīgu vietu aizsardzību**.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā iekļautā vīzija **Ludzas novadu raksturo ar bagātu dabu un kultūrvēsturisko mantojumu**, tas ir tūristiem ērti sasniedzams novads ar bagātu dabas, kultūrvēsturisko un tradīciju mantojumu.

Telpiskās attīstības perspektīvā kultūrvēsturiskais mantojums tiek skatīts ne tikai caur tūrisma prizmu, bet arī apdzīvojuma attīstības un dzīves kvalitātes kontekstā, salāgojot intereses. Vadlīnijas apdzīvojuma plānošanai nosaka, ka jebkuram novada attīstības plānošanas dokumentam jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās, sabalansējot gan iedzīvotāju intereses, gan ekonomiskās izaugsmes iespējas, gan dabas un kultūrvides aizsardzības prasības. Papildus noteikts arī aizsargāt Ludzas vēsturisko centru un kultūrvēsturisko mantojumu un paredzēt pilsētas ainavas saglabāšanu, tāpat arī novada attīstības centros **jāaizsargā kultūrvēsturiskais mantojums un jāparedz ainavu saglabāšana**.

Vadlīnijas tūrisma attīstības teritoriju izmantošanai kā pirmo prioritāti nosaka – rekreāciju saistītās darbības un infrastruktūras attīstība, kā arī tūrisma resursu (dabas vides, ainavu, kultūrvēsturiskās vides un pieminekļu) saglabāšana un aizsardzība, t.i. – Ludzas novadam jāattīstās kā tūrisma novadam, efektīvi izmantojot daudzveidīgos un bagātos resursus, tai skaitā dabas teritorijas un kultūrvēsturisko mantojumu.

Esošā situācija

Valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi

2025. gadā Ludzas novadā atrodas **138 valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi**⁶⁶:

- 1 pilsētbūvniecības piemineklis – reģiona nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis (aizs. Nr. 7441) "Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs";

⁶⁶ Pieminekļu saraksts, pieejams: <https://mantojums.lv/cultural-objects>

- 16 arhitektūras pieminekļi (7 valsts nozīmes, 7 reģiona nozīmes, 2 vietējas nozīmes)
- 95 arheoloģijas pieminekļi (47 valsts nozīmes, 43 reģiona nozīmes, 5 vietējas nozīmes)
- 26 mākslas pieminekļi (23 valsts nozīmes, 3 reģiona nozīmes).

Jaunatklātie pilskalni

Kopš 2018. gada, kad LĢIA sagatavotais LiDAR zemes reljefa modelis par Latvijas austrumu daļu kļuva publiski pieejams, ir atklāts vairāk iepriekš nezināmu pilskalnu. Ludzas novadā ir **atklāti 8 pilskalni** – Bierzinīku, Cucuru, Garaņu, Maslovas, Trukšānu I un II, Vierņu, Zagorsku, Žubuļu. Katru jaunatklāto pilskalnu uz vietas dabā ir pārbaudījis un par pilskalnu atzinis arheologs, Latvijas kultūras akadēmijas profesors un NKMP eksperts Dr.hist., Dr.hab.art. Juris Urtāns⁶⁷.

Attēlā Nr. 30 parādīti jaunatklātie pilskalni.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Grafiskajā daļā kultūras pieminekļi un saistītā informācija attēlota kā:

- valsts aizsargājamais kultūras piemineklis (objekts);
- vietējas nozīmes kultūrvēsturiskais un dabas objekts un vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā teritorija (TIN4) (Paskaidrojuma raksta 4.4.7. nodaļa, TIAN 3. pielikums);
- vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas (aizsardzības zonas) teritorija ap kultūras pieminekļiem;
- apgrūtinātā zona – valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa teritorija;
- funkcionālā zona – Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P1);
- funkcionālā zona – Jauktas centra apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (JC1);
- funkcionālā zona – Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2).

Attēlā Nr. 30 parādīti valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi.

Attēlā Nr. 31 parādīti valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, teritorijas un aizsardzības zonas Ludzā, kā piemērs.

Apbūves noteikumu būtība

- valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem Apbūves noteikumu 7.2.2. apakšnodaļā "Prasības kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās" noteiktas specifiskas prasības – esošo ēku pārbūvei, jaunu ēku būvniecībai, zemes vienību dalījumam, ielu telpai, labiekārtojumam;
- Apbūves noteikumu 7.2.3. apakšnodaļā "Prasības pilsētībūvniecības pieminekļa "Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs" un tā aizsargjoslas teritorijā" – par arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas veikšanu, ēku atjaunošanu un pārbūvi;

⁶⁷ Jaunatklātie pilskalni, pieejams: <https://lka.edu.lv/lv/petnieciba/petijumu-projekti/fundamentalo-un-lietisko-petijumu-projekti/realizetie-fundamentali-lietisko-petijumu-projekti/pilskalnu-jaunatklajumi-latvija-2018-2021gada-kulturvesturiska-n-jaunatklato-pilskalnu-saraksts/>

- Apbūves noteikumu 4.4.2. apakšnodaļā "Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P1)" noteikti specifiski noteikumi visai kultūras pieminekļa teritorijai, kas noteikta kā atsevišķa funkcionālā zona.
- P1 zonu nosaka, lai nodrošinātu kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un funkcionēšanu arhitektūras pieminekļu Malnavas Rožukroņa Dievmātes katoļu baznīca un Vecā Malnavas Rožukroņa Dievmātes katoļu baznīca (aizs. Nr. 6460), Ludzas katoļu baznīca un Tadeuša kapela (aizs. Nr. 6462), Ludzas Lielā sinagoga (aizs. Nr. 8948), Pasts (aizs. Nr. 8695), Eversmuižas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6459), Istalsnas katoļu baznīca (aizs. Nr. 3971), Vecslabadas Baznīcas kalns – pilskalns (aizs. Nr. 1535), Lauderu Sv. Nikolaja pareizticīgo baznīca (aizs. Nr. 6461), Malnavas muižas klēts (aizs. Nr. 9160), Raipoles Svētā Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca (aizs. Nr. 4002), Pasienes Svētā Dominika Romas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6465), Brodaižu Kunga Jēzus apskaidrošanas Romas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6466), Pušmucovas katoļu baznīca ar žogu un vārtiem (aizs. Nr. 9158), Salnavas katoļu kapela (aizs. Nr. 8763), kā arī vietējas nozīmes kultūrvēsturisko objektu – Pudinavas Vissvētās Dievmātes Patvēruma pareizticīgo baznīca, Ludzas vecticībnieku baznīca, Ludzas Vissvētās Dievmātes Aizmigšanas pareizticīgo baznīca, Kapliča, Ludzas novadpētniecības muzejs, Zilupes katoļu baznīca, Zilupes Kristus Krusta Pacelšanas pareizticīgo baznīca, Eversmuiža, Felicianovas muiža, Goliševas Sv. Trijādības pareizticīgo baznīca, Istras katoļu baznīca, Vecslabadas Kristus Augšāmcelšanās pareizticīgo baznīca, Pasienes muiža, Rundēnu Svētā Krusta paaugstināšanas Romas katoļu baznīca, Zaļesjes muiža, Pildas katoļu baznīca un Brigu katoļu baznīca teritorijās, paredzot atbilstošu infrastruktūru;
- Apbūves noteikumu 4.5.2. apakšnodaļā "Jauktas centra apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (JC1)" noteikti specifiski noteikumi šai funkcionālai zonai. JC1 zona noteikta reģiona nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa "Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs" un piegulošajā teritorijā, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs;
- Apbūves noteikumu 4.9.5. apakšnodaļā "Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2)" noteikti specifiski noteikumi šai funkcionālai zonai. DA2 zonu nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas pieminekļos (dendroloģiskie stādījumi) – "Ozupienes parks", "Gomeļmuižas parks", "Runtortas parks", "Mežvidu parks", kultūras pieminekļos ciemos, pilsētās – Ludzas viduslaiku pils un Ludzas pilsdrupas (aizs. Nr. 6463 un 1544, Odu kalns – senkapi (aizs. Nr. 1543), Mērdzenes Karātavu kalns – soda vieta (aizs. Nr. 1549), Nirzas senkapi (aizs. Nr. 1561) un citu objektu – Ludzas pilsētas centra skvēri (kad. Nr. 68010040516, 68010040387), Malnavas muižas parks, Pasienes muižas parks teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves, paredzot atbilstošu infrastruktūru;
- nozīmīgi ir saglabāt koku alejas un koku rindas, kas ir unikāls kultūrvēsturiskais mantojums. Tām ir liela loma kultūrvēsturiskajā ainavā, kā arī dabas daudzveidības uzturēšanā un saglabāšanā. Apbūves noteikumu 7.2.4. apakšnodaļā minēta koku grupas un aleju saglabāšana.
- Apbūves noteikumi valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās piemērojami tiklīdz, ciktāl tie nav pretrunā ar kultūras pieminekļu aizsardzību reglamentējošiem normatīviem aktiem.

- Šī sējuma 5. PIELIKUMĀ "Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi" kultūras pieminekļi iedalīti pēc aizsardzības numura, vērtības un tipoloģiskās grupas, atrašanās vietas un aizsargjoslas (aizsardzības zonas), balstoties uz Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) datiem. Turpat apkopoti no saraksta izslēgtie kultūras pieminekļi un kultūras pieminekļi no blakus esošajiem novadiem, kuru aizsargjosla / aizsardzības zona skar Ludzas novada teritoriju.

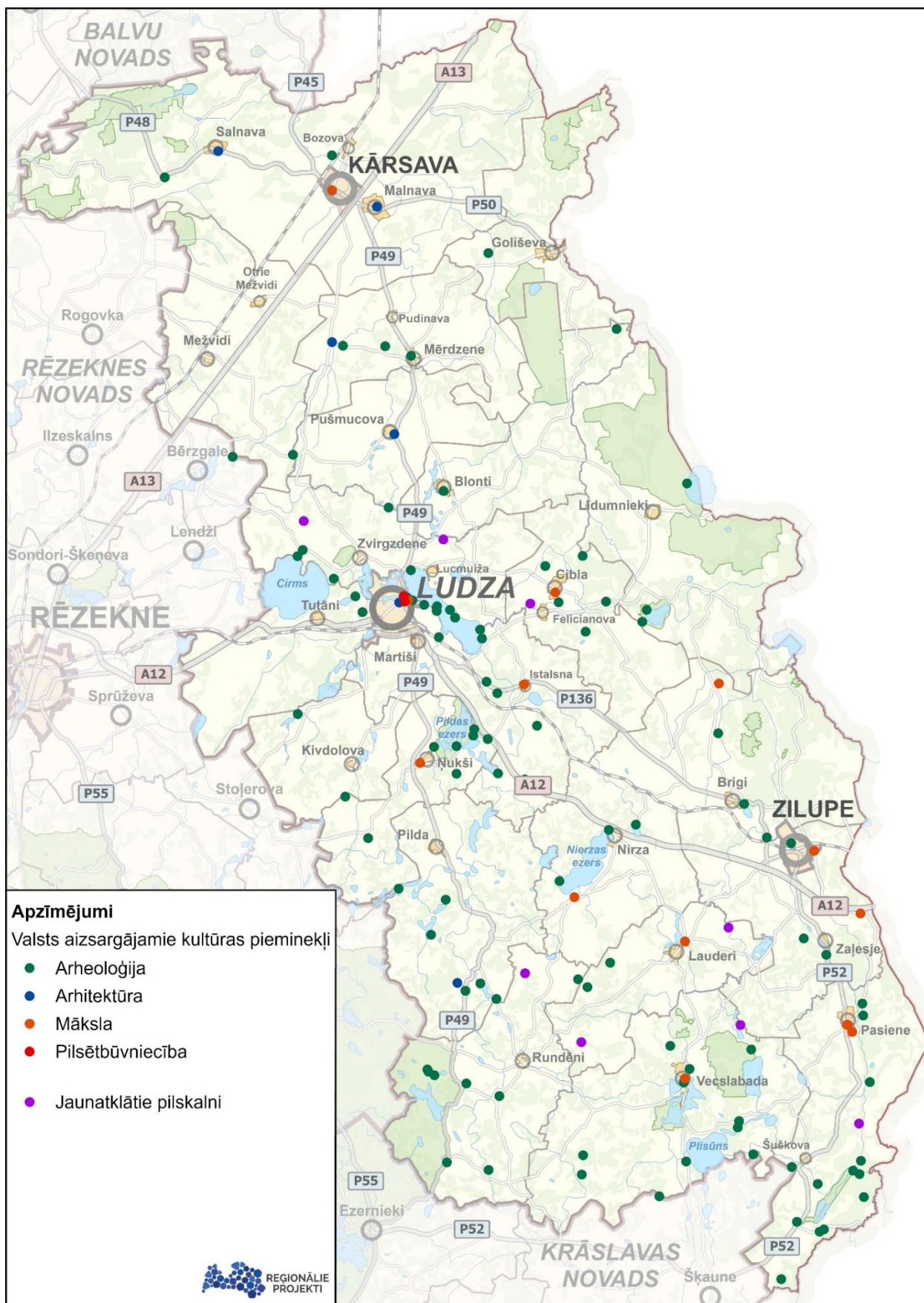
Jaunatklātie pilskalni

Jaunatklātie pilskalni netiek iekļauti teritorijas plānojuma saistošajā daļā.

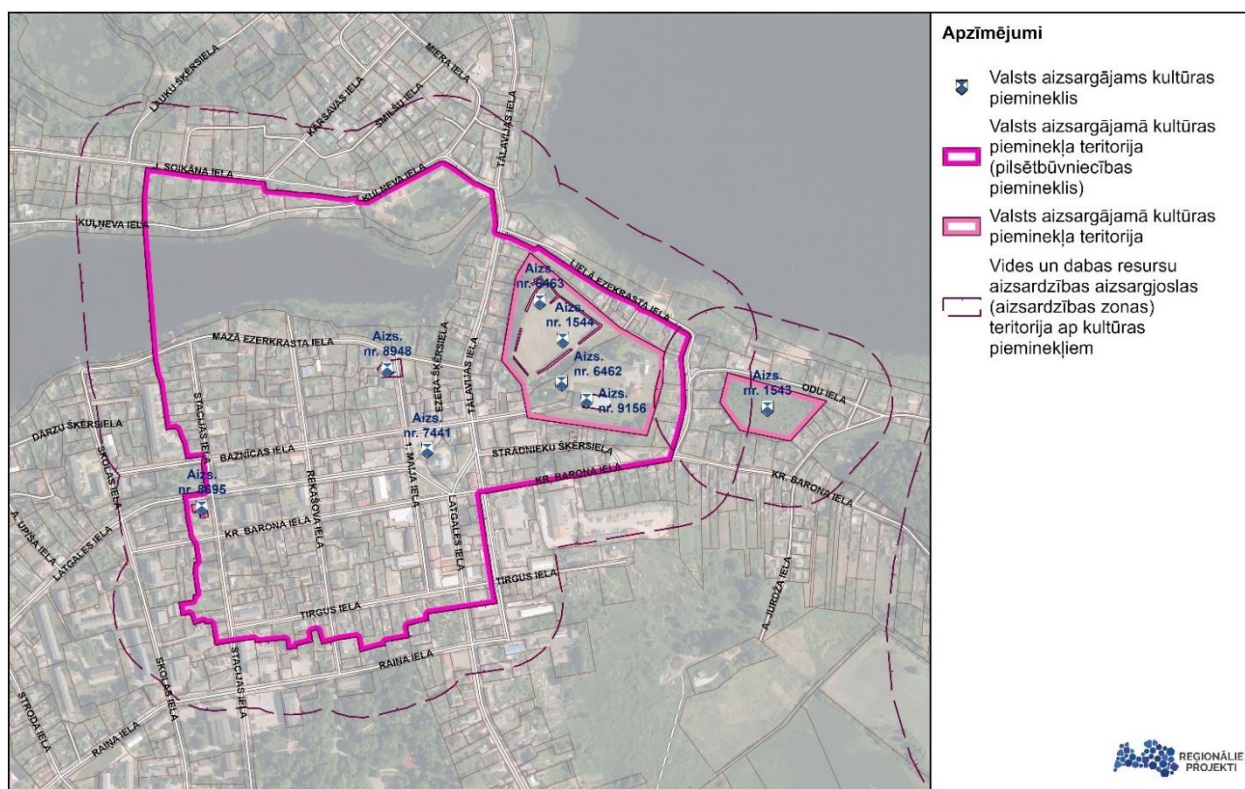
Atbilstoši likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 14. pantam valsts aizsargājama kultūras pieminekļa statuss tiek noteikts ar Kultūras ministrijas lēmumu, iekļaujot objektu Kultūras pieminekļu valsts aizsardzības sarakstā. Līdz šādam lēmumam objektam nav speciālā aizsardzības režīma.

Ja teritorijas plānojumā tiktu attēlots un faktiski aizsargāts objekts, kuram nav noteikts pieminekļa statuss, tas radītu īpašuma tiesību ierobežojumu bez skaidra normatīvā pamata. Kā uzsvērts VARAM 2026. gada 9. janvāra rīkojumā Nr. P-1-2/7, būtiski teritorijas izmantošanas ierobežojumi ir rūpīgi jāpamato, tiem jābūt samērīgiem un balstītiem objektīvos datos, pretējā gadījumā tie neatbilst Satversmes 1. un 105. pantam.

Pieminekļa statusa piešķiršana ir valsts kompetence, un pašvaldība nav tiesīga ar teritorijas plānojumu radīt regulējumu, kas pēc būtības aizstātu vai apsteigtu speciālo aizsardzības režīmu.

Attēls Nr. 30 Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi un jaunatklātie pilskalni

Attēls Nr. 31 Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, teritorijas un aizsardzības zonas Ludzā

4.9. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti, mikroliegumi to aizsardzība un izmantošana

Lai samazinātu ietekmi uz īpaši jutīgajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un nodrošinātu dabas vērtību saglabāšanu, Latvijas Republikas normatīvajos aktos, tostarp likumos, Ministru kabineta noteikumos, kā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, sugu un biotopu aizsardzības plānos, ir noteikti īpaši nosacījumi un ierobežojumi, kas vērsti uz antropogēnās slodzes mazināšanu un teritoriju ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanu. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanā jāievēro šo teritoriju darbību reglamentējošais normatīvais regulējums.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un biotopu aizsardzību nosaka vairāki normatīvie akti, līdz ar to, plānojot jebkādas darbības šajās teritorijās, ir ieteicams savlaicīgi vērsties pēc konsultācijas pašvaldības Būvvaldē un Dabas aizsardzības pārvaldes reģionālajā administrācijā.

Likuma **“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”**⁶⁸ 14. pants. nosaka, ka aizsargājamo teritoriju un to funkcionālo zonu robežas attēlo vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 940 **“Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu”**⁶⁹ 53. punkts nosaka, ka izstrādājot pašvaldības teritorijas plānojumu vai detālpārplānojumu, veicot zemes ierīcības darbus, meža inventarizāciju un visu veidu projektēšanu un plānošanu, ievēro mikroliegumu izvietojumu un to aizsardzības un apsaimniekošanas prasības.

Esošā situācija

Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajai dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” aizsargājamo teritoriju, mikroliegumu, īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu valsts reģistra informācijai Ludzas novada teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (Natura 2000) teritorijas, kā arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamās dabas vērtības – Eiropas Savienības nozīmes prioritārie mežu, purvu, zālāju un saldūdeņu biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, kuru populācijas ir nozīmīgas ne tikai Latvijas, bet arī visas pasaules mērogā.⁷⁰

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

- Ludzas novadā atrodas 25 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT). Attēlā Nr. 32 parādītas aizsargājamās dabas teritorijas un objekti.
- Rāznas Nacionālais parks (no 2007. gada, 59615 ha, no tiem Ludzas novadā – 3004,88 ha) Rundēnu pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷¹
- 3 dabas parki:
 - “Istras pauguraine” (no 1977. gada, 866 ha) Istras pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷²
 - “Kurjanovas ezers” (no 2004. gada, 263 ha) Līdumnieku pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷³

⁶⁸ Likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”

⁶⁹ Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”

⁷⁰ Dabas aizsardzības pārvaldes 13.09.2023. nosacījumi Ludzas novada TP izstrādei

⁷¹ <https://www.daba.gov.lv/lv/raznas-nacionalais-parks>

⁷² <https://www.daba.gov.lv/lv/istras-pauguraine>

⁷³ <https://www.daba.gov.lv/lv/kurjanovas-ezers>

- "Numernes valnis" (no 2004. gada, 981 ha, no tiem Ludzas novadā – 972,23 ha) Salnavas pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷⁴
- 14 dabas liegumi:
 - "Dūkšupes meži" (no 2023. gada, 1004,49 ha – no tiem Ludzas novadā – 719,80 ha) Salnavas pagastā;⁷⁵
 - "Grebļukalns" (no 1957. gada, 246 ha) Pasienes pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷⁶
 - "Gulbinkas purvs" (no 1977. gada, 114 ha) Zvirgzdenes pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷⁷
 - "Gulbju un Platpirovas purvs" (no 1977. gada, 2012,65 ha) Līdumnieku pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷⁸
 - "Istras ezers" (no 1977. gada, 330,9 ha) Istras pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁷⁹
 - "Istras staignāju meži" (no 2023. gada, 69,06 ha) Istras pagastā;⁸⁰
 - "Klešniku purvs" (no 1957. gada, 3349,32 ha) Līdumnieku pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁸¹
 - "Kreīču purvs" (no 1999. gada, 2275,11 ha) Goliševas un Blontu pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁸²
 - "Ladas upes staignāju meži" (no 2023. gada, 38,18 ha) Malnavas pagastā;⁸³
 - "Pildas ezers" (no 1977. gada, 611 ha) Ņukšu un Isnaudas pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁸⁴
 - "Strodu straute staignāju meži" (no 2023. gada, 305,2 ha) Mežvidu pagastā;⁸⁵
 - "Zaborovjes ezera purvs un meži" (no 2023. gada, 741,72 ha) Goliševas pagastā;⁸⁶
 - "Zilupes meži" (no 2023. gada, 241,16 ha) Briģu pagastā;⁸⁷
 - "Zvirgzdenes ezera salas" (no 1925. gada, 3,95 ha) Zvirgzdenes pagastā (*Natura 2000* teritorija);⁸⁸

⁷⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/numernes-valnis>

⁷⁵ <https://www.daba.gov.lv/lv/duksupes-mezi>

⁷⁶ <https://www.daba.gov.lv/lv/greblukalns>

⁷⁷ <https://www.daba.gov.lv/lv/gulbinkas-purvs>

⁷⁸ <https://www.daba.gov.lv/lv/gulbju-un-platpirovas-purvs>

⁷⁹ <https://www.daba.gov.lv/lv/istras-ezers>

⁸⁰ <https://www.daba.gov.lv/lv/istras-staignaju-mezi>

⁸¹ <https://www.daba.gov.lv/lv/klesniku-purvs>

⁸² <https://www.daba.gov.lv/lv/kreicu-purvs>

⁸³ <https://www.daba.gov.lv/lv/ladas-upes-staignaju-mezi>

⁸⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/pildas-ezers>

⁸⁵ <https://www.daba.gov.lv/lv/strodu-straute-staignaju-mezi>

⁸⁶ <https://www.daba.gov.lv/lv/zaborovjes-ezera-purvs-un-mezi>

⁸⁷ <https://www.daba.gov.lv/lv/zilupes-mezi>

⁸⁸ <https://www.daba.gov.lv/lv/zvirgzdenes-ezera-salas>

- 8 dabas pieminekļi:

Aleja:

- Ruskulovas lapegļu aleja Salnavas pagastā;⁸⁹

Dendroloģiskie stādījumi:

- Gomeļmuižas parks Cirmas pagastā;⁹⁰
- Mežvidu parks Mežvidu pagastā;⁹¹
- Ozupienes parks Ciblas pagastā;⁹²
- Runtortas parks Ludzā;⁹³

Ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis:

- Dongu Valna dūbe Lauderu pagastā;⁹⁴
- Rundānu Valna dūbe Rundēnu pagastā;⁹⁵

- 2 mikroliegumi:

- Mežamatveju kadiķu pļavas Nirzas pagastā (*Natura 2000* teritorija);
- Mežamatveju pļavas Nirzas pagastā (*Natura 2000* teritorija).

Mikroliegumi

Saskaņā ar "Ozols" informāciju Ludzas novadā atrodas 53 mikroliegumi (putnu, biotopu, bezmugurkaulnieku, vaskulāro augu un paparžaugu), 293 aizsargājamie koki (dižkoku) un četri dižakmeņi.

Mikroliegumu un dižkoku skaits ir mainīgs, jo atklājot kādu jaunu aizsargājamu sugu dzīvotni, var tikt veidots jauns mikroliegums un regulāri uzmērot kokus, kas atbilst dižkoka statusam, saraksti tiek papildināti. Pašvaldība var pieņemt arī atsevišķus saistošos noteikumus par jauniem vietējas nozīmes dabas pieminekļiem.

Attēlā Nr. 32 parādītas aizsargājamās dabas teritorijas un objekti.

⁸⁹ <https://www.daba.gov.lv/lv/ruskulovas-lapeglu-aleja>

⁹⁰ <https://www.daba.gov.lv/lv/gomelmuižas-parks>

⁹¹ <https://www.daba.gov.lv/lv/mezvidu-parks>

⁹² <https://www.daba.gov.lv/lv/ozupienes-parks>

⁹³ <https://www.daba.gov.lv/lv/runtortas-parks>

⁹⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/dongu-valna-dube>

⁹⁵ <https://www.daba.gov.lv/lv/rundanu-valna-dube>

Attēls Nr. 32 Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Teritorijas plānojuma risinājumi

Grafiskā daļa

Attēlots:

- ĪADT un to funkcionālās zonas, t.sk. aizsargājams ainavu apvidus, dabas parks, dabas liegums, dabas piemineklis;
- mikroliegumi ar buferzonām;
- aizsargājami koki, aizsargājams akmens;
- apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2).

Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti apkopoti attēlā Nr. 32 un šī sējuma 4. PIELIKUMĀ "Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti".

Apbūves noteikumu būtība

Apbūves noteikumi ĪADT piemērojami tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar ĪADT vispārīgajiem un individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, dabas aizsardzības plāniem.

Papildus ĪADT normatīvajam regulējumam iekļauts nosacījums – pirms jaunas būvniecības, ja tā paredzēta īpaši aizsargājamā biotopā, saņem sugu un biotopu eksperta atzinumu ar rekomendācijām tālākai teritorijas izmantošanai un apbūvei.

Teritorijas izmantošanas veids Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (21002) noteikts kā teritorijas galvenais izmantošanas veids funkcionālajās zonās Dabas un apstādījumu teritorija (DA), Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2), Mežu teritorija (M), Mežu teritorija pilsētās un ciemos (M1).

4.10. Ainavas

Ludzas novadam raksturīga daudzveidīga ainava, kuru veido dažāds reljefs no pauguraines līdz mežpurvaines, lieli meža masīvi un lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kurus papildina purvi un pārmitrās teritorijas. Augstu vērtību piešķir ūdens elementu un kultūrvēsturisko objektu bagātība.

Latvijas ainavu dārgumu sarakstā iekļauti četri objekti – Ludzas pilsēta ar ezeriem un pilsdrupām, Zilupes senleja, Svētā Dominika Pasienes Romas katoļu baznīca, Latgales krucifikss lauku ainavā. **Latvijas kultūras kanonā** iekļauta Latgales ezeraines ainava.

Ludzas novads pēc ainavu rajonēšanas iedalījuma⁹⁶ pamatā atrodas Latgales augstienes ainavzemē, Austrumlatgales ainavzemē, neliela novada teritorija ziemeļrietumos atrodas Aiviekstes zemes ainavzemē (attēls Nr. 33):

- Latgales augstienes reljefu pamatā veido dažādas formas un izmēru pauguru reljefs ar sarežģītu kombināciju un izteiktām ieplakām, kuras aizņem ezeri un zemie purvi;
- Latgales augstienes ainavzeme Ludzas novadā ietver sekojošos ainavapvidus – Burzavas pauguraini ar Ludzas ezeraini, Mākoņkalna–Liepukalna augstumus, Skaistās–Rundēnu lēzenpauguraini un Šķaunes–Zilupes grēdāini, ainavapvidi atšķiras pēc dominējošas reljefa formas, reljefa sarežģītības, nogulumu sastāva un augsnēm, kas savukārt izpaužas zemes segumā;

⁹⁶ K. Ramans, 1994

- Austrumlatgales ainavzeme atrodas Krievijas pierobežā Mudavas (Veļikajas) zemienē. Austrumlatgales ainavzeme Ludzas novadā ietver Austrumlatgales Rītupes–Zilupes mežpurvaines ainavapvidu, reljefs pamatā plakans, bet vietām lēzeni viļņots glaciolimniskais līdzenums. Rītupes–Zilupes mežpurvaine ir viens no purvainākajiem ainavapvidiem Latvijā;
- Aiviekstes zemes ainavzemē austrumos atrodas Atzeles pacēlums, kurš iestiepjas Ludzas novadā un veido Viļānu – Kārsavas grēdaines ainavapvidu, kur reljefu veido laterālās bīdes morēnas (atšķelšanās) valnis – Numernes valnis.

Ainavu raksturojumam izmantoti dati no Valsts Pētījumu programmas projekta “Ilgtspējīga zemes resursu un ainavu pārvaldība: izaicinājumu novērtējums, metodoloģiskie risinājumi un priekšlikumi”, kura ietvaros izstrādāts Latvijas ainavu raksturojums un novērtējums, kas iekļauts un pieejams Latvijas ainavu digitālajā atlantā⁹⁷. Projektā ainavas raksturotas ainavu areālu mērogā – novada ainavu mērogā, cilvēka telpiskās uztveres mērogā.

MK noteikumu Nr. 240 222. punkts paredz, ka teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā var noteikt ainaviski vērtīgas teritorijas, kas tiek attēlotas grafiskajā daļā. Šādu teritoriju izmantošanas prasības tiek noteiktas apbūves noteikumos. Savukārt noteikumu 223. punkts nosaka, ka ainaviski vērtīgajās teritorijās ir aizliegtas darbības, kas rada nevēlamas ainavas struktūras izmaiņas – piemēram, nozīmīgu skatu punktu un ainavisko perspektīvu aizsegšana ar būvēm, apstādīšana ar kokiem vai būtiska reljefa pārveidošana.

Atbilstoši šo pašu noteikumu 224. punktam, ainaviski vērtīgās teritorijas nosaka, veicot ainavu novērtējumu, kura rezultātus ietver ainavu plānā.

Plašāks normatīvo aktu un plānošanas dokumentu apskats, tai skaitā par nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentiem skatāms **tematiskajā plānā Ludzas novada ainavu izvērtējums**.

⁹⁷ Latvijas digitālais ainavu atlants. Pieejams:

<https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfaaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Par-ainavu-atlantu/?views=Ainavu-are%C4%81li>

Attēls Nr. 33 Ludzas novada ainavzemes

Teritorijas plānojuma risinājumi

Vērtību kritēriji

Ludzas novada ainavu raksturošanai noteikti četri vērtību kritēriji:

- dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība: teritorijas ar augstu dabas daudzveidību un ekoloģisko vērtību, kas nodrošina dzīves vidi dažādām sugām un uztur ekoloģisko līdzsvaru.
- kultūrvēsturiskās vērtības: objekti un teritorijas ar vēsturisku un kultūras nozīmi, kas saglabā vietējo identitāti un liecina par reģiona vēsturi.
- vizuāli estētiskās vērtības: ainavas estētiskā pievilcība un skatu līnijas, kas veido harmonisku un pievilcīgu vizuālo iespaidu.
- zaļās infrastruktūras elementi: dabiskais vai daļēji dabiskais teritoriju tīkls, kas sniedz plašu ekosistēmas pakalpojumu klāstu (ietver zaļās un zilās zonas), kas veicina ekoloģisko procesu nepārtrauktību, uzlabo dzīves kvalitāti un funkcionalitāti.

TIN5 teritorijas

Pēc spēkā esošiem plānošanas dokumentiem, noteiktām vērtībām un teritorijas apsekošanas, Teritorijas plānojumā noteiktas un Grafiskajā daļā attēlotas četras Ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5) (attēls Nr. 34):

- Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava;
- Zilupes ielejas ainava;
- Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainava;
- Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava.

Katra no ainaviskajām teritorijām Ludzas novadā ir izvērtēta, ņemot vērā noteiktos vērtību kritērijus: dabas, kultūrvēsturiskās, vizuāli estētiskās un zaļās infrastruktūras vērtības.

Tālāk apakšnodaļās katras teritorijas aprakstā uzsvērtas dominējošās vērtības un to nozīme ainavas kopējā struktūrā un identitātē, kas rezultējies Apbūves noteikumu prasībās.

Apbūves noteikumu būtība

Šajās teritorijās 500 m zonā no ainavisko ceļu ass nav atļauts apmežot lauksaimniecības zemi, izņemot gadījumus, kad pašvaldība, izvērtējot situāciju, to atļauj ar noteiktiem nosacījumiem. Publiskos tūrisma un rekreācijas objektus, kā arī liela apjoma būves un tehnisko infrastruktūru drīkst izvietot, saskaņojot vizuālo risinājumu būvvaldē. Būvniecība jāveic, izvēloties ainavā iederīgu arhitektūru un materiālus, neaizsedzot skatus uz ainavu vērtībām.

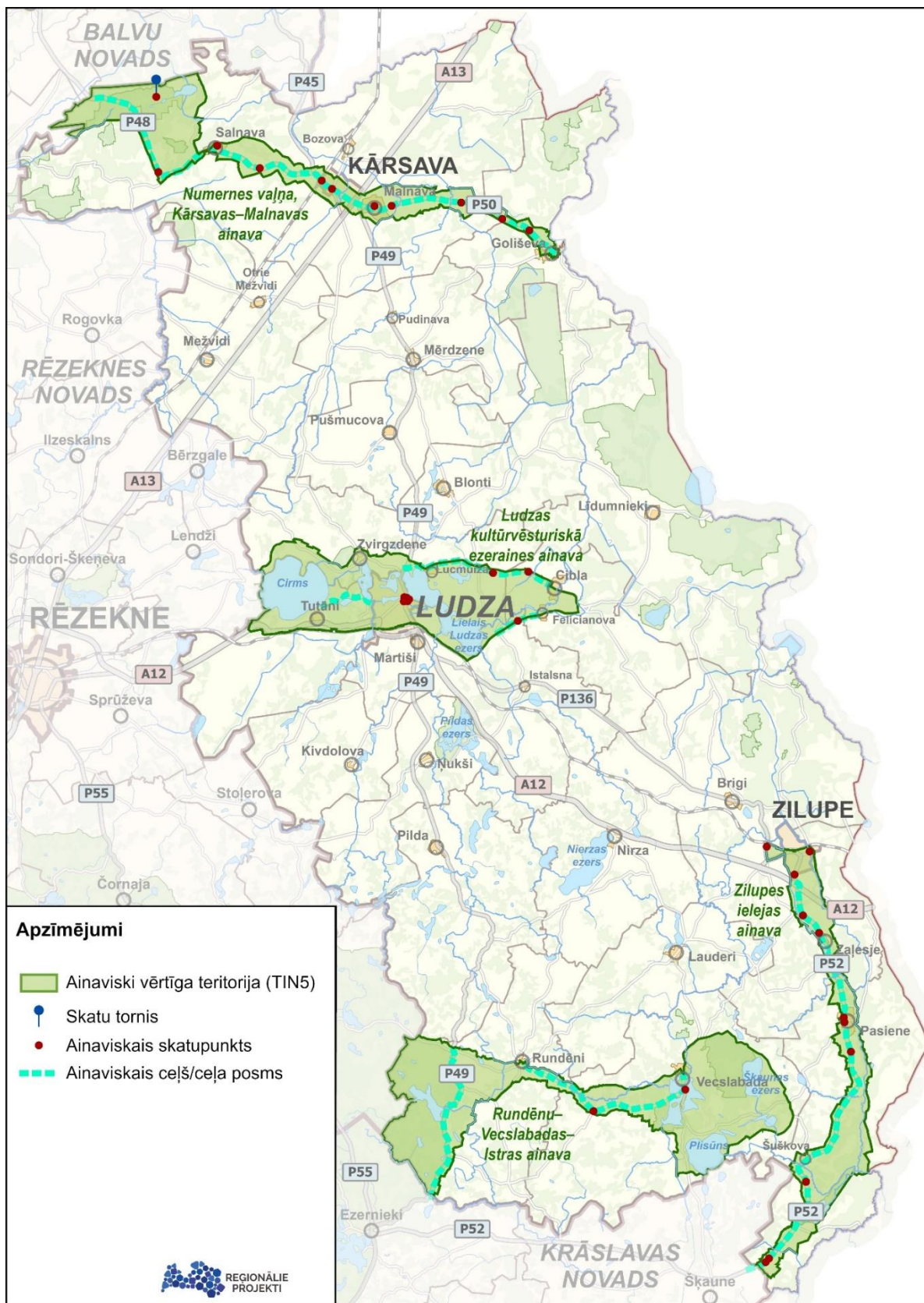
Ludzas kultūrvēsturiskās ezeraines ainavisko vērtību saglabāšanai pilsētībūvniecības pieminējuma "Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs" teritorijā, ievēro vēl papildus prasības.

Ainaviskie ceļi

Lai saglabātu atvērto lauku ainavu, skatu koridorus uz pauguriem, ezeriem un kultūrvēsturisko ainavu, ainaviski vērtīgajās teritorijās ir noteikti ainavisko ceļu posmi, kuros Apbūves noteikumi nosaka atsevišķus ierobežojumus (attēls Nr. 34).

Rekomendācijas

Papildus iepriekš minētajam, tālāk apakšnodaļā iekļautas rekomendācijas ainaviski vērtīgo teritoriju turpmākai pārvaldībai.

Attēls Nr. 34 Ludzas novada ainaviski vērtīgās teritorijas un elementi

4.10.1. Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava

Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava (attēls Nr. 35) ir urbānā kultūrvēsturiskā ainava ar augstvērtīgu dominanti – Livonijas ordeņa pilsdrupām Lielā Ludzas ezera krastā. Ainavas raksturu nosaka Latgales augstienes nogāzes un piekļautie vaļņi. Ainavisko vērtību papildina Ludzas pilsētas vēsturiskā centra struktūra ar tradicionālo ielu tīklu un apbūvi, sakrālās celtnes un paugurainais reljefs, kas bagātina pilsētas vizuālo identitāti.

Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainavas robeža noteikta pēc Ludzas ezeraines ainavu areāla robežas, precizējot pēc apsekošanas un iekļaujot Ludzas pilsētas kultūrvēsturisko ainavu. Ainavai iet cauri velomaršruti – 36. Pierobežas maršruts un 792. Ķīšukalns.

Vērtības

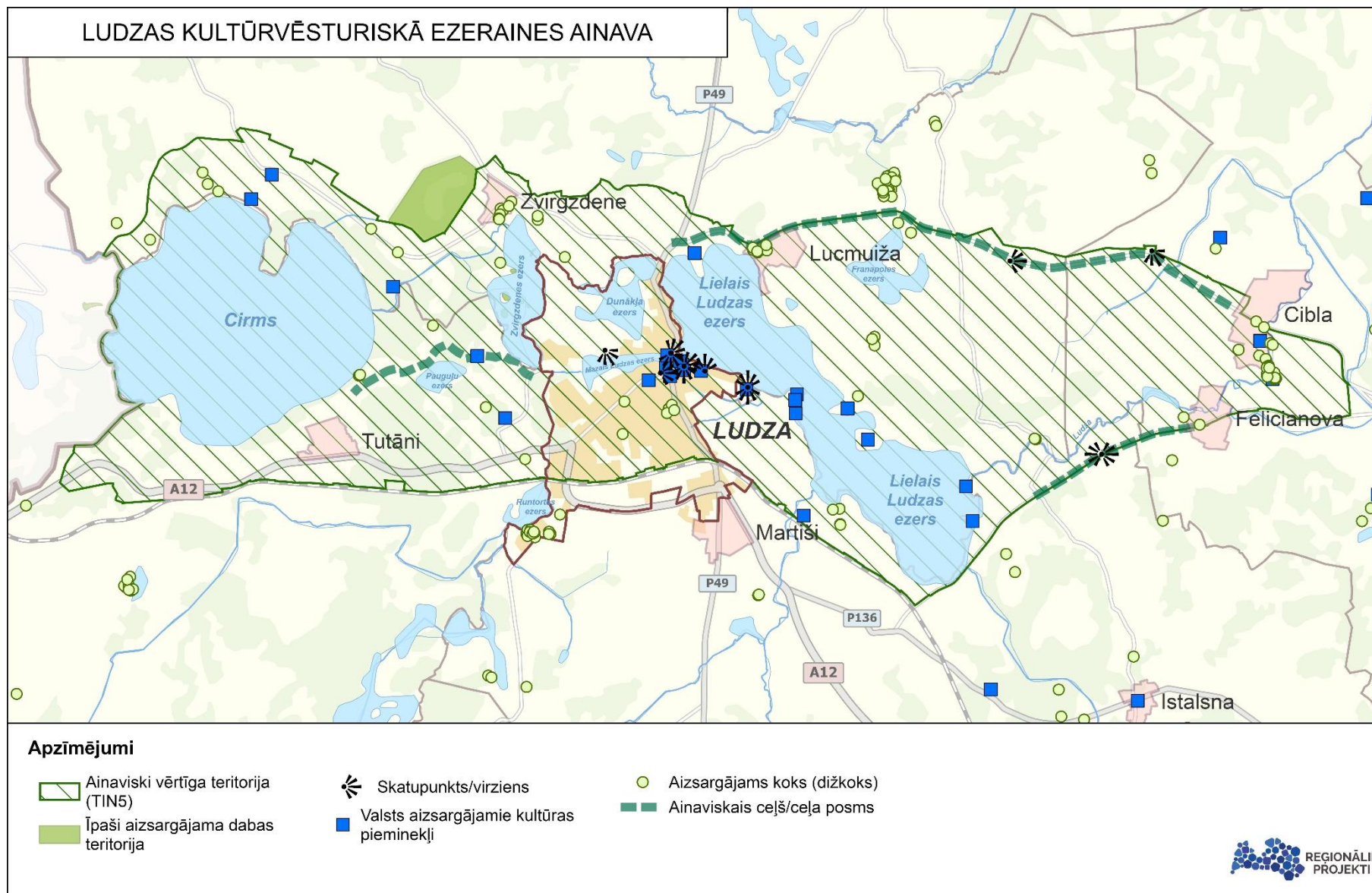
- Kultūrvēsturiskās vērtības – Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs (aizs. nr. 7441), Tadeuša kapela (aizs. nr. 6462), Ludzas pilsdrupas (aizs. nr. 6463), Pasts (aizs. nr. 8695), Ludzas Lielā sinagoga (aizs. nr. 8948), Ludzas viduslaiku pils (aizs. nr. 1544), Odu kalns – senkapi (aizs. nr. 1543), Ķīšu kalns – pilskalns ar apmetni (aizs. nr. 1606), Jurizdikas apmetne I, II (aizs. nr. 1519), Kreiču apmetne un senkapi (Zaļais kalniņš) (aizs. nr. 1524), Jurizdikas pilskalns (aizs. nr. 1545), Budjankas apmetne (aizs. nr. 1607), Seļekovas apmetne (aizs. nr. 1610), Kubulovas apmetne (aizs. nr. 1517), Vīdru apmetne (aizs. nr. 1518), Eversmuižas katoļu baznīca (aizs. nr. 6459), Ciblas Kapu kalns – pilskalns un senkapi (aizs. nr. 1511), Evertovas viduslaiku kapsēta (Kapu kalns) (aizs. nr. 1514), Evertovas senkapi (aizs. nr. 1515), Cirmas senkapi (aizs. nr. 1605), Kivtu senkapi (aizs. nr. 1609), Verņu senkapi (aizs. nr. 1611);
- Zaļās infrastruktūras elementi – ezeri (Lielais Ludzas ezers, Mazais Ludzas ezers, Cirms, Diunokļa ezers, Zvirgzdīnes ezers, Franapoles ezers, Pauguļs) un upes (Ludza, Stauka), kas veido nozīmīgu ekoloģisko sasaisti ar pilsētai pieguļošajām dabas teritorijām;
- Vizuāli estētiskās vērtības – plašie panorāmas skati no Ludzas pilsdrupām uz ezeriem, Ludzas jumtu ainava, plašie skati no autoceļiem, ainaviskie ceļa posmi – valsts vietējie autoceļi V508 Brigi–Krivanda–Cibla–Seļekova, V511 Mežavepri–Tridņa, pašvaldības ceļš CMO3 Tutāni – Evertova
- Dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība – Dabas liegums “Zvirgzdenes ezera salas”.

Ainavas kvalitātes mērķi

- saglabāt pilsētvides arhitektonisko raksturu, elementus;
- saglabāt Ludzas pilsētas vēsturiska centra jumtu ainavu;
- saglabāt kultūrvēsturiskās un dabas vērtību teritorijas, nekaitējot to vizuālajai un ekoloģiskajai funkcijai, sabalansējot vēsturisko, urbāno, rūpniecisko un/vai rekreatīvo izmantošanu;
- attīstīt apbūvi atbilstoši vietas mērogam un raksturam, optimizējot jau esošās apbūves teritorijas un nepieļaujot izplešanos;
- uzturēt nemainīgu dabisko zālāju kvalitāti ezeru krastos, veicinot to atbilstošu apsaimniekošanu un mazinot to aizaugšanas riskus ar kokaugiem un bioloģiskās daudzveidības mazināšanos;
- uzlabot degradētu teritoriju vizuālo un ekoloģisko kvalitāti;

- attīstīt piekļuvi ainaviski vērtīgiem objektiem un skatu punktiem.

Attēls Nr. 35 Ludzas kultūrvēsturiskā ezeraines ainava

4.10.2. Zilupes ielejas ainava

Zilupes ielejas ainava (attēls Nr. 36) ir pauguraines meža mozaīkainava, kas ietilpst Latvijas–Krievijas–Baltkrievijas pierobežas teritorijā. Ainava vietām nolasās ar tālām skatu līnijām un vidēji ierobežotām skatu līnijām, ko ierobežo kokaugu grupas, izceļot atsevišķus elementus. Ainavas tekstūra ir smalka un ainavas aura nolasās vairāku līmeņu uztverē – vecā koka arhitektūra tradicionālās viensētās, ko veido vairāku ēku komplekss, pierobežas tuvums, gleznaini skati uz apkārtni no pauguru virsotnēm un ceļu atvērumos. Apbūve koncentrēta ciemu teritorijās.

Zilupes ielejas ainavas robeža noteikta pēc Šķaunes–Zilupes mozaīkainavas areāla robežas, precizējot pēc apsekošanas un iekļaujot Zilupes pilsētas daļu gar Zilupes upi. Ainavai iet cauri velomaršruts – 36. Pierobežas maršruts.

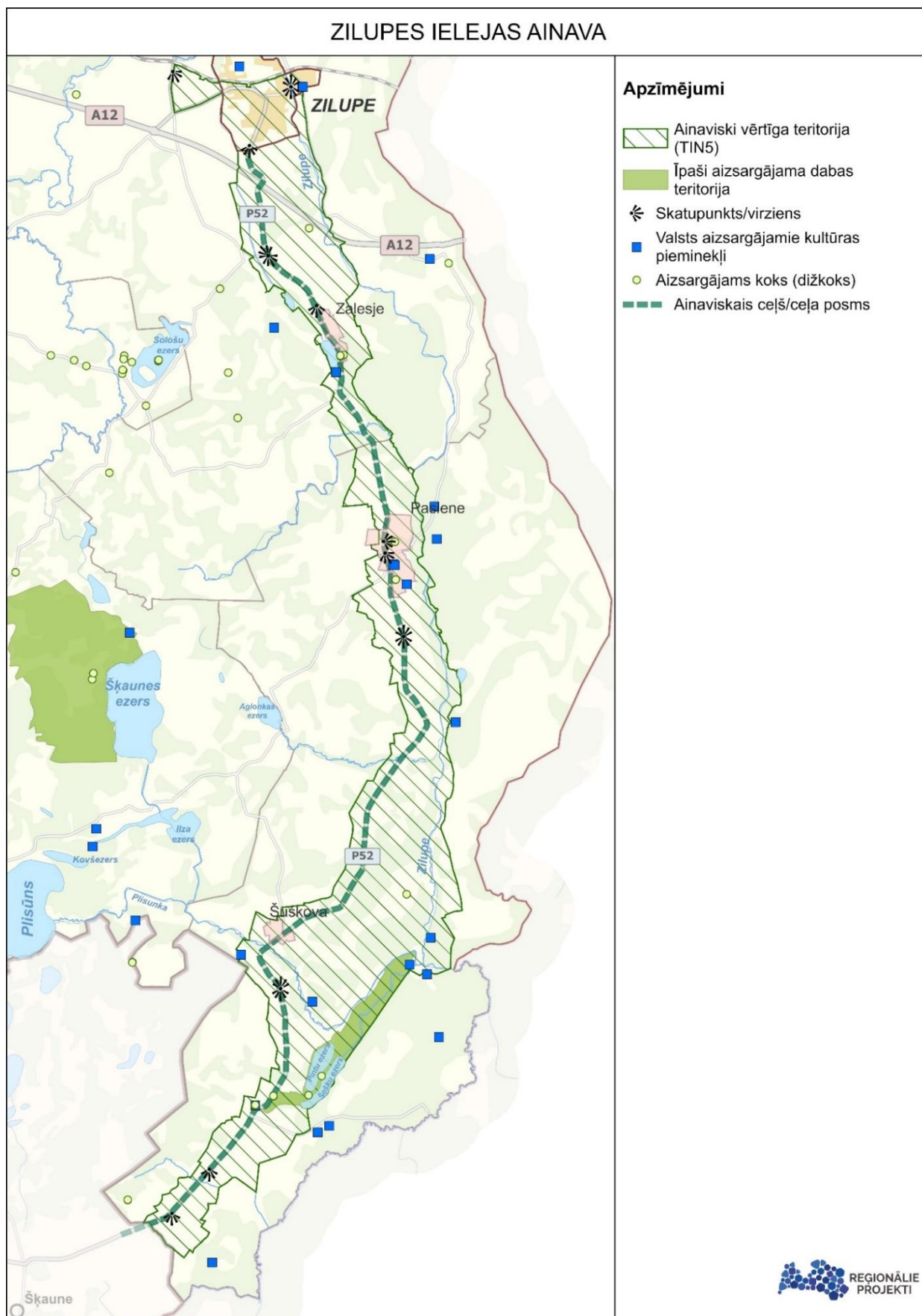
Vērtības

- Kultūrvēsturiskās vērtības – Pasiene katoļu baznīca ar žogu un vārtiem (aizs. nr. 6465), Pasiene kapu kapliča (aizs. nr. 9385), Saveļinku katoļu kapliča (aizs. nr. 6467), Poliščinas pilskalns (Gorodok), Duboviku pilskalns (Gorodok, Sopka) (aizs. nr. 1602), Kausas pilskalns ar apmetni (aizs. nr. 1576), Šuškovas senkapi (aizs. nr. 1570), Skripščinas senkapi (aizs. nr. 1569), Meikšānu pilskalns (aizs. nr. 1574).
- Zaļās infrastruktūras elements – Zilupe, Sovānu ezers, Zaļesjes ezers, Pintu ezers, Šešku ezers.
- Vizuāli estētiskās vērtības – ainaviskais ceļš valsts reģionālais reģionālais ceļš P52 Ploski–Zilupe–Šķaune–Ezernieki. Ainavu dārgums: Svētā Dominika Pasiene katoļu baznīcas ainava.
- Dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība – Dabas liegums “Grebļukalns”.

Ainavas kvalitātes mērķi

- saglabāt dabas vērtību teritorijas, nodrošinot, ka tās tiek labi uzturētas, netraucējot to ekoloģisko funkciju;
- saglabāt līdzsvaru starp dabas aizsardzību un teritoriju izmantošanu rekreācijas nolūkiem;
- aizsargāt un saglabāt Zilupes upes senlejas raksturīgo ainavu;
- uzlabot degradētu teritoriju vizuālo un ekoloģisko kvalitāti;
- attīstīt apbūvi atbilstoši vietas mērogam un raksturam, optimizējot jau esošās apbūves teritorijas un nepieļaujot izplešanos;
- ilgtspējīgi un sabalansēti apsaimniekot mežu ainavas, saskaņojot saimnieciskās, ekoloģiskās un sabiedrības vajadzības.

Attēls Nr. 36 Zilupes ielejas ainava

4.10.3. Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainava

Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainavai (attēls Nr. 37) piemīt liela vizuālā vērtība, ainavas raksturu nosaka viena no lielākajām Latvijas osveida grēdām Numernes valnis un līdzenuma agrārā mozaikainava ap Kārsavu, Malnavu, Salnavu un Goliševu.

Apsekojot ainavu tās robeža noteikta pa Dūkšupi, kas atrodas Balvu novadā. Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainavu raksturo Numernes vaļņa pauguraine ar mežaines ainavu, ainaviskie ceļi P48 Kārsava–Tilža–Dubļukalns, P45 Viļaka–Kārsava, P49 Kārsava–Ludza–Ezernieki. Īpaša vērtība mežaines ainavā ir meža raksturam un daudzveidībai, arī skatiem, kas veidojas atklātajos laukumos.

Ainavai ir augsta rekreatīvā vērtība – iet cauri vairāki velomaršruti – 776. Nūmiernes aplis, 34. Rypoi vasals un 785. Vēstures atskaņas Grīvas mežos.

Vērtības

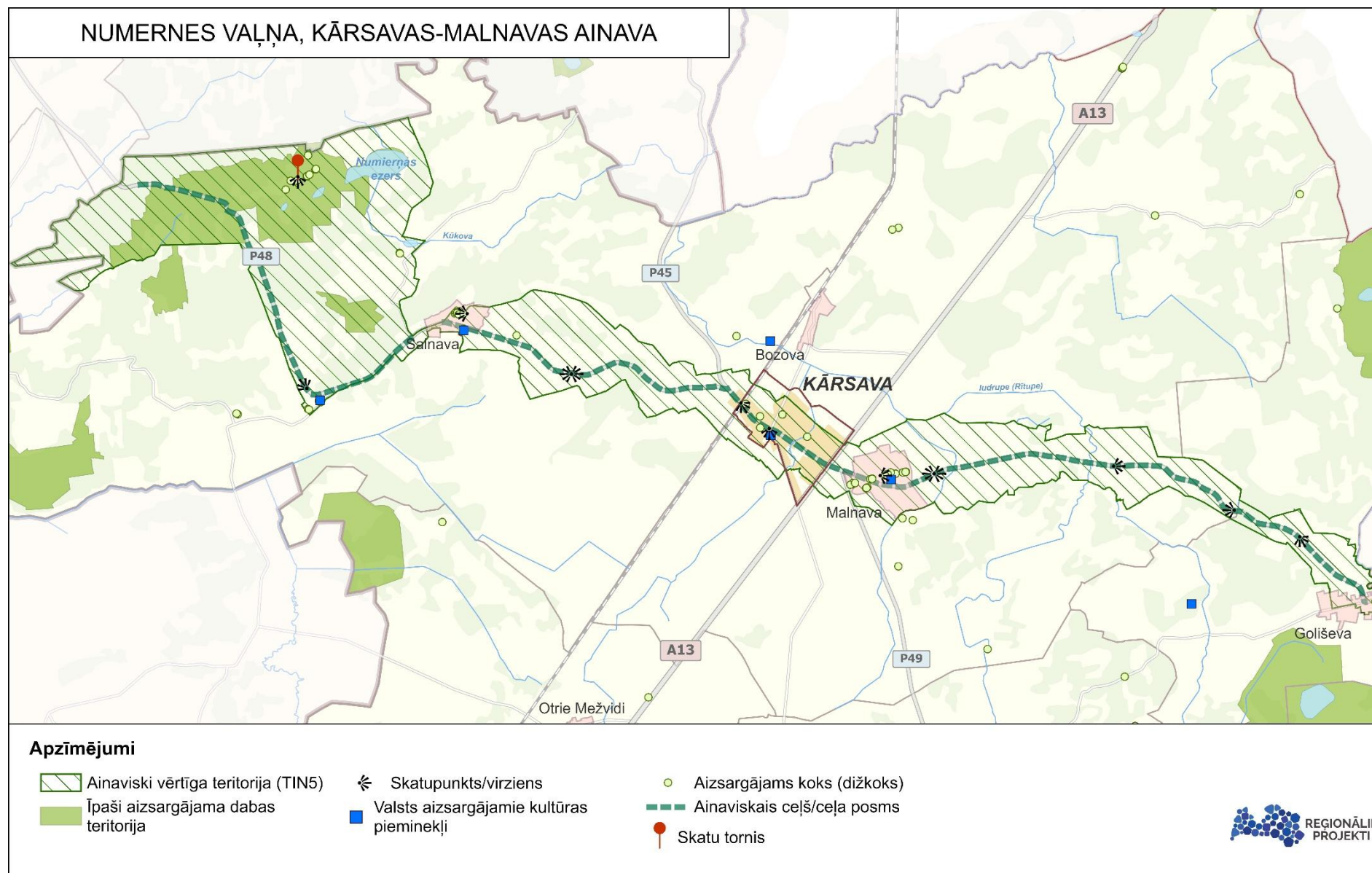
- Kultūrvēsturiskās vērtības – Ruskulovas senkapi (aizs. nr. 1599), Salnavas katoļu kapela (aizs. nr. 8763), Salnavas Naudas akmens, Malnavas katoļu baznīca ar kapelām (3) un žogu (aizs. nr. 6460), Malnavas muižas klēts (aizs. nr. 9160). Dabas parka “Numernes valnis” ziemeļaustrumu daļā saglabājusies tipiska Latgales viensētu apbūve;
- Zaļās infrastruktūras elements – Nūmiernes ezers, Vidējais (Lielais Kugru) ezers, Kugrēņu (Mazais Kugru) ezers, Šņitka, Iudrupe;
- Vizuāli estētiskās vērtības – Dabas parka “Numernes valnis” augstākajai daļai piemīt augsta vizuālā un ainaviskā vērtība. Pateicoties izbūvētajam un viegli pieejamajam skatu tornim, no vaļņa virsotnes paveras gan tuvas, uz lokāliem ainavas elementiem vērstas, gan tālas uz plašu apkārtnes teritoriju vērstas, vizuāli augstvērtīgas skatu perspektīvas. Ainaviskie ceļi – valsts reģionālie autoceļi P48 Kārsava–Tilža–Dubļukalns, P45 Viļaka–Kārsava, P50 Kārsava–Krievijas robeža (Aizgārša);
- Dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība – Dabas parks “Numernes valnis”, dabas liegums “Dūkšupes meži”.

Ainavas vērtību paaugstina ES Biotopu direktīvas aizsargājamie biotopi – purvaini meži, skujkoku meži uz osveida reljefa formām, staignāju meži, sausi zālāji kalķainās augsnēs, lakstaugiem bagāti egļu meži, sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), veci vai dabiski boreāli meži u.c.

Ainavas kvalitātes mērķi

- saglabāt un uzturēt plašu uztveres mērogu;
- uzturēt reģionam raksturīgu lauku ainavu un elementus ainaviskā ceļa uztveres zonā, stiprinot vietas identitāti un uzturot novada kultūrainavas un vizuāli estētiskās kvalitātes;
- uzlabot degradētu teritoriju vizuālo un ekoloģisko kvalitāti;
- attīstīt apbūvi atbilstoši vietas mērogam un raksturam, optimizējot jau esošās apbūves teritorijas un nepieļaujot izplešanos;
- tūrisma infrastruktūru, kā arī objektus, kas paredzēti intensīvai tūristu izmantošanai, koncentrēt piemērotās vietās un telpiski ierobežot.

Attēls Nr. 37

Numernes vaļņa, Kārsavas–Malnavas ainava

4.10.4. Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava

Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava (attēls Nr. 38) ir daudzveidīga ainava, kas ietver Rāznas Nacionālo parku, dabas liegumu "Istras ezers", dabas parku "Istras pauguraine", ainaviskos ceļus – valsts reģionālais autoceļš P49 Kārsava–Ludza–Ezernieki, valsts vietējos autoceļus V522 Vecslabada–Rundēni–Zeļova un V545 Lauderi–Vecslabada–Šķaune. Ainavas raksturu nosaka ezeraines un pauguraines mozaikainava ar tāliem panorāmas skatiem no ainaviskajiem ceļiem.

Rundēnu–Vecslabadas–Istras ainava iekļauj Rundānu agrārās mozaikainavas areālu, kur atrodas Rāznas nacionālais parks, Istras meža ainavas areālu ar vairākiem eitrofiem ezeriem, kurus papildina Vecslabadas kultūrvēsturiskā ainava. Abus areālus apvieno ainaviskais ceļš V522 Vecslabada–Rundēni–Zeļova, kurš šķērso Ezernieku–Vecslabadas meža mozaikainavas areālu. Ainavas robeža precizēta pēc apsekošanas dabā. Ainavai iet cauri velomaršruti – 794. Vecslabada un 36. Pierobežas maršruts.

Vērtības

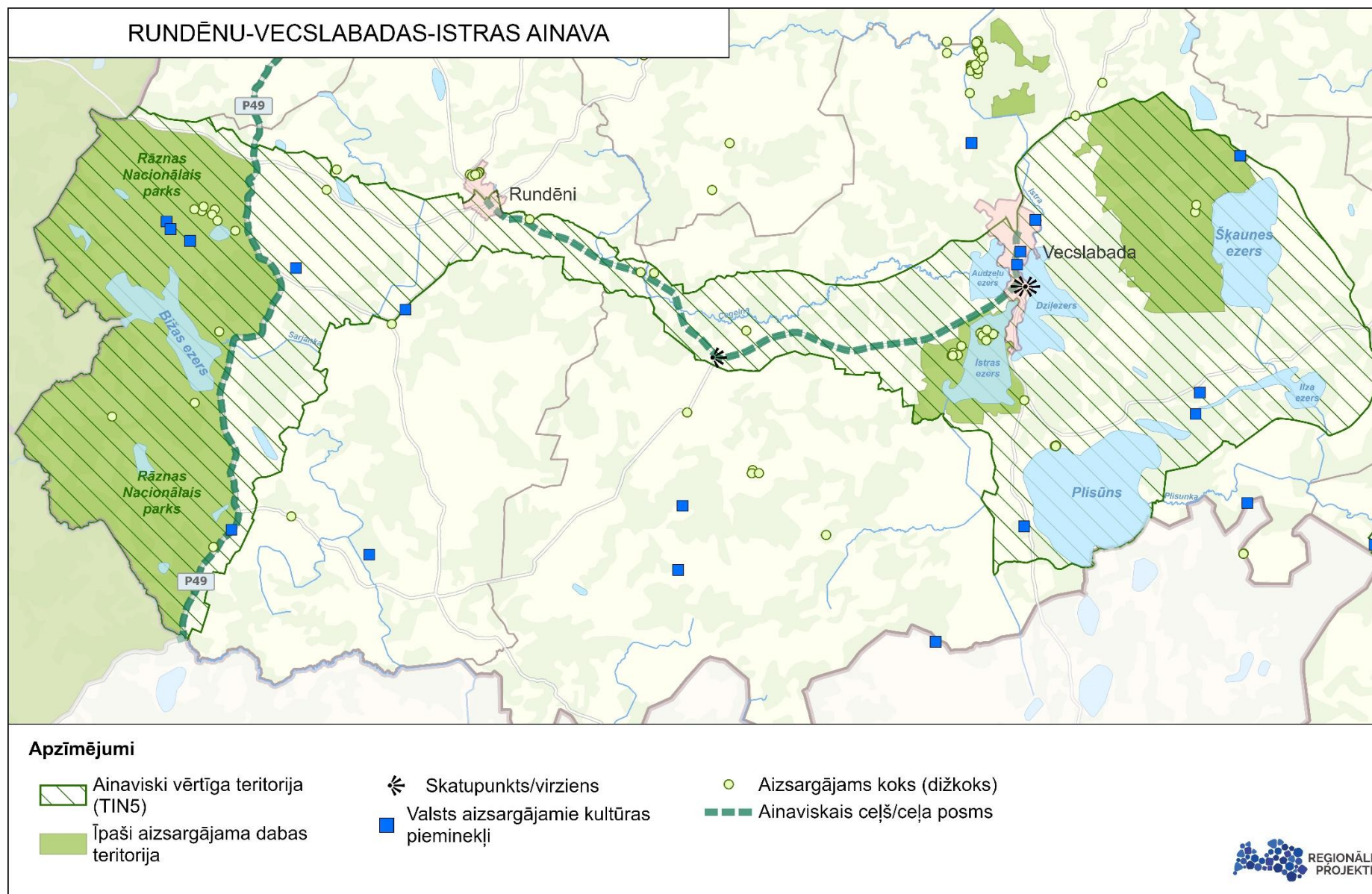
- Kultūrvēsturiskās vērtības – Meļņiku pilskalns (aizs. nr. 1528), Vecslabadas Baznīcas kalns – pilskalns (aizs. nr. 1535), Pavlovas senkapi (aizs. nr. 1529), Kausa senkapi I (aizs. nr. 1531), Kausa senkapi II (aizs. nr. 1530), Čerņausku senkapi (aizs. nr. 1527), Zirgu senkapi (Mogiļņik), Vertulovas viduslaiku kapsēta (aizs. nr. 1596), Kazicu senkapi un Bikakmens (aizs. nr. 1592), Pešlevas senkapi (aizs. nr. 1593), Gorodku pilskalns I (Gorodok) (aizs. nr. 1590), Gorodku pilskalns II (Krutaja gora, Kostjoļņaja gora) (aizs. nr. 1591), Vecslabadas (Istras) Kristus Augšamcelšanās pareizticīgā baznīca.
- Zaļās infrastruktūras elements – Bižas ezers, Dziļais ezers, Istras ezers, Audzeļu ezers, Škaunas ezers, Plisūns, Kovšezeris, Ilza ezers, Testečkovas ezers, Loboržu ezers, Bezļesjes ezers, Bļižņevas ezers, Pakaļnes ezers, Pečkas ezers, Dunajas ezers, Maroksnas ezers, Sarja, Cegeļņa.
- Vizuāli estētiskās vērtības – ainaviskie ceļi valsts reģionālais autoceļš P49 Kārsava–Ludza–Ezernieki, valsts vietējais autoceļš V522 Vecslabada–Rundēni–Zeļova, valsts vietējais autoceļš V545 Lauderi–Vecslabada–Šķaune. Panorāmas skati uz Latgales augstieni un ezeru ainavu no Tiškovas kalna.
- Dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība – Rāznas Nacionālais parks, dabas liegums "Istras ezers", dabas parks "Istras pauguraine", Plusona dižakmens.

Ainavas kvalitātes mērķi

- saglabāt un uzturēt plašu uztveres mērogu;
- uzturēt reģionam raksturīgu lauku ainavu un elementus ainaviskā ceļa uztveres zonā, stiprinot vietas identitāti un uzturot novada kultūrainavas un vizuāli estētiskās kvalitātes;
- uzturēt nemainīgu dabisko zālāju kvalitāti ezera krastos, veicinot to atbilstošu apsaimniekošanu un mazinot to aizaugšanas riskus ar kokaugiem un bioloģiskās daudzveidības mazināšanos;
- uzlabot degradētu teritoriju vizuālo un ekoloģisko kvalitāti;
- attīstīt apbūvi atbilstoši vietas mērogam un raksturam, optimizējot jau esošās apbūves teritorijas un nepieļaujot izplešanos;

- saglabāt dabas vērtību teritorijas, nodrošinot, ka tās tiek labi uzturētas, netraucējot to ekoloģisko funkciju.

Attēls Nr. 38 Rundēnu-Vecslabadas-Istras ainava

4.10.5. Ainaviskie ceļi

Teritorijas plānojuma risinājumi

Ainaviskie ceļi

Ainaviski vērtīgajās teritorijās ir noteikti ainavisko ceļu posmi (attēls Nr. 34):

- Valsts reģionālais autoceļš Kārsava–Tilža–Dubļukalns (P48), posms no novada robežas līdz valsts reģionālām autoceļam Viļaka–Kārsava (P45);
- Valsts reģionālais autoceļš Viļaka–Kārsava (P45), posms Kārsavā;
- Valsts reģionālais autoceļš Kārsava–Krievijas robeža (Aizgārša) (P50), posms no Kārsavas līdz Goliševas ciemam;
- Valsts reģionālais autoceļš Ploski–Zilupe–Šķaune–Ezernieki (P52), posms no Zilupes līdz novada robežai;
- Valsts reģionālais autoceļš Kārsava – Ludza – Ezernieki (P49), posms no valsts vietējā autoceļa Kaunata–Rundēni (V566) līdz novada robežai;
- Valsts vietējais autoceļš Vecslabada–Rundēni–Zeļova (V522), posms no Vecslabadas līdz Rundēniem;
- Valsts vietējais autoceļš Lauderi–Vecslabada–Šķaune (V545), posms Vecslabadas ciemā;
- Valsts vietējais autoceļš Briģi–Krivanda–Cibla–Seļekova (V508), posms no valsts reģionālā autoceļa Kārsava – Ludza – Ezernieki (P49) līdz Ciblai;
- Valsts vietējais autoceļš Mežavepri – Tridņa (V511), posms no valsts vietēja autoceļa Malzūbi–Istalsna–Perekļi (V506) līdz Felicianovai;
- Pašvaldības ceļš Tutāni – Evertova (CM03).

Apbūves noteikumu būtība

Lai saglabātu atvērto lauku ainavu, skatu koridorus uz pauguriem, ezeriem un kultūrvēsturisko ainavu, minētajos posmos nav atļauta apmežošana 500 m attālumā no ceļa ass.

4.10.5. Rekomendācijas

Rekomendācijas turpmākai teritoriju pārvaldībai

- veicināt ainavas izpēti un datu apkopošanas pasākumus, izveidojot vienotu datubāzi, kas nodrošina piekļuvi aktuālai informācijai ainavu pārvaldībai. Jāparedz regulāra datu atjaunošana un pieejamības nodrošināšana dažādiem lietotājiem;
- stiprināt sabiedrības līdzdalību, aktīvi iesaistot vietējos iedzīvotājus un kopienas ainavu pārvaldībā, kā arī veidojot izglītojošas iniciatīvas par ainavas nozīmi, estētiku un tās ilgtspējīgu attīstību;
- veidot ciešāku starpinstitūciju sadarbību, lai nodrošinātu koordinētu pieeju ainavu aizsardzībai, attīstībai un efektīvai informācijas apmaiņai;
- aktīvi izmantot Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu iespējas, lai atbalstītu inovatīvus ainavu pārvaldības un attīstības projektus, tai skaitā vides un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu;

- integrēt klimata pārmaiņu ietekmi ainavu plānošanā, izstrādājot attīstības scenārijus, kas ietver pielāgošanās pasākumus, riska zonu identifikāciju (piemēram, plūdu vai sausuma riski), kā arī ilgtspējīgas zemes izmantošanas un zaļās infrastruktūras principu ieviešanu.

4.11. Publiskie ūdeņi un atpūtas vietas uz ūdeņiem

Publiskie ūdeņi pēc **Civillikuma** III. nodaļas 1104. panta noteiktās definīcijas ir valsts īpašums, ciktāl uz tiem nepastāv īpašuma tiesības privātai personai. Pie tiem pieder ezeri un upes, kas minēti Civillikuma 1. pielikumā, kā arī jūras piekrastes josla.

Ūdens apsaimniekošanas likums nosaka ūdens resursu aizsardzības, izmantošanas un apsaimniekošanas pamatprincipus, lai nodrošinātu virszemes un pazemes ūdeņu labu kvalitāti un ilgtspējīgu izmantošanu. Likums paredz pasākumus ūdens piesārņojuma novēršanai un samazināšanai, kā arī regulē saimniecisko darbību, kas var ietekmēt ūdens objektu stāvokli. Tāpat likumā noteikta upju baseinu apsaimniekošanas pieeja un institucionālā atbildība ūdens resursu pārvaldībā.

Zemes pārvaldības likums noteic – lai nodrošinātu piekļuvi iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kuru apmeklēšana ir atļauta saskaņā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem, vietējā pašvaldība teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā nosaka gājēju ceļu kā nekustamā īpašuma tiesību aprobežojumu par labu sabiedrības iespējai piekļūt šādai teritorijai un organizē gājēju ceļa ierīkošanu. Zemes īpašniekam ir tiesības uz aprobežojuma noteikšanas dēļ radušos zaudējumu atlīdzību.

Saskaņā ar **MK noteikumu Nr.240** 69.punktu Teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā jānorāda publiskās peldvietas un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem. Lokālplānojumos un detālplānojumos nosaka to izvietojumu un risinājumu.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā vadlīnijas vietējas nozīmes attīstības centru plānošanai nosaka, ka jā saglabā brīva pieeja ūdeņiem, nav pieļaujama blīvas apbūves veidošana cieši gar upju un ezeru krastmalām.

Esošā situācija

Ludzas novads atrodas Veļikajas un daļēji Daugavas upes sateces baseinā. Ūdens objektu zeme aizņem 4,3% no novada teritorijas. Preiļu novadā atrodas 152 ūdenstilpnes (ezeri, ūdenskrātuves u.c.), no tiem lielākie pārsniedz 200 ha platību –Cirms, Lielais Ludzas ezers, Nierzas ezers, Plisūns, Peiteļa ezers, Pildas ezers, Škaunas ezers, Zilezers (Sīnojs). Preiļu novadā atrodas 98 ūdensteces. Garākās ūdensteces, kas šķērso novadu, ir Sīnupe (Zilupe), ludrupe (Rītupe), Ludza, Sarja (Sarjanka), Iča, Kūkova, Istra. (apkopojums šī sējuma 6.PIELIKUMĀ "Virszemes ūdensobjekti")

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu "Publiskie ezeri un upes" Ludzas novadā ir šādi publiskie ūdensobjekti:

1) publiskie ezeri:

- Cirms;
- Čornojes ezers (publiskis Latvijas daļā);
- Dziļlais ezers;
- Istras ezers;
- Kurjanovas ezers;
- Laudera (Lielais Laudera) ezers;
- Lielais Ludzas ezers;

2) publiskās upes:

- Pernovka (posmā pa Latvijas – Krievijas robežu);
- Sarja (Sarjanka) (posmā pa Latvijas – Krievijas robežu);
- Sīnupe (Zilupe) (posmā pa Latvijas – Krievijas robežu).

- Mazais Ludzas ezers;
- Nierzas ezers;
- Nūmiernes ezers;
- Peiteļa ezers (publisks Latvijas daļā);
- Pildas ezers;
- Plisūns;
- Šešku ezers;
- Zilezers (Sīnojs) (publisks Latvijas daļā);
- Zviergzdīnes ezers.

Novada teritorijā nav peldvietu, kas reģistrētas atbilstoši Ministru Kabineta 28.11.2017. noteikumiem Nr.692 "Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība".

Teritorijas plānojuma risinājumi

Grafiskajā daļā attēlots:

- funkcionālā zona – ūdeņu teritorija (Ū);
- virszemes ūdensobjekti (upes, ezeri u.c.) (šī sējuma 6.PIELIKUMS. "Virszemes ūdensobjekti");
- publiskās piekļuves vietas pie iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un citiem ezeriem un upēm jeb "infrastruktūra, kas paredzēta sabiedrības piekļuvei publiskai teritorijai" (attēls Nr. 39).

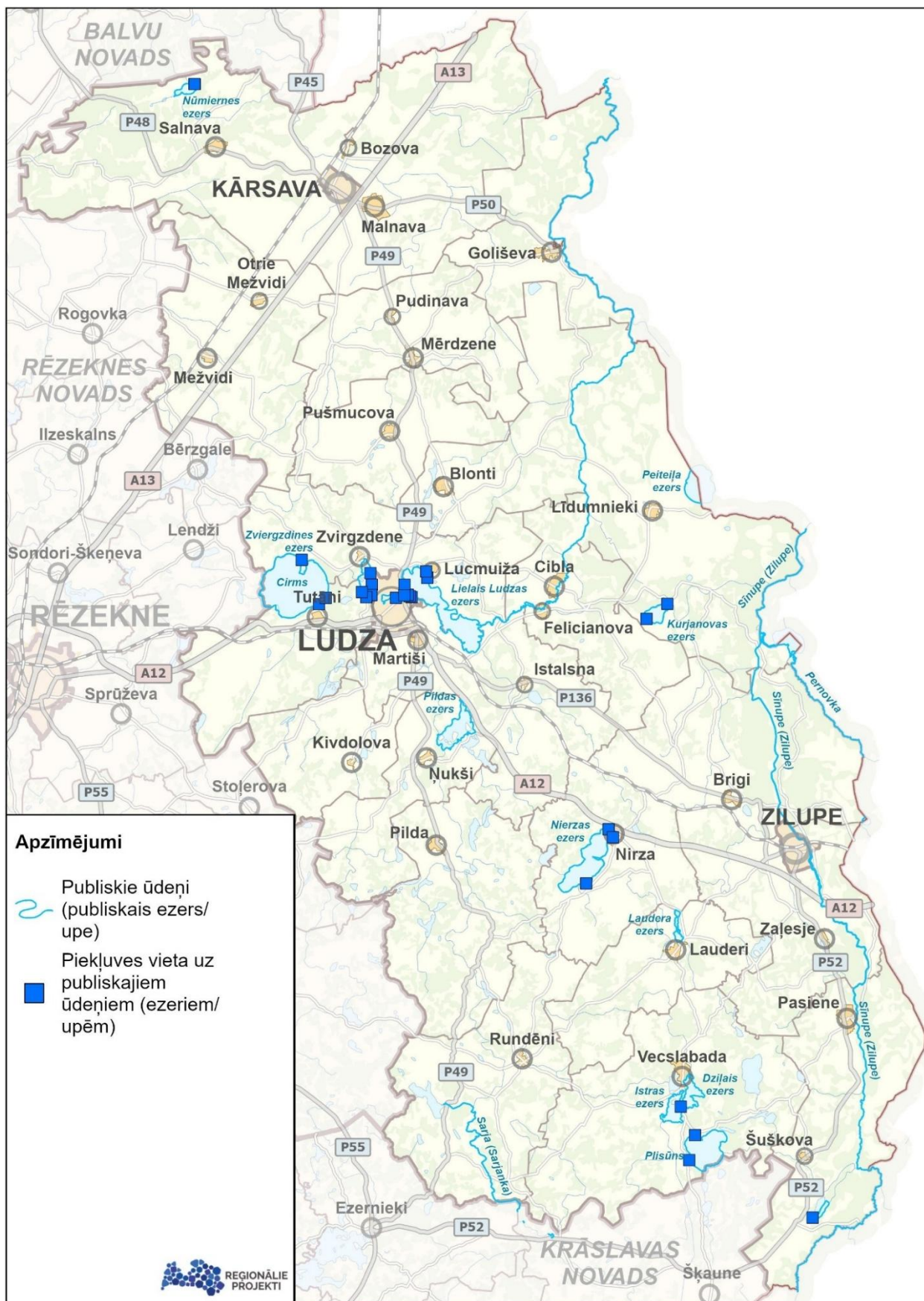
Apbūves noteikumu būtība

Apbūves noteikumu 3.5. nodaļā "Prasības publisko ūdens objektu un krastu plānošanai un izmantošanai" noteikts:

- pie publiskajiem ūdeņiem nodrošina publisku piekļuvi gājējiem atbilstoši grafiskās daļas kartē, Apbūves noteikumu 3.5. nodaļā ietvertajam sarakstam un normatīvajos aktos noteiktajam;
- prasības būvēm ūdens objekta krastā, lai saglabātu pārvietošanās iespēju tauvas joslā;
- prasības peldbūvju pakalpojumu objektu ierīkošanai uz publiskajiem ūdeņiem;
- peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai uz publiskajiem ūdeņiem atļautas publiskajos ezeros (izvietošana, atļautie apbūves parametri, inženiertehniskais nodrošinājums u.c.);
- pārvietošanās ar ūdenstransportu kārtība atsevišķos ūdensobjektos;
- noteiktas 27 publiskās piekļuves vietas pie ezeriem un upēm, saraksts ietverts TIAN 2. pielikumā.

Publiskie ūdeņi ietverti šī sējuma 6. PIELIKUMĀ "Virszemes ūdensobjekti".

Publiskie ūdeņi un publiskās piekļuves vietas pie tiem parādītas attēlā Nr. 32.

Attēls Nr. 39 Publiskie ūdeņi un publiskās piekļuves vietas pie ūdeņiem

4.12. Aizsargjoslas un apgrūtinājumi

Aizsargjoslas, saskaņā ar **Aizsargjoslu likuma** 1. pantu, ir noteiktas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Apgrūtinātā teritorija ir teritorija, kurai, atbilstoši **Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumam**, ir noteikti lietošanas tiesību aprobežojumi. Atbilstoši MK 17.12.2024. noteikumiem Nr. 883 "Noteikumi par Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas uzturēšanu un apgrūtināto teritoriju un nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājumu klasificēšanu" (turpmāk – MKN Nr. 883), datu sniedzējs (inženiertīklu turētājs vai cits) uztur, aktualizē un nodot aktuālos datus apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā, lai objekti un apgrūtinājumi tiktu attēloti arī valsts vienotajā teritorijas attīstības plānošanas portālā www.geolatvija.lv. Tas nodrošinās aktuālās informācijas un apgrūtinājumu attēlošanu arī Ludzas novada teritorijas plānojuma grafiskajā daļā *online* iepriekš minētajā portālā. Visas aizsargjoslas un to apgrūtinājumi ievērojami atbilstoši Aizsargjoslu likuma un citu saistīto normatīvo aktu regulējumam, neatkarīgi no teritorijas plānojuma.

Aizsargjoslu likums nosaka aizsargjoslas un to funkcijas, saimnieciskās darbības ierobežojumus aizsargjoslās, aizsargjoslu izveidošanas, grozīšanas un likvidēšanas kārtības pamatprincipus.

Aizsargjoslu likuma 33.panta desmitā daļa nosaka, ka vietējā pašvaldība grafiski attēlo Aizsargjoslu likuma 6., 7., 7.1, 8., 9., 11., 13., 25., 26., 28., 32. un 32.3 pantā noteikto aizsargjoslu robežas un šo aizsargjoslu robežu datus iesniedz Valsts zemes dienestam.

Ludzas novada administratīvā teritorija A daļā robežojas ar Krievijas Federāciju, attiecīgi Latvijas Republikas **valsts robežas joslas** platums ir 12 m⁹⁸.

Visa Ludzas novada teritorija ir apgrūtināta arī kā **pierobeža**, savukārt **pierobežas josla** noteikta Blontu pagastā, Briģu pagastā, Goliševas pagastā, Līdumnieku pagastā, Malnavas pagastā, Pasiēnes pagastā, Salnavas pagastā un Zaļesjes pagastā⁹⁹.

Ņemot vērā, ka valsts robežas josla, pierobežas josla un pierobeža ir attēlota ar apgrūtinājuma kodu, ka izmantošanu tajā nosaka normatīvie akti un, ka pašvaldība vai Valsts robežsardze citus noteikumus neizvirzīja, teritorijas plānojumā šīs teritorijas netiek noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem.

Teritorijas plānojuma risinājumi

Grafiskajā daļā attēlotas pašvaldības kompetencē, sadarbības institūciju, kuras sniedza informāciju, kompetencē esošās un citas aizsargjoslas, apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem nosaka aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām, un kuru platums ir 10 m vai vairāk (izņemot ekspluatācijas aizsargjoslas ap 20 kV elektrisko tīklu gaisvadu līnijām):

- **virszemes ūdensobjektu** aizsargjoslas (šī sējuma 6. PIELIKUMS "Virszemes ūdensobjekti") (virszemes ūdensobjektu vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas teritorija). Aizsargjoslas platums noteikts saskaņā ar Ministru kabineta 03.07.2018. noteikumiem Nr.397 "Noteikumi par ūdens saimniecisko

⁹⁸ Ministru kabineta 2022. gada 24. maija noteikumu Nr. 310 "Noteikumi par Latvijas Republikas valsts robežas joslu, patrulēšanas joslu, pierobežas joslu un pierobežu, kā arī pierobežas, pierobežas joslas, valsts robežas joslas un patrulēšanas joslas norāžu paraugiem un to uzstādīšanas kārtību", 2.2. apakšpunkts

⁹⁹ Ministru kabineta 2022. gada 24. maija noteikumu Nr. 310 "Noteikumi par Latvijas Republikas valsts robežas joslu, patrulēšanas joslu, pierobežas joslu un pierobežu, kā arī pierobežas, pierobežas joslas, valsts robežas joslas un patrulēšanas joslas norāžu paraugiem un to uzstādīšanas kārtību", 3.3. apakšpunkts

iecirķņu klasifikatoru". Ūdenstecēm, kas nav minētas norādītajos MK noteikumos, garuma noteikšanai izmantota Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāzes informācija; attēlotas **applūstošās teritorijas** ar varbūtību vismaz reizi 10 gados (ar 10 % applūduma varbūtību) atbilstoši LVĢMC datiem¹⁰⁰ – ap ludrupi (Rītupi) Salnavas un Malnavas pagastā;

- aizsargjoslas ap **ūdens ņemšanas vietām** (šī sējuma 9. PIELIKUMS "Centralizētie ūdensapgādes urbumi") (stingra režīma vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietām; bakterioloģiskās aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietām; ķīmiskās aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietām);

aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap **kultūras pieminekļiem**, tai skaitā noteiktās individuālās aizsardzības zonas (šī sējuma 5. PIELIKUMS "Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi") (vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas (aizsardzības zonas) teritorija ap kultūras pieminekļiem);

- aizsargjoslas gar **ielām, pašvaldības ceļiem un valsts autoceļiem** (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar ielu vai ceļu – sarkanā līnija, ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar autoceļiem) (Apbūves noteikumu 1. pielikums);
- aizsargjoslas gar **elektrisko tīklu** gaisvadu līnijām (ar nominālo spriegumu 330 kV vai 110 kV) (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektriskajiem tīkliem);
- aizsargjoslas ap **kapsētām** (šī sējuma 11. PIELIKUMS "Kapsētas") (sanitārās aizsargjoslas teritorija ap kapsētu). Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ap kapsētām tiek noteiktas 300 m platās sanitārās aizsargjoslas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos. Kapsētām, kurās apbedījumi netiek veikti vismaz 25 gadus, aizsargjoslu nenosaka;
- aizsargjoslas ap **meliorācijas būvēm** (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija ap meliorācijas būvēm un ierīcēm);
- mežu aizsargjosla ap **pilsētām**. Ludzai un Kārsavai pagastu teritorijā, Zilupe – pilsētas teritorijā (vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap pilsētu teritorija);
- aizsargjoslas gar **dzelzceļu** (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar dzelzceļu, drošības aizsargjoslas teritorija gar dzelzceļu);
- aizsargjoslas ap **notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm** (šī sējuma 10. PIELIKUMS "Notekūdeņu attīrīšanas ietaises") (sanitārās aizsargjoslas ap atkritumu un notekūdeņu pārstrādes un uzglabāšanas vietām);
- aizsargjoslas ap **meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu stacijām un posteņiem, monitoringa punktiem** (šī sējuma 14. PIELIKUMS "LVĢMC novērojumu tīkls");
- aizsargjoslas ap **navigācijas tehniskajiem līdzekļiem**;
- aizsargjoslas ap degvielas un automobiļu gāzes **uzpildes stacijām** (drošības aizsargjoslas teritorija ap naftas produktu un bīstamu ķīmisko vielu atrašanās vietām) (šī sējuma 12. PIELIKUMS "DUS un AGUS");

¹⁰⁰ Pieejams tīmekļa vietnē: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>

- aizsargjoslas ap **gāzes pārvades infrastruktūru** (ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija ap gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm; Drošības aizsargjoslas teritorija ap gāzes pārvades infrastruktūras objektiem).

4.13. Citi objekti

Ģeodēziskā tīkla punkti

- Grafiskajā daļā attēloti valsts ģeodēziskā tīkla punkti (šī sējuma 7.PIELIKUMS. "Valsts ģeodēziskā tīkla punkti");
- lokālpāņojumos un detālpāņojumos obligāti jāattēlo valsts ģeodēziskā tīkla punkti. Veicot jebkura veida būvniecību, tai skaitā esošo ēku atjaunošanu un rekonstrukciju, inženierkomunikāciju, ceļu un tiltu būvniecību, teritorijas labiekārtošanu un citu saimniecisko darbību, kas skar valsts ģeodēziskā tīkla punkta aizsargjoslu, šo darbu projektētājiem ir jāveic saskaņojums ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru par darbiem valsts ģeodēziskā tīkla punktu aizsargjoslā.

Robežkontroles punkti

- Grafiskajā daļā attēloti divi robežkontroles punkti – Grebņevas un Terehovas.

Kapsētas

- Grafiskajā daļā attēlotas 186 kapsētas, no kurām apbedīšana notiek 166, bet pārtraukta 20 kapsētās (šī sējuma 11.PIELIKUMS "Kapsētas"). Vairākas kapsētas ir valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā (šī sējuma 5. PIELIKUMS "Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi").

Atkritumu izgāztuves

- šī sējuma 15. PIELIKUMĀ ietverts saraksts ar slēgtajām atkritumu izgāztuvēm;
- grafiskajā daļā 100 m sanitārā aizsargjosla attēlota Zvirgzdenes atkritumu izgāztuvei (monitorings turpinās arī pēc 2026. gada).

Aizsargjoslas ap purviem

- Aizsargjoslas ap purviem netiek attēlotas.
- Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 10. panta trešo daļu pašvaldībai teritorijas plānojumā jāattēlo valstī noteiktās teritorijas ar īpašiem izmantošanas ierobežojumiem, tajā skaitā aizsargjoslas. Šā likuma 18. panta trešā daļa nosaka, ka plānošanas dokumentu izstrādē izmantojami valsts informācijas sistēmās pieejamie dati, kurus nodrošina datu uzturētāji.
- Atbilstoši Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likuma 7. pantam, Valsts meža dienests Informācijas sistēmā sniedz datus par aizsargjoslām ap purviem.
- Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 7. pantam purviem no 10–100ha nosakāma 20m plata aizsargjosla, un par 100 ha lielākiem purviem nosakāma 50 metru josla meža augšanas apstākļu tipos uz sausām, nosusinātām, slapjām kūdras augsnēm un vismaz 100m josla augšanas apstākļu tipos uz slapjām kūdras augsnēm.

- Atbilstoši MK noteikumu Nr. 628 31.2.5. punktam, teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlo apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām (nevis nosaka).
- Purvu aizsargjoslu attēlošana plānojumā nav iespējama bez atbilstošiem valsts iestāžu sniegtajiem datiem. Pašvaldībai nav deleģējums šādus datus vākt vai definēt. Ja šādi dati netiek nodrošināti, aizsargjoslas plānojumā nevar tikt attēlotas. Purvu aizsargjoslu noteikšanai nepieciešami precīzi dati par purvu robežām un to tipiem. Šādi dati pašvaldības rīcībā nav pieejami.

Ūdenstilpju ierīkošana

- Dīķu būvniecība tiek pastiprināti ierobežota tieši Savrupmāju apbūves teritorijā (DzS) un Savrupmāju apbūves teritorijā ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi (DzS1), kur ir raksturīga blīva apbūve, paredzot tur tikai nelielu dīķu ierīkošanu. Citu funkcionālu zonu teritorijās dīķa laukums netiek ierobežots ar konkrētu patību, bet tikai ar proporciju – tās nedrīkst pārsniegt 10% no kopējās platības, tādējādi zemesgabalos ar lielām platībām, dīķa platība var sasniegt salīdzinoši lielus izmērus, tai pat laikā neradot negatīvu ietekmi blakus esošām zemēm.

4.14. Meža vai plantāciju meža ieaudzēšana

MK noteikumi Nr. 240 noteic:

- ainaviski vērtīgajās teritorijās aizliegtas darbības, kuru rezultātā notiek nevēlamas ainavas struktūras izmaiņas, piemēram, nozīmīgu skatu punktu un perspektīvu aizsegšana ar būvēm, apstādīšana ar kokiem vai būtiska reljefa pārveidošana (223. punkts);
- ainaviski vērtīgajās teritorijās pirms apmežošanas vai mežizstrādes izstrādā ainavu dizaina plānu (226.punkts);
- kultūras pieminekļu aizsardzības zonās apmežošana ir aizliegta, ja tās rezultātā tiks aizsegta augstvērtīgas skatu perspektīvas vai būtiski mainīts kultūrainavas raksturs (227. punkts).

Ilgtermiņīgās attīstības stratēģija norāda – lai veicinātu novada lauku teritoriju ekonomisko izaugsmi, paaugstinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, saglabātu un vairotu esošās bagātības, Ludzas novada ilgtermiņīgās attīstības stratēģija izdala lauku teritoriju funkcionāli un telpiski svarīgākos areālus – t. sk. lauksaimniecības attīstības teritorijas – zonas, kur prioritāte būs lauksaimnieciskajai ražošanai.

Šo teritoriju attīstības galvenā prioritāte būs visa veida lauksaimnieciskā darbība, īpaši atbalstot lielražošanu, lauksaimniecības produkcijas pārstādi, bioloģisko lauksaimniecību. Šie nogabali raksturojas ar augstāku lauksaimniecības zemju kadastrālo vērtību, lielākajām vienlaidus meliorētajām lauksaimniecības zemju platībām. Areālos saglabājamās lauksaimniecības teritorijas, paredzot arī daudzveidīgus alternatīvus nodarbes veidus – tūrisms, zivkopība, amatniecība u.c.

Ilgtermiņīgās attīstības stratēģijā **vadlīnijas lauksaimniecības teritoriju attīstībai nosaka:**

- Lauksaimniecības attīstības teritorijās par prioritāti uzskatāma visa veida lauksaimnieciskā darbība, īpaši atbalstot bioloģisko ražošanu, lielražošanu un lauksaimniecības produkcijas pārstādi.

- Lauksaimniecības attīstības teritorijās nav pieļaujama vērtīgo lauksaimniecības zemju transformācija citos zemes izmantošanas veidos, īpaši apmežošana un meliorācijas sistēmu sagraušana.
- Jānodrošina meliorācijas sistēmu un polderu hidrotehnisko būvju pilnvērtīga funkcionēšana un to apsaimniekošana.
- Lauksaimniecības zemju nogabalos, kuru zemes kvalitātes novērtējums nav zemāks par 25 ballēm un nogabala platība nav mazāka par 30 ha nav atbalstāma apmežošana.
- Minimālā jaunveidojamā lauksaimniecības zemju zemes vienību platība – 2 ha.

Vadlīnijas mežsaimniecības teritoriju izmantošanai un attīstībai nosaka:

- Teritorijās prioritāte būs ilgtspējīga mežu resursu apsaimniekošanai un izmantošanai, atjaunojot mežus, apmežojot mazvērtīgākās lauksaimniecības teritorijas un krūmājus.
- Paredzot nevērtīgāko lauksaimniecībā izmantojamo zemju apmežošana, nav pieļaujama augstvērtīgu ainavu un kultūras pieminekļu aizsegšana.

Līdzšinējie Ludzas, Kārsavas, Ciblas un Zilupes novadu **teritorijas plānojumi** noteica atšķirīgus apmežošanas nosacījumus, radot nevienlīdzīgu pieeju zemes izmantošanā.

Ludzas novada teritorijas plānojumā 2013.–2024. gadam noteikts:

- vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijā (TIN6) nav atļauta mežsaimnieciskā izmantošana;
- Kreiču poldera teritorijā (TIN11) – aizliegta meža ieaudzēšana;
- ainaviski vērtīgās teritorijās (TIN5) – noteikti ierobežojumi, lai saglabātu izcilus skatus; tas nozīmē, ka apmežošana šeit netiek pieļauta, ja tā aizsedz nozīmīgus skatu punktus vai būtiski maina kultūrainavas raksturu;
- papildu nosacījumi – aizliegta meža ieaudzēšana tuvāk par 200 m no pilsētas vai ciema robežas, kā arī tuvāk par 50 m no dzīvojamās mājas lauku teritorijā.

Kārsavas novada teritorijas plānojumā 2012.–2024. gadam noteikts, ka vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijā (TIN6) nav pieļaujama meža ieaudzēšana, citas prasības nenosaka.

Ciblas novada teritorijas plānojumā 2013.–2025. gadam noteikts:

- novada nozīmes lauku zemēs (L1) – meža ieaudzēšana ir aizliegta;
- poldera teritorija (L2, Kreiču polderis) – atļauts transformēt par meža zemēm ar nosacījumu, ka tiek ievēroti noteiktie kritēriji;
- papildu aizliegums – apmežošana aizliegta 500 m rādiusā ap ciemu robežām.

Zilupes novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam nenoteic vietējās nozīmes TIN teritorijas vai novada nozīmes lauku zemes un mežsaimnieciskā darbība ir pieļaujama kā atļautais izmantošanas veids. Specifiski aizliegumi lauksaimniecības zemju apmežošanai šajā plānojumā nav definēti.

Esošā situācija

Uz 2026. gada 1. janvāri, saskaņā ar Latvijas atvērto datu portālā atrodamo informāciju par zemes sadalījumu zemes lietošanas veidos¹⁰¹, Ludzas novadā meži aizņem 120 766 ha, kas sastāda aptuveni 50% no visas novada teritorijas, bet lauksaimniecībā izmantojamo zemju (turpmāk – LIZ) platība ir 80 107 ha jeb aptuveni 33 %.

¹⁰¹ [Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos](#)

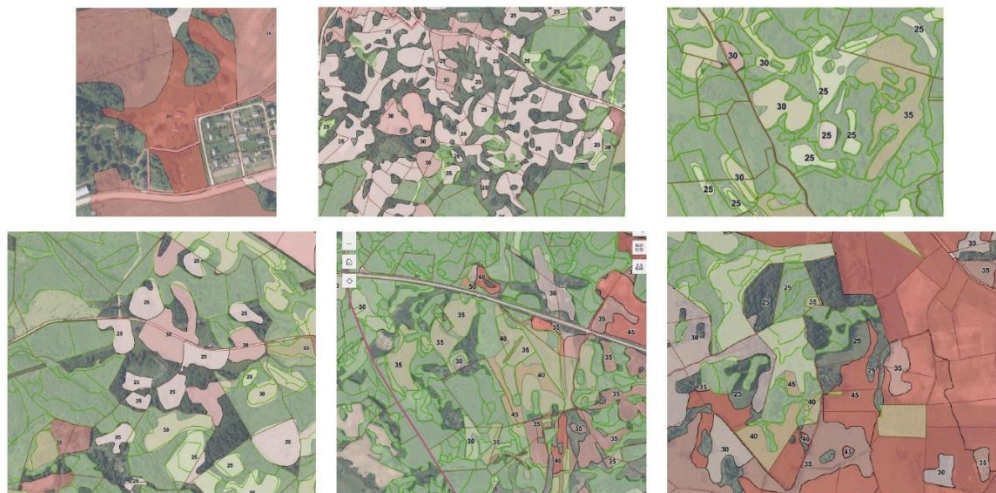
Laika periodā no 2022. līdz 2026. gadam **LIZ platība ir samazinājusies** par 4 511 ha jeb par 5,33 %, savukārt meža platība pieaugusi par 5 708 ha jeb par 4,96 %.

Struktūrā tas nozīmē, ka LIZ īpatsvars samazinājies no 35,15 % līdz 33,28 % (–1,87 procentpunkti), bet meža teritoriju īpatsvars pieaudzis no 47,80 % līdz 50,16 % (+2,36 procentpunkti).

2026. gadā meži jau veido vairāk nekā pusi no kopējās teritorijas platības, kamēr lauksaimniecības zemju īpatsvars turpina samazināties. Kopumā dati liecina par konsekventu zemes izmantošanas struktūras maiņu – lauksaimniecības zemju platības samazināšanos un meža teritoriju palielināšanos, kas var būt saistīta ar lauksaimniecības zemju apmežošanu vai dabisku aizaugšanu.

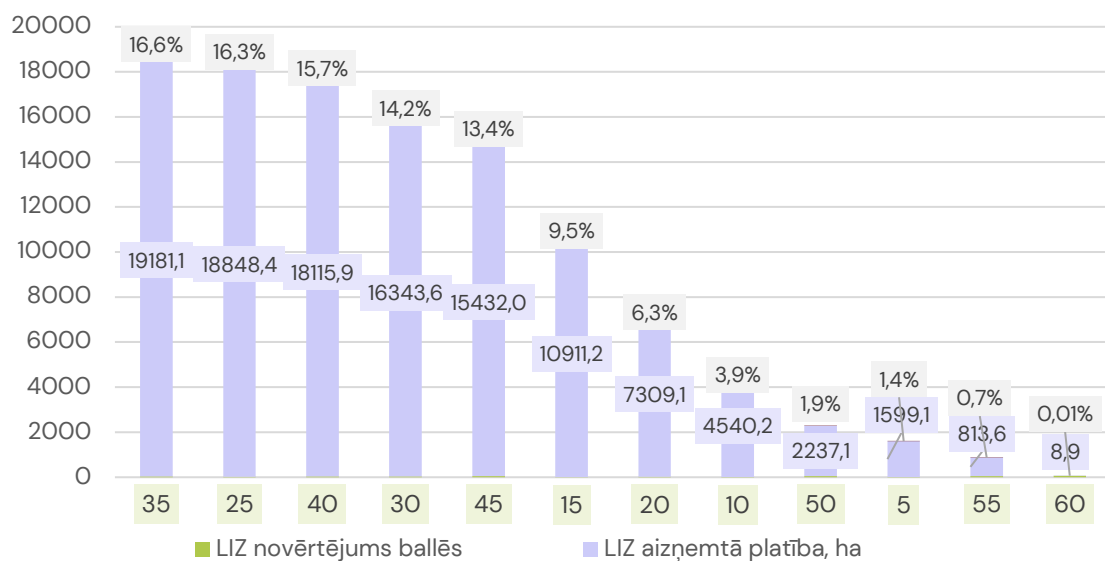
Laika posmā no 2021. – 2024. gadam Ludzas novada pašvaldība izdevusi 732 atzinumus, kas atļauj veikt apmežošanu, 25 – daļēji veikt un 45 – neļauj veikt apmežošanu.

Ģeotelpiski analizējot publiski pieejamos datus par lauksaimniecībā izmantojamo zemju (turpmāk – LIZ) novietojumu, novērtējumu ballēs un esošo faktisko situāciju (vai tā nav apmežota, sadrumstalota utt.) redzams, ka **ne reti LIZ zemes netiek izmantotas mērķim** (ir apmežotas, neskatoties uz esošajiem ierobežojumiem), neapmežotās LIZ zemes ieskauj meža zeme, LIZ zemes ir ļoti sadrumstalotas. Attēls Nr. 40 parāda šīs dažādās situācijas – zaļā tonī ir Valsts meža dienesta datos reģistrētās mežu teritorijas, savukārt rozā līdz sarkanīgā tonī ir LIZ novērtējums ballēs. Attēlā redzams, ka šīs teritorijas arī pārklājas savā starpā.

Attēls Nr. 40 Attēlu kolāža – izkopējums no teritorijas plānojuma izstrādes ģeotelpiskajiem datiem

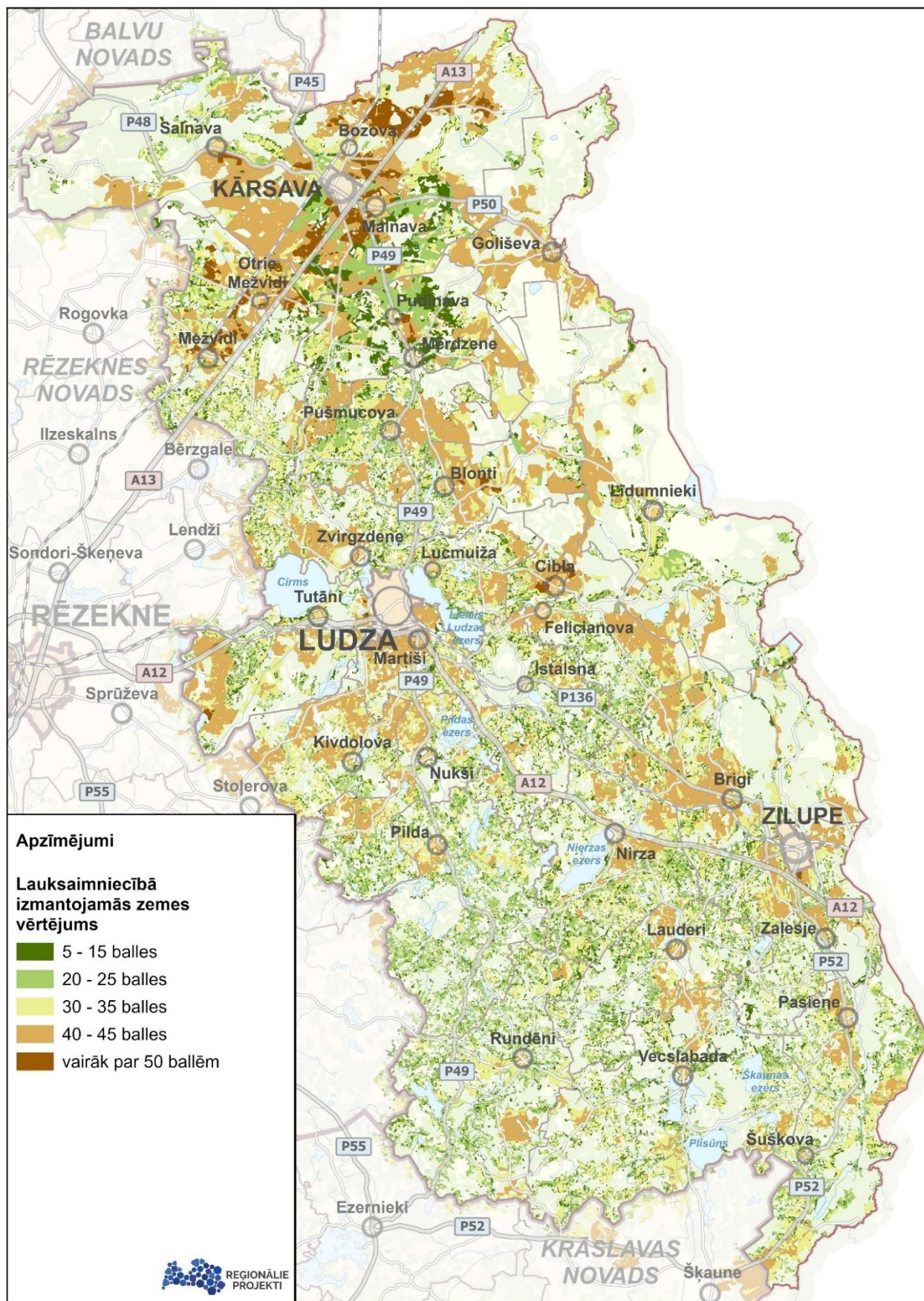
Papildus tika skatīts LIZ novērtējums ballēs un platības īpatsvars no kopējās LIZ teritorijas (attēls Nr. 41). Novada teritorijā dominē LIZ ar novērtējumu no 25 līdz 45 ballēm – 25 (16,3 %), 30 (14,2 %), 35 (16,6 %), 40 (15,7 %) un 45 balles (13,4 %). Kopumā šī grupa veido aptuveni 76 % no visas lauksaimniecības zemes platības. Zemes ar novērtējumu 25 balles un vairāk (25–60 balles) kopumā veido vairāk nekā 78 % no kopējās LIZ platības, kas nozīmē, ka **absolūtais vairākums lauksaimniecības zemju ir vidējas un labas kvalitātes**. Šādas zemes ir ekonomiski nozīmīgas, jo tās nodrošina stabilu ražīgumu, ir piemērotas intensīvākai lauksaimnieciskajai izmantošanai un veido novada lauksaimniecības attīstības pamatu. Savukārt augstvērtīgās zemes ar novērtējumu 50–60 balles aizņem salīdzinoši nelielu platību (aptuveni 2,6 %), kas liecina, ka īpaši auglīgu zemju resurss novadā ir ierobežots un tā saglabāšana ir īpaši nozīmīga. Ņemot vērā lielo kvalitatīvo zemju īpatsvaru, **lauksaimniecības zemju nepamatota apmežošana vai izmantošanas maiņa varētu būtiski ietekmēt novada ekonomisko potenciālu un lauku teritorijas attīstības iespējas**.

Attēls Nr. 41

LIZ novērtējums ballēs un platības īpatsvars no kopējās LIZ teritorijas

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju kvalitātes novērtējums ballēs parādīts attēlā Nr. 42.

Attēls Nr. 42

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitāte ballēs

Teritorijas plānojuma risinājumi

Pēctecība

- Lauksaimniecības un mežsaimniecības zemju izmantošanas nosacījumi pārskatīti un precizēti, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju visā novadā un īstenotu ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktos mērķus.
- Iepriekšējo teritorijas plānojumu atšķirīgie risinājumi radīja nevienlīdzīgu attieksmi pret zemes īpašniekiem un neskaidrības par apmežošanas iespējām. Jaunie nosacījumi veidoti, balstoties uz vadlīnijām lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju attīstībai.

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem

- Vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijas **netiek noteiktas**.

Šāda pieeja ļauj vienlaikus saglabāt Ludzas novada kā lauksaimniecības reģiona potenciālu, nodrošināt meliorācijas sistēmu pilnvērtīgu funkcionēšanu un polderu aizsardzību, kā arī veicināt ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu tur, kur tas ir ekoloģiski un ainaviski pamatoti.

Grafiskajā daļā

- attēloti meži un lauksaimniecības zemes;
- noteiktas funkcionālās zonas Mežu teritorija (M), Mežu teritorija pilsētās un ciemos (M1);
- noteiktas funkcionālās zonas Lauksaimniecības teritorija (L), Lauksaimniecības teritorija pilsētās un ciemos (L1), Lauksaimniecības teritorija ar vasarnīcu un dārza māju apbūvi (L2).

Apbūves noteikumu būtība

Lai sabalansētu zemes izmantošanu, nepieļaujot lauksaimniecības potenciāla, dabas vērtību un kultūrvēsturisko ainavu degradāciju noteikti ierobežojumi lauksaimniecības zemju apmežošanai TIAN 3.8. nodaļā iekļauti nosacījumi meža vai plantāciju meža ieaudzēšana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

Apmežošana ir aizliegta lauksaimniecības zemēs, ja zemes nogabals pārsniedz 30 ha, zemes auglība ir līdz 25 ballēm un zeme tiek izmantota lauksaimniecībā, kā arī Eiropas Savienības nozīmes biotopos, pilsētās un ciemos un Kreicu poldra teritorijā.

Aizsargjoslās ap kultūras pieminekļiem apmežošana nav pieļaujama, ja tā aizsedz nozīmīgus skatu punktus vai būtiski maina kultūrainavas raksturu. Vietējās nozīmes kultūrvēsturiskajās un ainaviski vērtīgajās teritorijās apmežošana ir atļauta, ievērojot attiecīgo apakšnodaļu noteikumus.

Īpaši meliorētās lauksaimniecības zemēs apmežošana pieļaujama, saskaņojot ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi". Noteikumi neattiecas uz valsts meža zemju apsaimniekotāja valdījumā esošām lauksaimniecības zemēm un uz atsevišķu koku vai koku grupu stādījumiem lauksaimniecības zemē.

4.15. Noteiktie attālumi

MK noteikumi Nr.240 deleģējuši pašvaldību, ka tā teritorijas plānojumā:

- plānojot ūdensobjektu izmantošanu, var noteikt attālumu no krasta līnijas, kādā attiecīgajā ūdensobjektā var izvirzīt infrastruktūras būves un objektus. Ūdensobjektiem ar krasta stiprinājumu grafiski attēlo krasta stiprinājuma līniju atbilstoši mēroga noteiktībai (72. punkts);
- atkarībā no ielu kategorijas, pašvaldība nosaka minimālos attālumus no ielu krustojumiem līdz piebrauktuvju un caurbrauktuvju pieslēgumiem pie ielu brauktuvēm (95. punkts);
- pilsētās un ciemos būvlaidi nosaka kā minimālo vai maksimālo attālumu no ielas sarkanās līnijas līdz apbūvei (129. punkts);
- apbūves noteikumos var noteikt prasības attālumiem starp būvēm, kā arī no būvēm un labiekārtojuma elementiem līdz kokiem un krūmiem (137. punkts);
- paredz drošības attālumus līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, nosakot tajos teritorijas izmantošanas aprobežojumus (144.3.. punkts);
- var noteikt minimālos attālumus starp potenciālajiem piesārņojumu radošiem objektiem un dzīvojamo un publisko apbūvi, tūrisma un rekreācijas objektiem (145. punkts);
- nosaka prasības autonomvietņu izvietojumam, tai skaitā attālumiem līdz dažādu veidu objektiem, un nepieciešamo autonomvietņu skaitu dažādiem izmantošanas veidiem (197. punkts);
- ap rūpniecisko avāriju riska objektiem nosaka minimālos drošības attālumus, ņemot vērā drošības pārskatā, rūpniecisko avāriju novēršanas programmā, objekta civilās aizsardzības plānā un citā dokumentācijā sniegto informāciju, bet apbūves noteikumos nosaka prasības, nosacījumus vai aprobežojumus drošības attālumos iekļauto teritoriju izmantošanai atkarībā no konkrētā objekta specifikas (215.¹ punkts);
- apbūves noteikumos var paredzēt ierobežojumus apbūvei paaugstinātas ugunsbīstamības riska teritorijās, nosakot minimālos pieļaujamos attālumus no sprādzienbīstamiem objektiem līdz citai apbūvei un meža masīvam, kā arī ierobežojumus teritoriju apmežošanai joslās līdz blīvas apbūves teritorijām pilsētās un ciemos (219. punkts).

Teritorijas plānojuma risinājumi

Kopsavilkums

TIAN 3. un 4. nodaļās ietvertais regulējums pilnvērtīgi īsteno MK noteikumu Nr. 240 deleģējumu, nosakot:

- minimālos attālumus no ielām, krustojumiem un ūdensobjektiem;
- prasības autonomvietņu skaitam un izvietojumam;
- attālumus starp būvēm un apbūves augstuma ierobežojumus;
- drošības buferzonas piesārņojošām un potenciāli bīstamām darbībām;
- regulējumu derīgo izrakteņu ieguvei;

- Īpašus aprobežojumus funkcionālajās zonās un TIN teritorijās.

Šāda pieeja nodrošina samērīgu līdzsvaru starp saimnieciskās darbības attīstību, sabiedrības veselības aizsardzību, vides kvalitāti un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, veidojot drošu un ilgtspējīgu teritorijas attīstības ietvaru.

Transporta infrastruktūra un piekļuves risinājumi

Apbūves noteikumu 3.1. nodaļā noteiktas prasības transporta infrastruktūrai, tostarp ceļu un ielu pievienojumiem, krustojumiem un redzamības brīvlaukiem. Diferencēti minimālie attālumi starp krustojumiem un pieslēgumiem, ņemot vērā ielu kategorijas, nodrošina satiksmes drošību un atbilst MK noteikumu Nr. 240 95. punktā paredzētajam deleģējumam.

Apbūves noteikumu 3.1.4. apakšnodaļā noteiktas prasības autonovietņu un velonovietņu skaitam un izvietojumam, paredzot minimālo stāvvietu skaitu atbilstoši izmantošanas veidam (Pielikums Nr. 4), kā arī to izvietojuma principus un ekspluatācijā nodošanas kārtību. Šis regulējums īsteno MK noteikumu Nr. 240 197. punktu, nodrošinot funkcionālu teritorijas izmantošanu un konfliktu mazināšanu ar dzīvojamo vidi.

Ūdensobjektu aizsardzība un izmantošana

Apbūves noteikumu TIAN 3.2.2. apakšnodaļā noteikti minimālie attālumi no ūdensnotekām un grāvjiem, lai nodrošinātu meliorācijas sistēmu uzturēšanu un applūšanas risku mazināšanu.

Apbūves noteikumu 3.7. nodaļā noteiktas prasības publisko ūdensobjektu un krastu izmantošanai, tostarp nosacījumi infrastruktūras izvietojumam un piesārņojuma nepieļaušanai ūdensobjektos.

Apbūves noteikumu Papildus 4.12. nodaļā "Ūdeņu teritorija" noteikti izmantošanas veidi un aprobežojumi, kas nodrošina piekrastes ainaviskās un ekoloģiskās kvalitātes saglabāšanu. Šie regulējumi īsteno MK noteikumu Nr. 240 72. punktā paredzēto deleģējumu.

Būvlaides un attālumi no ielām

Apbūves noteikumu 3.3. nodaļā noteiktas būvlaides apdzīvotās vietās un lauku teritorijā, regulējot attālumu no ielas sarkanās līnijas vai autoceļa aizsargjoslas līdz tuvākajai virszemes būvei. Šis regulējums nodrošina satiksmes drošību, infrastruktūras attīstības rezervi un pilsētvides telpisko struktūru, īstenojot MK noteikumu Nr. 240 129. punktu.

Attālumi starp būvēm un insolācijas prasības

Apbūves noteikumu 3.3.4. apakšnodaļā noteikti attālumi starp būvēm un apbūves augstuma ierobežojumi attiecībā pret blakus zemes vienībām, lai nodrošinātu apgaismojumu, ventilāciju un vizuālo komfortu. Tas atbilst MK noteikumu Nr. 240 137. punktam par attālumu regulējumu.

Ārtelpas elementi

Apbūves noteikumu 3.4.1. apakšnodaļā noteiktie attālumi bērnu rotaļu, atpūtas un citu ārtelpas elementu izvietojumam no dzīvojamo ēku logiem nodrošina līdzsvaru starp sabiedrības vajadzībām un iedzīvotāju privātumu.

Drošības attālumi piesārņojošām un potenciāli bīstamām darbībām

Apbūves noteikumu 3.5.2. apakšnodaļā noteikti minimālie attālumi starp A un B kategorijas piesārņojošām darbībām un dzīvojamo vai publisko apbūvi (100 m), kā arī C

kategorijas darbībām (50 m). Noteikumi ir abpusēji – tie attiecas gan uz piesārņojošu objektu izvietojumu, gan uz dzīvojamās apbūves izvietojumu to tuvumā.

Papildus Apbūves noteikumos paredzēti preventīvi aizsardzības pasākumi (prettrokšņa sienas, zaļās buferzonas u.c.). Šis regulējums īsteno MK noteikumu Nr. 240 144., 145. un 215. punktos paredzēto deleģējumu par drošības attālumu noteikšanu un sabiedrības aizsardzību.

Derīgo izrakteņu ieguve

Apbūves noteikumu 3.5.3. apakšnodaļā noteikti minimālie attālumi no derīgo izrakteņu ieguves vietām līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, ainaviskajiem ceļiem, kapsētām un ūdensobjektiem. Attālumi kalpo kā buferzona trokšņa, vibrācijas un vizuālās ietekmes mazināšanai, īstenojot MK noteikumu Nr. 240 144. un 145. punktu prasības.

Apmežošanas un ainaviskās teritorijas regulējums

Apbūves noteikumu 3.8. nodaļā noteikti ierobežojumi lauksaimniecības zemju apmežošanai noteiktās teritorijās, lai saglabātu ainavisko struktūru un kultūrvēsturiskās vērtības.

Apbūves noteikumu 4. nodaļā (funkcionālās zonas un teritorijas ar īpašiem noteikumiem) noteikti papildu aprobežojumi, tostarp ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN), kultūrvēsturiskajās teritorijās un tehniskās apbūves teritorijās. Šie regulējumi papildina drošības un aizsardzības prasības, tostarp attiecībā uz ugunsbīstamības riskiem un sprādzienbīstamu objektu ietekmi, īstenojot MK noteikumu Nr. 240 219. punktu.

5. Teritorijas plānojuma atbilstība ilgtspējīgas attīstības stratēģijai

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
Vadlīnijas apdzīvojuma plānošanai		
1.	Ludzas novada teritorijas plānojumā, lokālplānojumos, tematiskajos plānojumos un detālplānojumos jāveicina novada līdzsvarota daudzcentru, hierarhiski strukturēta apdzīvojuma sistēma.	Izvērtēta novada apdzīvojuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas. Funkcionālais zonējums pilsētās un ciemos noteikts atbilstoši Ludzas novada IAS noteiktajiem attīstības centru līmeņiem.
2.	Jāveicina Ludzas pilsētas iekļaušanās Latgales reģiona pilsētu tīklā.	
3.	Novada teritorijā jāveicina Latgales tradicionālās apdzīvojuma struktūras saglabāšana un attīstība, papildinot un dažādojot esošās apdzīvotās vietas un izvairoties no jaunu apdzīvoto vietu veidošanās un nekontrolētas izplešanās.	Netiek plānota jaunu ciemu izveide. Esošo ciemu teritoriju paplašināšana veikta, lielākoties iekļaujot daļēji jau esošās zemes vienības pilnā platībā ciema teritorijā.
4.	Jāuzlabo Ludzas, Kārsavas un Zilupes pilsētvides kvalitāte, nodrošinot pievilcīgu vidi gan iedzīvotājiem, gan investoriem, mazinot telpiskās un dzīves līmeņa atšķirības.	Iekļautas prasības transporta infrastruktūrai, inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, apbūvei, teritorijas labiekārtojumam, ūdenstilpju (dīķu) ierīkošanai, publisko ūdens objektu un krastu izmantošanai, meža vai plantāciju meža ieaudzēšanai, vides risku samazināšanai un – prasībās teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā.
5.	Jebkuram novada attīstības plānošanas dokumentam jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās, sabalansējot gan iedzīvotāju intereses, gan ekonomiskās izaugsmes iespējas, gan dabas un kultūrvides aizsardzības prasības.	Noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem.
6.	Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehniskā nodrošinājuma būvniecību, paplašināšanu un pārbūvi, jāizvēlas videi draudzīgi risinājumi, lai mazinātu vides piesārņojumu.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Iekļautas prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem.
7.	Jāizvairās no apdzīvoto vietu nepamatotas izplešanās uz dabas teritoriju rēķina, jāpanāk optimāla iedzīvotāju un apbūves blīvuma paaugstināšana pilsētās un ciemos.	Izvērtēta novada apdzīvojuma struktūra un to robežas, t.sk. – ņemot vērā centralizēto inženiertīklu un transporta lineārās infrastruktūras pieejamību, kā rezultātā – vairākiem ciemiem, Kārsavas un Ludzas pilsētai robežas ir mainītas (lielākoties samazinātas). Sīkāka informācija Paskaidrojuma raksta pielikumā Nr. 2.
8.	Plānojot jaunu mājojumu, sociālo un citu pakalpojumu, kā arī uzņēmējdarbības objektu	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
	attīstīšanu, iespēju robežās jāizmanto jau esošā infrastruktūra un neizmantotās, pamestās apbūves teritorijas.	Izvērtēta novada apdzīvojuma struktūra un to robežas, t.sk. – ņemot vērā centralizēto inženiertīklu un transporta lineārās infrastruktūras pieejamību.
9.	Nav pieļaujama jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju veidošana ārpus pilsētām un ciemiem, ja nav nodrošināta nepieciešamā sociālā un inženiertehniskā infrastruktūra.	Saglabātas esošās apdzīvotās vietas, neparedzot jaunu dzīvojamo apbūves teritoriju veidošanu ārpus pilsētām un ciemiem. Noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN1) – teritorija, kurā ierīko centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas. Pārskatītas esošo apdzīvoto vietu robežas. Sīkāka informācija Paskaidrojuma raksta pielikumā Nr. 2.
10.	Apdzīvojuma struktūrā jāveido līdzsvars starp teritorijā izvietoto mājokļu, darbavietu un pieejamo pakalpojumu skaitu un daudzveidību.	Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
Vadlīnijas Ludzas pilsētas plānošanai		
11.	Izvairīties no strikta funkcionāla zonējuma, paredzot lielāku funkcionālās daudzveidības radīšanu, urbanizācijas ierobežošanu, rūpniecības un ražošanas optimizēšanu.	Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
12.	Jāsekmē uzņēmējdarbības vides veidošana, jāizvērtē ražošanas specializācijas virzieni un jāparedz teritorijas, tajā skaitā iespējas attīstīt inovatīvas ražošanas nozares.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem, t. sk. noteikts funkcionālais zonējums un iekļauti nosacījumu rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstībai (Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R) un (R1)).
13.	Aizsargāt Ludzas vēsturisko centru un kultūrvēsturisko mantojumu un paredzēt pilsētas ainavas saglabāšanu.	Iekļauti nosacījumi Ludzas vēsturiskā centra saglabāšanai. Noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN4) – vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un TIN5 – ainaviski vērtīga teritorija, arī ainaviski vērtīgie ceļu posmi. Noteikts funkcionālais zonējums P1 – Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un funkcionēšanu arhitektūras pieminekļu Malnavas Rožukroņa Dievmātes katoļu baznīca un Vecā Malnavas Rožukroņa Dievmātes katoļu baznīca (aizs. Nr. 6460),

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
		Ludzas katoļu baznīca un Tadeuša kapela (aizs. Nr. 6462), Ludzas Lielā sinagoga (aizs. Nr. 8948), Pasts (aizs. Nr. 8695), Eversmuižas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6459), Istalsnas katoļu baznīca (aizs. Nr. 3971), Vecslabadas Baznīcas kalns – pilskalns (aizs. Nr. 1535), Lauderu Sv. Nikolaja pareizticīgo baznīca (aizs. Nr. 6461), Malnavas muižas klēts (aizs. Nr. 9160), Raipoles Svētā Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca (aizs. Nr. 4002), Pasiēnes Svētā Dominika Romas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6465), Brodaižu Kunga Jēzus apskaidrošanas Romas katoļu baznīca (aizs. Nr. 6466), Pušmucovas katoļu baznīca ar žogu un vārtiem (aizs. Nr. 9158), Salnavas katoļu kapela (aizs. Nr. 8763), kā arī vietējas nozīmes kultūrvēsturisko objektu – Pudinašas Vissvētās Dievmātes Patvēruma pareizticīgo baznīca, Ludzas vecticībnieku baznīca, Ludzas Vissvētās Dievmātes Aizmigšanas pareizticīgo baznīca, Kapliča, Ludzas novadpētniecības muzejs, Zilupes katoļu baznīca, Zilupes Kristus Krusta Pacelšanas pareizticīgo baznīca, Eversmuiža, Felicianovas muiža, Goliševs Sv. Trijādības pareizticīgo baznīca, Istras katoļu baznīca, Vecslabadas Kristus Augšāmcelšanās pareizticīgo baznīca, Pasiēnes muiža, Rundēnu Svētā Krusta paaugstināšanas Romas katoļu baznīca, Zaļesjes muiža, Pildas katoļu baznīca un Brigu katoļu baznīca teritorijās, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Noteikts funkcionālais zonējums DA2 – Dabas un apstādījumu teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (DA2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas pieminekļos (dendroloģiskie stādījumi) – “Ozupienes parks”, “Gomeļmuižas parks”, “Runtortas parks”, “Mežvidu parks”, kultūras pieminekļos ciemos, pilsētās – Ludzas viduslaiku pils un Ludzas pilsdrupas (aizs. Nr. 6463 un 1544, Odu kalns – senkapi (aizs. Nr. 1543), Mērdzenes Karātavu kalns – soda vieta (aizs. Nr. 1549), Nirzas senkapi (aizs. Nr. 1561) un citu objektu – Ludzas pilsētas

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
		centra skvēri (kad. Nr. 68010040516, 68010040387), Malnavas muižas parks, Pasienes muižas parks teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves, kā arī paredzot atbilstošu infrastruktūru.
14.	Plānot pilsētas transporta organizāciju.	Precizēts esošo pašvaldības ceļu un ielu izvietojums un sakārtota pašvaldības ceļu numerācija. Pašvaldības ielām un ceļiem noteiktas kategorijas un sarkano līniju platumi. Valsts autoceļiem noteikts ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums no autoceļa ass, autoceļa kategorija, attālums no autoceļa zemes nodalījuma joslas līdz sarkanajai līnijai. Netiek plānoti jauni pašvaldības ceļi vai ielas.
15.	Izvairīties no pilsētas perifēriju paplašināšanās, jāparedz degradēto teritoriju jauna attīstība.	Ludzas pilsētas teritorija paplašināta, iekļaujot septiņas zemes vienības pie valsts galvenā autoceļa A12 (Maskavas apvedceļš). Teritorijas plānojumā degradētās teritorijas netiek īpaši akcentētas. To attīstība iespējama, ņemot vērā funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu.
16.	Jāizvērtē jautājumi par teritoriju rezervēšanu nākotnes attīstības vajadzībām ārpus pilsētas administratīvajām robežām vitāli svarīgu funkciju nodrošināšanai.	Teritorijas netiek rezervētas. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
17.	Izvērtēt dzīvojamās apbūves, publiskās apbūves teritoriju un rekreācijas teritoriju pietiekamību.	Izvērtēta novada apdzīvojuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
18.	Izvērtējot iedzīvotāju skaita prognozes, paredzēt inženierkomunikāciju attīstības nepieciešamību apbūves teritorijās.	Teritorijas plānojumā noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN1) – teritorija, kurā ierīko centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.
19.	Jāizvērtē pilsētas teritoriālās attīstības iespējas un virzieni, vienlaikus paredzot nepieciešamo infrastruktūras tīklu paplašināšanu.	Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
Vadlīnijas novada nozīmes attīstības centru plānošanai		
20.	Novadu nozīmes attīstības centriem ir jāiekļaujas kopējā nacionālas un reģionālas	Izvērtēta apdzīvojuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas.

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
	nozīmes attīstības centru funkcionālajā tīklā. Tajos jākoncentrē pakalpojumi, kas nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Tiem ir jāpilda novadu nozīmes attīstības centru loma, sniedzot apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem pakalpojumus un nodrošinot darba vietas.	Funkcionālais zonējums pilsētās un ciemos noteikts atbilstoši Ludzas novada IAS noteiktajiem attīstības centru līmeņiem.
21.	Jāsekmē uzņēmējdarbības vides veidošana un jāparedz teritorijas, tajā skaitā iespējas attīstīt inovatīvas ražošanas nozares.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem, t. sk. noteikts funkcionālais zonējums un iekļauti nosacījumu rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstībai (Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R) un (R1)).
22.	Jāaizsargā kultūrvēsturiskais mantojums un jāparedz ainavu saglabāšana.	Noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN4) – vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un TIN5 – ainaviski vērtīga teritorija, arī ainaviski vērtīgie ceļu posmi. Noteikts funkcionālais zonējums P1 – Publiskās apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (P1) un JC1 – Jauktas centra apbūves teritorija ar kultūrvēsturisku vērtību (JC1)
23.	Saglabāt Kārsavas un Zilupes vēsturisko apbūvi un pilsētas apbūvi.	Noteiktas prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai.
24.	Jāparedz degradēto teritoriju jauna attīstība vai sakārtošana (arī nojaukšana un apzaļumošana).	Teritorijas plānojumā degradētās teritorijas netiek īpaši akcentētas. To attīstība iespējama, ņemot vērā funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.
25.	Jāizvērtē dzīvojamās apbūves, publiskās apbūves un rekreācijas teritoriju pietiekamība.	Izvērtēta apdzīvojuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
26.	Izvērtējot iedzīvotāju skaita prognozes, jāparedz inženierkomunikāciju attīstības nepieciešamība apbūves teritorijās.	Teritorijas plānojumā noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN1) – teritorija, kurā ierīko centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.
27.	Jāparedz publiskās ārtelpas kvalitātes uzlabošana (labiekārtojums gājēju un velosipēdistu ērtībām, apstādījumu sistēmas pilnveidošana, apgaismojums, bērnu rotaļu	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānoju, bet nav pretrunā. Iekļautas prasības transporta infrastruktūrai, inženiertehniskās apgādes tīkliem un

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
	laukumu ierīkošana, satiksmes drošības uzlabojumi).	objektiem, apbūvei, teritorijas labiekārtojumam, ūdenstilpju (dīķu) ierīkošanai, publisko ūdens objektu un krastu izmantošanai, meža vai plantāciju meža ieaudzēšanai, vides risku samazināšanai un – prasībās teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā.
28.	Daudzdzīvokļu māju renovācija, siltumapgādes pakalpojumu uzlabošana.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu. Risināms ikgadējā budžeta plānošanas ietvaros.
Vadlīnijas vietējas nozīmes attīstības centru plānošanai		
29.	Vietējās nozīmes attīstības centros jānodrošina pakalpojumi un funkcijas atbilstoši apdzīvoto vietu līmenim. (IAS 1.pielikums)	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
30.	Jāizstrādā ciemu lokālplānojumi – pamats plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināms ar atsevišķu lēmumu pieņemšanu par nepieciešamo lokālplānojumu izstrādi konkrētai situācijai.
31.	Jānodrošina pieejamība šādiem pakalpojumiem: 1) vispārējā pamatizglītība; 2) neatliekamā medicīniskā palīdzība; 3) minimālais ikdienas pakalpojumu un preču klāsts; 4) regulāri sabiedriskā transporta pārvadājumi līdz reģiona nozīmes centram.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
32.	Detalizēti jāizvērtē un jāizmanto jau esošais apdzīvojuma struktūras potenciāls, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.	Izvērtēta apdzīvojuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas, precizētas apdzīvoto vietu robežas.
33.	Jānosaka ciemu kompaktas apbūves teritorijas ar dzīvojamo un publisko apbūvju teritorijām.	Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
34.	Ciemu apbūves teritorijās jāizvieto ražošanas un tehniskās infrastruktūras objekti, kā arī jānodrošina dabas un apzaļumotās teritorijas iedzīvotāju rekreācijai.	
35.	Pārskatot ciemu robežas, jāizslēdz no tām mežu, ūdeņu un lauksaimniecības teritorijas.	

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
36.	Jānosaka katra ciema apbūves teritoriju funkcionālais zonējums un pakalpojumu struktūras attīstība.	Cimos noteikts funkcionālais zonējums un tajā atļautie izmantošanas veidi.
37.	Ciemo apbūves teritoriju attīstība un plānošana jāveic, ievērojot šādus nosacījumus: 1) visas apbūves teritorijas jānodrošina ar nepieciešamajām inženierkomunikācijām, kas noteiktas normatīvajos aktos; 2) jāparedz ielu un ceļu tīkla atbilstība parametriem, kas noteikti normatīvajos aktos.	Izvērtēta apdzīvotuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas, precizētas ciemo robežas. Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas. Precizēts ielu un ceļu novietojums, kategorijas, sarkanās līnijas.
38.	Jaunā apbūve maksimāli kompakti koncentrējama jau esošo ciemo robežās; paredzot jaunās apbūves teritorijas, jāizstrādā detalizēti ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas risinājumi.	Funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi veidoti pēc iespējas elastīgi, vienlaikus ņemot vērā esošo situāciju un attīstības iespējas.
39.	Nav pieļaujama jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju plānošana cieši gar transporta koridoriem un valsts galvenajiem autoceļiem.	Izvērtēta apdzīvotuma struktūra un tās telpiskās attīstības iespējas, precizētas ciemo robežas. Jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas netiek paredzētas cieši gar transporta koridoriem un valsts galvenajiem autoceļiem.
40.	Jā saglabā brīva pieeja ūdeņiem, nav pieļaujama blīvas apbūves veidošana cieši gar upju un ezeru krastmalām.	Teritorijas plānojumā noteiktas piekļuves vietas pie publiskajiem ūdeņiem, iekļautas prasības publisko ūdeņu izmantošanai.
Vadlīnijas transporta un inženierkomunikāciju plānošanai		
41.	Jāatbalsta transporta un loģistikas pakalpojumu izaugsme kā novada attīstības prioritāte.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.
42.	Jāveicina transporta apkopes infrastruktūras tīkla izveidošana un attīstīšana ap starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes ceļiem.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
43.	Jāpārbūvē reģionālas un vietējas nozīmes ceļu tīkls, lai nodrošinātu visu apdzīvoto vietu sasniedzamību un labu satiksmi ar blakus novadiem un apdzīvotām vietām.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Netiek paredzētas jaunas pašvaldības ielas vai ceļi. Uzturēšanas jautājumi risināmi ikgadējā budžeta ietvaros un ņemot vērā Investīciju plānu.

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
44.	Jāizveido efektīva sabiedriskā transporta sistēma, balstīta uz iedzīvotāju pieprasījumu un vajadzībām.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.
45.	Pašvaldības teritorijas attīstības dokumentos jāparedz velociņu tīklu izveide, ielas gājējiem, pastaigu un tūrisma takas.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.
46.	Plānojot izmaiņas teritorijas struktūrā, vispirms jāatjauno esošās apdzīvotās vietas ar jau pastāvošu transporta infrastruktūru, tās labiekārtojot un paplašinot, nevis jāveido jaunas apbūves teritorijas, kas prasītu papildus jaunu ceļu tīklu izbūvi.	Saglabātas esošās apdzīvotās vietas, neparedzot jaunu dzīvojamo apbūves teritoriju veidošanu ārpus pilsētām un ciemiem. Pārskatītas esošo apdzīvoto vietu robežas. Sīkāka informācija Paskaidrojuma raksta pielikumā Nr. 2.
47.	Apbūve jāplāno tādā attālumā no ceļiem, kas neprasa papildus pasākumus aizsardzībai pret autotransporta radīto troksni, izplūdes gāzēm un citu negatīvo ietekmi.	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauti nosacījumi, lai nepieļautu vai mazinātu iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšanos ar dažādām nelabvēlīgām ietekmēm.
48.	Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta dzelzceļa transporta attīstību, kvalitātes uzlabošanu un ceļā pavadītā laika samazināšanu.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu. Netiek paredzēta jauna dzelzceļa infrastruktūra.
49.	Teritorijas attīstības plānošanas dokumentos jāparedz visu ciemu apbūves teritoriju inženiertehniskās apgādes nodrošinājums.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu.
50.	Lai racionāli izmantotu teritoriju, jāparedz pēc iespējas kompakta visu inženiertīklu koncentrēšana koridoros gar autoceļiem vai dzelzceļiem.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu.
51.	Jāprecizē rūpniecisko un tehnisko avāriju riska objektu izvietojums un teritoriju robežas, jānosaka ierobežojumi šajās teritorijās.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
Vadlīnijas lauksaimniecības teritoriju attīstībai		
52.	Lauksaimniecības attīstības teritorijās par prioritāti uzskatāma visa veida lauksaimnieciskā darbība, īpaši atbalstot bioloģisko ražošanu, lielražošanu un lauksaimniecības produkcijas pārstādi.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
53.	Lauksaimniecības attīstības teritorijās nav pieļaujama vērtīgo lauksaimniecības zemju transformācija citos zemes izmantošanas veidos, īpaši apmežošana un meliorācijas sistēmu sagraušana.	Noteiktas prasības meža vai plantāciju meža ieaudzēšanai.

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
54.	Jānodrošina meliorācijas sistēmu un polderu hidrotehnisko būvju pilnvērtīga funkcionēšana un to apsaimniekošana.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Kreiču polderim netiek noteikts teritorijas ar īpašiem noteikumiem statuss, taču tas ir attēlots grafiskajā daļā. Meliorācijas sistēmu un polderu hidrotehnisko būvju funkcionēšanu un apsaimniekošanu nosaka citi normatīvi.
55.	Jāpiesaista finanšu līdzekļi meliorācijas sistēmu atjaunošanai un ierīkošanai.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināms ikgadējā budžeta ietvaros.
56.	Jāierobežo Sosnovska latvāņu un citu invazīvo augu sugu izplatības zonas.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināms ikgadējā budžeta ietvaros.
57.	Lauksaimniecības zemju nogabalos, kuru zemes kvalitātes novērtējums nav zemāks par 25 ballēm un nogabala platība nav mazāka par 30 ha nav atbalstāma apmežošana.	Nosacījums iekļauts teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos – prasības meža vai plantāciju meža ieadzēšanai.
58.	Minimālā jaunveidojamā lauksaimniecības zemju zemes vienību platība – 2 ha.	Minimālā jaunveidojamā lauksaimniecības zemju zemes vienību platība – 2 ha.
59.	Tiek atbalstīta teritoriju izmantošanas dažādošana: tūrisms, ražošana, derīgo izrakteņu ieguve, pakalpojumu sniegšana.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
Vadlīnijas mežsaimniecības teritoriju izmantošanai un attīstībai		
60.	Teritorijās prioritāte būs ilgtspējīga mežu resursu apsaimniekošanai un izmantošanai, atjaunojot mežus, apmežojot mazvērtīgākās lauksaimniecības teritorijas un krūmājus.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem. Noteiktas prasības meža vai plantāciju meža ieadzēšanai.
61.	Teritorijās tiek atbalstīta ar kokapstrādi saistītu ražotņu attīstība: koksnes pārstrāde, mēbeļu un galdniecības izstrādājumu ražošana, būvkonstrukciju ražošana, koksnes ķīmija u.c., stimulējot jaunu darbavietu rašanos.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
62.	Tiek atbalstīta arī derīgo izrakteņu ieguves, medību tūrisma un dabas tūrisma attīstība, veidojot atbilstošu infrastruktūru. Nav izslēgta arī neliela mēroga lauksaimniecības, zivsaimniecības, amatniecības un dažādu pakalpojumu uzņēmumu veidošanas iespēja.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
63.	Teritoriju attīstības iespējas jāsabalansē ar citiem iespējamajiem attīstības veidiem, lai negatīvi neietekmētu mežsaimniecības attīstību.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem. Noteiktas prasības meža vai plantāciju meža ieadzēšanai.

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
64.	Minimālā jaunveidojamā meža teritoriju zemes vienību platība – 2 ha.	Minimālā jaunveidojamā meža teritoriju zemes vienību platība – 2 ha (atbilstoši normatīvo aktu prasībām un noteiktajiem izņēmumiem).
65.	Paredzot nevērtīgāko lauksaimniecībā izmantojamo zemju apmežošanu, nav pieļaujama augstvērtīgu ainavu un kultūras pieminekļu aizsegšana.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem. Noteiktas prasības meža vai plantāciju meža ieaudzēšanai.
66.	Nav pieļaujama meža biotopu iznīcināšana.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.
67.	Teritorijas plānojumā jānosaka prasības meža ieaudzēšanai pilsētu un ciemu tuvumā.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem. Noteiktas prasības meža vai plantāciju meža ieaudzēšanai.
Vadlīnijas tūrisma attīstības teritoriju izmantošanai		
68.	Prioritāte – tūrisms un ar rekreāciju saistītās darbības un infrastruktūras attīstība, kā arī tūrisma resursu (dabas vides, ainavu, kultūrvēsturiskās vides un pieminekļu) saglabāšana un aizsardzība.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem. Noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN) – TIN4 jeb vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un TIN5 jeb ainaviski vērtīga teritorija, arī ainaviski vērtīgie ceļu posmi.
69.	Tiek atbalstīta saprātīga zemes un būvju izmantošanas politika, lai neapdomātu darbību dēļ netiktu zaudētas kultūras, ainavu un dabas vērtības.	Noteikts funkcionālais zonējums P1, JC1 un DA2 (skaidrojumu skatīt augstāk).
70.	Ludzas – pilsēta ar ievērojamiem nacionāla mēroga tūrisma objektiem (Ludzas pilsdrupas, Ludzas pilsētas vēsturiskais centrs u.c.) – arī turpmāk attīstīsies kā novada tūrisma attīstības centrs, piedāvājot novada apmeklētājiem augstvērtīgus tūrisma produktus un kvalitatīvu infrastruktūru.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.
71.	Ludzas novadā esošo muižu apbūves tiek attīstītas kā novada vērtīgie kultūras pieminekļi.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
72.	Novadu raksturo krāšņu ainavu daudzveidība, ko veido ezeri, pakalni, meži, pļavas un lauki, – arī šeit koncentrēti daudzi izcili kultūras pieminekļi un iecienīti tūrisma objekti. Teritorijā atbalstāma esošo un veicināma jaunu tūrisma produktu un infrastruktūras attīstība.	Tiešā veidā nav attiecināms uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā. Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
73.	Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka, ka tūrisma attīstībai jāturpinās	

Nr. p.k.	Telpiskās attīstības vadlīnija	Ludzas novada teritorijas plānojuma risinājums
	saskaņoti ar dabas aizsardzību, liekot uzsvāru uz kultūras un rekreācijas tūrismu.	
74.	Tūrisma attīstības teritorijās tiek atbalstīta lauksaimniecības, zivsaimniecības, amatniecības uzņēmumu, kā arī pakalpojumu uzņēmumu veidošana, kas ievērojami dažādos un paplašinās tūrisma produktu klāstu.	
75.	Tūrisma taku izveide un uzturēšana, attīstot tūrisma pakalpojumus un infrastruktūru to tuvumā	
Vadlīnijas ražošanas, loģistikas un tranzīta teritoriju izmantošanai		
76.	Teritorijās tiek atbalstīta ražošanas, loģistikas un tranzīta būvju attīstība.	Risināts ar funkcionālā zonējuma palīdzību un tajā atļautajiem izmantošanas veidiem.
77.	Racionāli jāizmanto esošā infrastruktūra: dzelzceļa atzari, sliežu ceļi, noliktavu ēkas un būves.	
78.	Loģistikas un pakalpojumu zonā jāparedz nepieciešamā infrastruktūra un daudzveidīgi pakalpojumi (tehniskā apkope, degvielas uzpildes stacijas, ēdināšanas un citu pakalpojumu saņemšanas vietas).	
79.	Ražošanas teritoriju pilnveidošanai un atjaunošanai maksimāli jāpiesaista Eiropas Savienības finanšu līdzekļus.	Tiešā veidā nav attiecināma uz teritorijas plānojumu, bet nav pretrunā.

Pasūtītājs: **Ludzas novada pašvaldība**

Kontakti: Raiņa iela 16, Ludza, Ludzas novads, LV-5701,

pasts@ludzasnovads.lv,

tel.: 65707400, www.ludzasnovads.lv

Izstrādes vadītāja: Mārīte Romanovska

Izstrādātājs: **SIA "Reģionālie projekti"**

Projekta izstrādes komanda: Līva Melķe-Tropiņa, Ivo Narbutis, Jānis Ozols,
Vita Jumtiņa, Laine Šildere, Anatolijs Boiko, Sanita Fazilova u.c.

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, tel.: 67320809,

birojs@rp.lv, www.rp.lv

**REĢIONĀLIE
PROJEKTI**